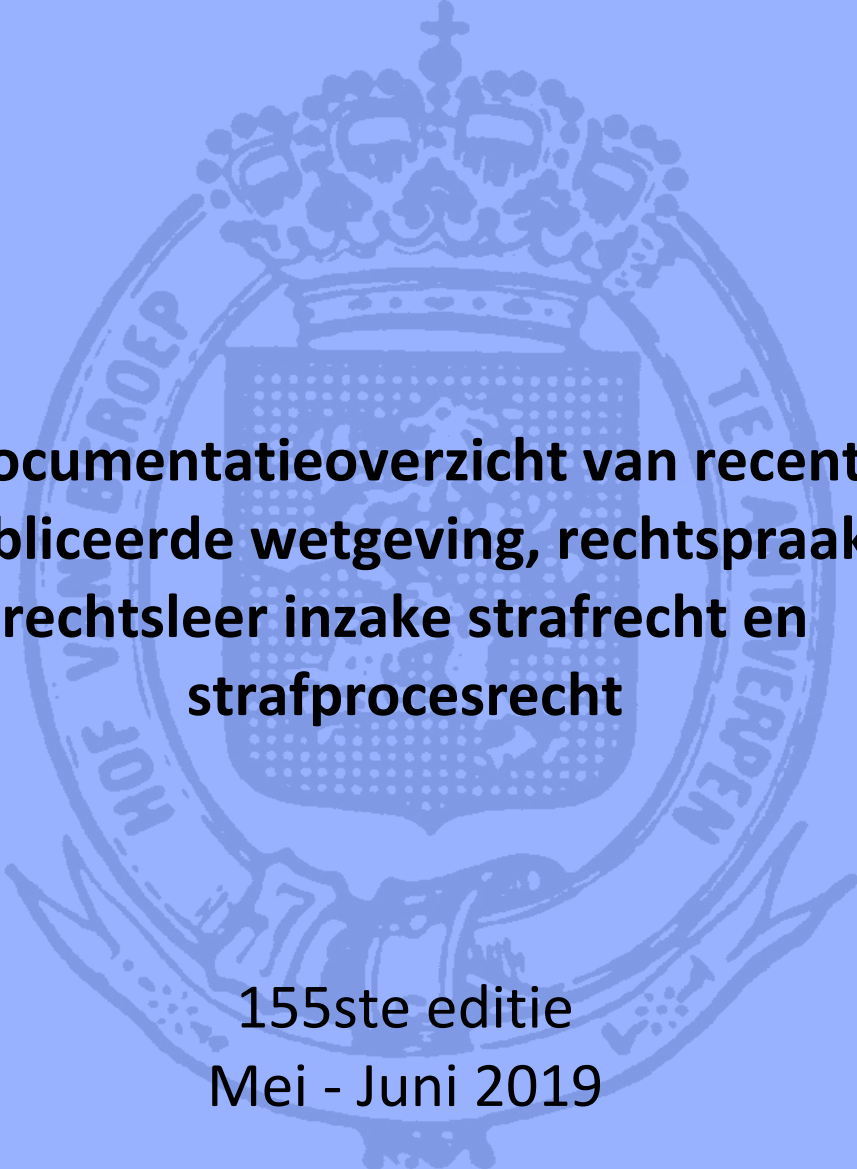

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

172ste editie

Oktober - November 2022

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2022-2023 – Editie 172

Editie afgesloten op: 30 november 2022

Publicatiedatum: 30 november 2022

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax :03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
1. WETGEVING	12
1.1. BELGISCHE REGELGEVING	12
1.2. EUROPESE REGELGEVING	12
1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	12
1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	12
Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, teneinde te voorzien in een verzwarende omstandigheid voor opzettelijke slagen, verwondingen of vergiftiging ten gevolge waarvan een zwangere vrouw het embryo of de foetus in haar schoot verlies, <i>Parl.St.</i> Kamer 2022-2023, 55-2960/001.....	12
Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering, teneinde ervoor te zorgen dat de gegevens inzake rechterlijke beslissingen tot internering gedeeltelijk ontoegankelijk kunnen worden gemaakt, <i>Parl.St.</i> Kamer 2022-2023, 55-2990/001.....	12
2. RECHTSPRAAK	12
2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	12
2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS.....	13
EHRM 18 november 2021 (Marinoni t. Italië), www.hudoc.echr.coe.int	13
Trefwoorden: Burgerlijke partij – Vrijspraak – Hoger beroep – Devolutieve werking	13
EHRM 20 september 2022 (Merahi en Delahaye tegen Franrijk), www.hudoc.echr.coe.int ..	13
Trefwoorden: Recht op rechtsbijstand en zwijgrecht bij politieverhoor niet-aangehouden verdachte	13
2.3. HOF VAN JUSTITIE	14
Hof van Justitie (Grote Kamer) 28 oktober 2022 (C-435/22), www.curia.europa.eu	14
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 50 – Schengenuitvoeringsovereenkomst – Artikel 54 – Ne-bis-in-idembeginsel – Overeenkomst betreffende uitlevering tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika – Uitlevering van een derdelander aan de Verenigde Staten krachtens een door een lidstaat gesloten bilateraal verdrag – Derdelander die in een andere lidstaat ter zake van dezelfde feiten bij onherroepelijk vonnis is veroordeeld en zijn straf daar volledig heeft ondergaan.....	14
Hof van Justitie 10 november 2022 (C-203/21), www.curia.europa.eu	15
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2005/212/JBZ – Toepasselijkheid – Oplegging van een geldelijke sanctie aan een rechtspersoon wegens niet-betaling van belastingschulden – Begrip ‚confiscatie’ – Artikelen 48, 49 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Strafrechtelijke sancties – Vermoeden van onschuld, legaliteitsbeginsel en beginsel van evenredigheid inzake delicten en straffen – Rechten van de verdediging – Oplegging van een strafrechtelijke sanctie aan een rechtspersoon voor een strafbaar feit dat is begaan door diens vertegenwoordiger – Niet afgesloten parallelle strafprocedure tegen die vertegenwoordiger – Evenredigheid	15
2.4. HOF VAN CASSATIE.....	16
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	16
Hof van Cassatie 22 september 2020 (P.20.0344.N), www.juportal.be	16

Trefwoorden: 1. Beroepsgeheim - Medisch beroepsgeheim - Orde der geneesheren - Verplichting tot geheimhouding - Artikel 30 KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de orde der geneesheren – Draagwijdte	16
2. Werkstraf - Eenvoudige schuldigverklaring - Bijzondere motiveringsplicht - Draagwijdte.....	16
3. Vernietiging rechtspleging - Lichting van stukken - Gebruik van stukken in procedure na verwijzing - Gevolg	16
Hof van Cassatie 22 september 2020 (P.20.0222.N), www.juportal.be	16
Trefwoorden: Motiveringsplicht - Vermelding toepasselijke wetsbepalingen – Draagwijdte	16
Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0178.F), www.juportal.be	17
Trefwoorden: Onpartijdigheid - Reden tot onthouding van een rechter tijdens het beraad - Heropening van het debat voor een anders samengestelde zetel	17
Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0007.F), www.juportal.be	17
Trefwoorden: 1. Machtoverschrijding - Begrip - Eindbeslissing - Draagwijdte - Strafzaken - Beslissing die de onwettigheid van de straf die door een andere rechtbank werd opgelegd in een andere zaak aanhaalt - Bestaanbaarheid met artikel 19 Gerechtelijk Wetboek.....	17
2. Strafzaken - Strafvordering - Middelen van nietigheid - Niet-toepasselijkheid op vonnissen - Beslissing die de onwettigheid van de straf die door een andere rechtbank werd opgelegd in een andere zaak aanhaalt - Bestaanbaarheid met artikel 20 Gerechtelijk Wetboek	17
Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0402.F), www.juportal.be	18
Trefwoorden: 1. Herstelplicht - Krankzinnigen - Misdrijf gepleegd door een persoon die aan een geestesstoornis lijdt die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast - Invloed op de ontvankelijkheid van de vervolging en op de herstelplicht - Art. 1386bis Burgerlijk Wetboek - Artt. 2, 9 en 81 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering.....	18
2. Internering - Dader die op het ogenblik van het misdrijf gezond van geest is maar op de datum van de uitspraak van het vonnis niet meer over de cognitieve vaardigheden beschikt om het tegen hem gevoerde proces te begrijpen - Invloed op de ontvankelijkheid van de vervolging	18
Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0114.F), www.juportal.be	19
Trefwoorden: Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Arbeidsongeval - Vergoeding betaald door arbeidsongevallenverzekeraar - Saldo verschuldigd door de aansprakelijke derde - Netto- of brutoloon - Fiscale en sociale lasten.....	19
Artt. 31 en 32 KB 21 dec. 1971.....	19
Artt. 43, eerste lid, 46, § 2, en 47, eerste lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971	19
Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek	19
Hof van Cassatie 29 september 2020 (P.20.0171.N), www.juportal.be	20
Trefwoorden: Strafzaken - Hof van assisen - Afhandeling van burgerlijke belangen - Burgerlijke partij - Bijstand van een advocaat - Neerleggen van een schadenota - Gevolg	20
Hof van Cassatie 30 september 2020 (P.20.0526.F), www.juportal.be	21
Trefwoorden: Motivering van de straf - Verbeurdverklaring - Rechtstreeks uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Raming van de voordelen - Verbeurdverklaring bij equivalent - Feitelijke raming	21
Hof van Cassatie 30 september 2020 (P.20.0046.F), www.juportal.be	21
Trefwoorden: Schade - Allerlei - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Vaststelling van het bedrag - Criterium - Rechtsvordering tot vergoeding van de door een misdrijf veroorzaakte materiële schade - In geld waardeerbare rechtsvordering	21
Hof van Cassatie 30 september 2020 (P.19.1131.F), www.juportal.be	22
Trefwoorden: Strafvordering - Verjaring - Schorsing - Schorsingsgrond - Reële uitwerking - Draagwijdte	22
Hof van Cassatie 14 oktober 2020 (P.20.0098.F), www.juportal.be	22
Trefwoorden: 1. Herstelplicht – Verscheidene daders – Herstelplicht - Schade die werd veroorzaakt door onderscheiden misdrijven - Elke beklagde heeft de volledige schade veroorzaakt - Gevolg - Eén enkel verweten feit - Veroordeling in solidum	22
2. Hertelplicht – Verscheidene daders – Hoofdelijkheid - Schade die werd veroorzaakt door onderscheiden misdrijven - Elke beklagde heeft de volledige schade veroorzaakt - Bepaling van het aandeel van elke schuldenaar - Beoordeling in het stadium van de bijdrage tot de schuld	22
Hof van Cassatie 20 oktober 2020 (P.20.0620.N), www.juportal.be	23

Trefwoorden: Strafzaken - Redelijke termijn van het proces - Criteria - Belang van de zaak voor de beklaagde - Concretisering - Grens.....	23
Hof van Cassatie 20 oktober 2020 (P.20.0677.N), www.juportal.be	23
Trefwoorden: Motiveringsplicht - Strafzaken - Geen conclusie - Constitutieve bestanddelen van het misdrijf - Vermelding in de bewoordingen van de strafwet - Invulling van de bestanddelen - Omvang	23
Hof van Cassatie 4 november 2020 (P.20.0785.F), www.juportal.be	24
Trefwoorden: 1. Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van valse stukken - Nuttig gevolg - Begrip - Voortzetting na de periode bedoeld in de verwijzingsbeschikking - Invloed op de aanhangigmaking bij de bodemrechter en de devolutieve werking van het hoger beroep	24
2. - Witwassen - Verrichting op een datum die onbekend is gebleven, maar die wel.....	24
wordt gesitueerd binnen een bepaalde periode – Invloed.....	24
3. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet – Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Beoordeling - In aanmerking nemen van de verschillende context waarin de misdrijven werden gepleegd.....	24
4. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet – Eenheid van misdadig opzet - Collectief misdrijf - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter	24
5. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet – Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Beoordeling - In aanmerking nemen van de omstandigheid dat de misdrijven onafhankelijk van mekaar werden gepleegd	24
6. Gebruik van valse stukken - Nuttig gevolg - Voortzetting na de periode bedoeld in de verwijzingsbeschikking - Invloed op de aanhangigmaking bij de bodemrechter en de devolutieve werking van het hoger beroep.....	24
Hof van Cassatie 4 november 2020 (P.20.0709.F), www.juportal.be	26
Trefwoorden: 1. Beroepsgeheim - Artikel 458 Strafwetboek - Schending van het beroepsgeheim	26
2. Beroepsgeheim - Schending - Artikel 458 Strafwetboek – Toepassingsgebied	27
3. Beroepsgeheim - Schending - Artikel 458 Strafwetboek – Geheim	27
4. Bescherming van privéleven – Verwerking van persoonsgegevens – Verantwoordelijke of aangestelde – Verwerking zonder wettelijke basis – Misdrijf bedoeld in artikel 222, 1°, wet van 30 juli 2018 – Moreel bestanddeel	27
Hof van Cassatie 9 december 2020 (P.20.0458.F), www.juportal.be	27
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Interpretatie Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Draagwijdte - Recht op een eerlijk proces - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter	28
2. Bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Controle op de regelmatigheid van de toepassing ervan - Kamer van inbeschuldigingstelling - Exclusieve bevoegdheid - Bevoegdheden van het vonnisgerecht	28
3. Bezit en toedienen aan vee van geneesmiddelen etc. zonder toelating en zonder voorschrift en uitvoeren van keizersneden zonder aanwezigheid van een dierenarts - Reglementaire misdrijven - Schuldbestanddeel – Begrip.....	28
4. Misdrijf – Rechtvaardiging - Middel - Begrip - Aanvoering van een onoverkomelijke dwaling zonder gegevens aan te brengen die deze aannemelijk maken - Invloed op de verplichting voor de rechter om zijn beslissing te motiveren.....	28
Hof van Cassatie 9 maart 2021 (P.20.1104.N), www.juportal.be	30
Trefwoorden: 1. Rechten van de Mens – Art. 6.3.d EVRM – Horen van getuigen ter rechtszitting – Getuigen à décharge – Geen absoluut of onbeperkt recht – Weigering tot het horen van een getuige à décharge ter rechtszitting – Belang voor de waarheidsvinding – Beoordeling door de rechter – Onbetrouwbaarheid van de verklaring	30
2. Rechten van de Mens – Art. 6.3.d EVRM – Horen van getuigen ter rechtszitting – Vaststelling dat een voorgestelde getuige een getuige à décharge is.....	30
Hof van Cassatie 26 oktober 2021 (P.21.0716.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Rechten van de Mens – Art. 6. EVRM – Bewijs schuld – Stukken niet gevoegd bij het strafdossier	31
2. Recht van op behandeling van de zaak in twee aanleggen – Miskennis recht op eerlijk proces in eerste aanleg – Remediëring mogelijk door de behandeling in hoger beroep.....	31
3. Rechten van de verdediging - Recht op tijd en faciliteiten om verdediging voor te bereiden – Uitstel – Geen recht – Beoordeling rechter.....	31

4. Bewijsgaring – Ontbrekende onderzoekshandelingen – Houding beklaagde tijdens het onderzoek.	31
Hof van Cassatie 17 mei 2022 (P.22.0188.N), www.juportal.be	32
Trefwoorden: 1. Extraterritoriale werking strafwet – Constitutieve bestanddelen	32
2. Diefstal en afpersing – Geldsom geplaatst op rekening waarvan beklaagde titularis is – Bedrieglijk wegnemen – Onaantastbare beoordeling rechter	32
3. Diefstal en afpersing – Bedrieglijk opzet	32
4. Diefstal en afpersing - Diefstal – Voorwerp van de diefstal – Geldsom geplaatst op een rekening waarvan die beklaagde de titularis is – Beoordeling van de bedrieglijke aard van de wegneming – Burgerrechtelijke bepalingen	32
Hof van Cassatie 24 mei 2022 (P.21.1518.N), www.juportal.be	33
Trefwoorden: Valsheid en gebruik van valse stukken – Valsheidsvordering – Gevolg	33
Hof van Cassatie 21 juni 2022 (P.22.0250.N), www.juportal.be	33
Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling rechter	34
2. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling rechter – Criteria	34
3. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling rechter – Controle Hof van Cassatie	34
4. Getuige – Begrip – EVRM – Autonoom begrip – Eigen vaststelling politieambtenaar	34
5. Bijzondere opsporingsmethoden – Observatie – Voortgezet in het buitenland – Pas achteraf goedgekeurd door Nederlandse autoriteiten – Gevolg	34
6. Gerechtelijk onderzoek – Saisine onderzoeksrechter – Strafbare feiten gepleegd in het kader van een nog steeds actieve vereniging of organisatie	34
Hof van Cassatie 13 september 2022 (P.22.0356.N), www.juportal.be	36
Trefwoorden: 1. Arbeid – Arbeidsbescherming - Wet 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk	36
2. Arbeidsovereenkomst – Begrip – Bestaansvereisten – Vorm	36
Hof van Cassatie 20 september 2022 (P.21.1626.N), onuitgeg.	36
Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Verzoek tot het horen van een getuige à charge – Beoordeling – Criteria	37
Hof van Cassatie 27 september 2022 (P.22.0251.N), www.juportal.be	38
Trefwoorden: Deelneming - Vereniging van misdadigers - Betrokkenheid bij een criminele organisatie – Autonoom misdrijf	39
Hof van Cassatie 4 oktober 2022 (P.22.0582.N), www.juportal.be	39
Trefwoorden: Hoger beroep - Door het OM tegen een vrijspraak - Gevolg van een schuldigverklaring voor de rechter	39
Hof van Cassatie 4 oktober 2022 (P.22.0588.N), www.juportal.be	39
Trefwoorden: Rechter oordeelt: verweer van beklaagde is ongeloofwaardig - Gevolgen	40
Hof van Cassatie 11 oktober 2022 (P.22.0652.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Verzet - Ontvankelijkheid - Enkel wegens laattijdigheid - Onaantastbaar oordeel - Controle door het Hof	40
Hof van Cassatie 11 oktober 2022 (P.22.0982.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Bewijs - Getuigen à décharge - Drie criteria volgens EVRM/EHRM	40
Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0871.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Privacy en persoonsgegevens - Persvrijheid en het recht op privacy van een persoon wiens persoonsgegevens worden verwerkt – Afweging	41
Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.1063.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Conclusietermijnen - Taak van de rechter - Beoordelingscriteria	42
Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0695.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: Klacht met burgerlijke partijstelling - Bewijswaarde - Bewijskracht	43
Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0674.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: Bewijs – Getuige à charge – Kind – Compensatie	43
Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0913.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Redelijke termijn - Overschrijding - Remediëringsmogelijkheden door de rechter	44

Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0711.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Onderzoek – Verhoor – Bijstand tolk – Niet noodzakelijk in de moedertaal van de verdachte – Niet audiovisueel vastgelegd - Niet beperkend voor oordeel rechter over voldoende beheersing van de taal – Beoordeling rechter.....	
	45
Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0858.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Rechtspersonen - Veroordelen van de bestuurder tot schadevergoeding - Beperking..	
	45
Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0813.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Herhaling – Voorwaarden – Straf ondergaan of verjaard	
	46
Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0646.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen – Bijzonder opzet vereist	
	46
Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0825.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Openbaar ministerie - Loyaliteitsbeginsel - Eerlijk proces - Bewijsgaring – Gevolg	
	47
Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0743.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Verschoningsgronden - Doodslag, verwondingen en slagen - Uitlokking door slachtoffer	
	48
Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0921.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: 1. Wapenwet - Bewijsmiddelen - Beoordelen van de geloofwaardigheid van de beweringen van partijen of derden	
	48
2. Hoger beroep – Grieven – Voorwaarden – Herneming van in eerste aanleg gevoerde verweer	
	48
Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0915.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: 1. Art. 6.2 EVRM – Vermoeden van onschuld – Bewijslast en bewijsrisico – Niet gelijklopende verklaringen van beklaagde en slachtoffer – Toetsing door rechter	
	49
2. Hoger beroep tegen vonnis dat verzet beklaagde ongedaan verklaard – Geen hoger beroep van OM tegen verstekvonnis – Relatieve werking verzet – Opgelegde bestraffing mag niet verzwagd worden – Bijkomende straf kan aanleiding geven tot een vrijheidsbeneming.....	
	49
Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0832.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: 1. Horen van getuigen à charge – Medebeklaagde	
	50
2. Hoger beroep – Verzoek tot horen van getuigen à charge – Medebeklaagde – Medebeklaagde heeft berust in vonnis – Criteria mbt horen van getuige wél van toepassing.....	
	50
Hof van Cassatie 15 november 2022 (P.22.0952.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Mededader – Persoon had kennis of moet kennis hebben gehad van een misdaad of wanbedrijf – Niet voldoende om hem als mededader in de zin van art. 66, derde lid Sw. te kunnen beschouwen.....	
	51
Hof van Cassatie 15 november 2022 (P.22.0636.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Stukken getoond op de rechtszitting, maar niet neergelegd of meegedeeld – Voorwerp uitgemaakt van debat – Rechter mag erop steunen.....	
	52
Hof van Cassatie 15 november 2022 (P.22.1085.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: 1. Dreiging met een aanslag - Inhoudsvereisten van een geschrift dat hieraan voldoet	
	53
2. Rechten van verdediging – Gezegden ter rechtszitting – Schuldigverklaring – Controle	
	53
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	53
Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0921.F), www.juportal.be	53
Trefwoorden: 1. Misdrijf - Soorten - Allerlei - Heterdaad - Begrip – Aanhouding.....	
	53
2. Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Heterdaad - Aanhouding door een officier van gerechtelijke politie zonder voorafgaande beslissing van de procureur des Konings - Wettigheid	
	53
Hof van Cassatie 14 oktober 2020 (P.20.0974.F), www.juportal.be	54
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Onderzoeksgerechten - Motivering van de beslissing tot handhaving - Verplichting en omvang - Verwijzing naar de redenen van vroegere beslissingen - Wettigheid - Voorwaarden.....	
	54
2. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Onderzoeksgerechten - Motivering van de beslissing - Beslissing tot handhaving na zes maanden gerechtelijk onderzoek - Verwijzing naar de bij aanvang van het onderzoek aangevoerde redenen - Wettigheid.....	
	54
Hof van Cassatie 4 november 2020 (P.20.1061.F), www.juportal.be	55

Trefwoorden: Strafzaken - Bevoegdheid - Ernstige schending van het internationaal humanitair recht - Feiten gepleegd in het buitenland - Geen hoofdverblijfplaats van de verdachte in het Rijk voor het plegen van de feiten - Invloed op de extraterritoriale bevoegdheid van het Belgische gerecht.....	55
Hof van Cassatie 4 november 2020 (P.20.1073.F), www.juportal.be	55
Trefwoorden: 1. Bewijs – Geschriften - Artikelen 1319 tot 1322 Oud Burgerlijk Wetboek - Opheffing - Nieuwe beschikkingen - Artikelen 8.17 en 8.18 Burgerlijk Wetboek.....	55
2. Onderzoek in strafzaken – Opsporingsonderzoek – Opsporingsdaden - Inkijkoperatie - Voorwaarden - Ernstige aanwijzingen - Begrip - Evenredigheid.....	56
Hof van Cassatie 2 december 2020 (P.20.1153.F), www.juportal.be	56
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Beschikking tot invrijheidstelling - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Hervorming in hoger beroep - Motivering van de handhaving van de hechtenis - Verplichting - Draagwijdte.....	56
2. Voorlopige hechtenis – Hoger beroep - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden en met betaling van een borgsom - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Hervorming in hoger beroep - Motivering van de handhaving van de hechtenis - Verplichting - Draagwijdte	56
Hof van Cassatie 2 december 2020 (P.20.1179.F), www.juportal.be	57
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Ernstige aanwijzingen van schuld - Voortbestaan van de aanwijzingen - Draagwijdte	57
2. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn van de hechtenis - Overschrijding – Beoordelingscriteria.....	57
3. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn van de hechtenis - Overschrijding - Beoordelingscriteria - Ingewikkeldheid van de zaak en ijver van de met het onderzoek belaste overheden - Zakelijk karakter - Draagwijdte.....	57
4. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn van de hechtenis - Overschrijding - Beoordelingscriteria - Ingewikkeldheid van de zaak en ijver van de met het onderzoek belaste overheden - Zakelijk karakter - Gevolg	57
Hof van Cassatie 30 december 2020 (P.20.1309.F), www.juportal.be	58
Trefwoorden: 1. Onderzoek in strafzaken – Opsporingsonderzoek – Opsporingshandelingen - Identiteitscontrole door een politieambtenaar - Regelmatigheid - Invloed op de regelmatigheid van de daaropvolgende ontdekking van aanwijzingen van schuld en van de uit de aanhouding voortvloeiende voorlopige hechtenis.....	58
2. Onderzoek in strafzaken – Opsporingsonderzoek – Fouillering van een voertuig door een politieambtenaar - Voorwaarden - Redelijke grond om te vermoeden dat het voertuig heeft gediend, dient of zal dienen om een misdrijf te plegen - Beoordeling van de politieambtenaren - Feitelijke onderzoek door de feitenrechter.....	58
3. Verdovende middelen - Fouillering van een voertuig door een politieambtenaar - Voorwaarden - Redelijke grond om te vermoeden dat het voertuig heeft gediend, dient of zal dienen om een misdrijf te plegen - Aanwezigheid van een sterke cannabisgeur in het interieur van een voertuig met een of meer inzittenden die tekenen van zenuwachtigheid vertonen bij het zien van de politieagenten.....	58
Hof van Cassatie 23 november 2021 (P.21.1408.N), www.juportal.be	59
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Opgeworpen onregelmatigheid – Prima facie onderzoek door onderzoeksgerecht	59
2. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Opgeworpen onregelmatigheid – Prima facie onderzoek door onderzoeksgerecht – Recht op een eerlijk proces – Art. 6.1 EVRM – Start van onderzoek op basis van inlichtingen van een buitenlandse overheid.....	59
Hof van Cassatie 22 februari 2022 (P.22.0189.N), <i>T.Strafr.</i> 2022, afl. 5, 273-274.....	60
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Inzage strafdossier – Artikel 21 Wet Voorlopige Hechtenis – Volledigheid – Relevante stukken.....	60
Hof van Cassatie 13 april 2022 (P.22.0459.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Hechtenis onder elektronisch toezicht – Uitvoeringsmodaliteit	60
2. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Alternatieve maatregelen voor de voorlopige hechtenis	60
3. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Voorwaarden – Onaantastbare beoordeling rechter	60

4. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Simultaan opgelegd.....	60
5. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Beoordeling rechter – Afweging	60
6. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Omvang – Beoordeling rechter.....	60
7. Art. 5.3 EVRM – Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Geen recht – Beoordeling rechter	60
Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0483.N), www.juportal.be	62
Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Weigeringsgrond – Artikel 4.5 Wet Europees Aanhoudingsbevel – Aanvoeringsplicht – Ernstige en concrete gegevens – Onderzoeksgerecht – Bijkomende informatie	62
2. Europees aanhoudingsbevel – Weigeringsgrond – Artikel 4.5 Wet Europees Aanhoudingsbevel – Ernstige en concrete gegevens – Onderzoeksgerecht – Onaantastbare beoordeling.....	62
Hof van Cassatie 21 juni 2022 (P.22.0786.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Laattijdige oproeping – Vrijwillig niet verschijnen – Inzage strafdossier – Recht van verdediging – Geen schending artikel 30, §2, vijfde lid Wet Voorlopige Hechtenis	63
Hof van Cassatie 20 september 2022 (P.22.0303.N), www.juportal.be	64
Trefwoorden: 1. Conclusie niet tijdens debat aan rechter voorgelegd – Overgemaakt aan de griffie ..	64
2. Conclusie niet tijdens debat aan rechter voorgelegd – Overgemaakt aan de griffie – Gevolg – Wering.....	64
3. Regeling rechtspleging - Schriftelijke vordering OM – Geen neerlegging op de rechtszitting – Geen schending recht op een eerlijk proces of wapengelijkheid.....	64
4. Regeling rechtspleging – Bezwaren die een verwijzing verantwoorden – Beoordeling	64
Hof van Cassatie 27 september 2022 (P.22.1217.N), onuitgeg.	65
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Recht van verdediging – Recht op inzage van dossier – Elementen uit ander strafdossier – Geen absoluut recht.....	65
2. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Partij voert de nietigheid van een onderzoeksverrichting of van een ingezameld element en de daaruit voortvloeiende rechtspleging aan – Onderzoeksgerecht – Prima facie onderzoek	65
Hof van Cassatie 27 september 2022 (P.22.1181-1122.N), www.juportal.be	66
Trefwoorden: Vreemdelingen - Administratieve beslissing tot vrijheidsberoving - Verplicht nazicht wettigheid door Onderzoeksgerecht - Ook indien hij tijdens procedure bedoeld in artikel 71 Vreemdelingenwet in vrijheid is gesteld.....	66
Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0966.N), www.juportal.be	67
Trefwoorden: Getuigen à décharge - Allerlei - Preciseringsen	67
Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.1329.N), www.juportal.be	68
Trefwoorden: Pools Europees aanhoudingsbevel – Weigering – Gevaar voor afbreuk aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon – Onaantastbare beoordeling onderzoeksgerecht – Kennisneming van het recht van de uitvaardigende lidstaat.....	68
Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.1405.N), www.juportal.be	69
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Oordeel over tenuitvoerlegging - Wat wel, wat niet door wie na te gaan – Evenredigheidsbeginsel beoordeeld door rechterlijke autoriteit uitvaardigende staat	69
Hof van Cassatie 15 november 2022 (P.22.1097.N), www.juportal.be	70
Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Voorwaarden – Schadevergoedingsplicht	70
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	72
Hof van Cassatie 30 juni 2020 (P.20.0518.F), www.juportal.be	72
Trefwoorden: 1. Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Gegrontheid - Voorwaarden.....	72
2. Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Meerdere afdelingen van de rechtbank - Ontvankelijkheid - Voorwaarden	72
Hof van Cassatie 30 september 2020 (P.20.0430.F), www.juportal.be	72

Trefwoorden: 1. Jeugdgerechten - Beschermingsmaatregel - Minderjarige die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd - Motivering van de beslissing - Artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Toepassing - Vermelding van de toegepaste wettelijke bepalingen	72
2. Jeugdgerechten - Beschermingsmaatregel - Minderjarige die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd - Motivering van de beslissing - Artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Vermelding van de wettelijke bepalingen die het feit strafbaar stellen - Geen vermelding - Gevolg	72
Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.1220-1221-1222.N), www.juportal.be	73
Trefwoorden: Wraking - Ondertekening door advocaten met de nodige beroepservaring: ratio legis - Schorsende werking - Gevolg t.a.v. wraking leden raadkamer (in casu buitenvervolginstelling)	73
Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.1380.N), www.juportal.be	73
Trefwoorden: Wraking - Gewettigde verdenking - Toepassing op vrijheidsberoving vreemdeling	73
2.5. GRONDWETTELIJK HOF	74
Grondwettelijk Hof 13 oktober 2022 (125/2022), www.const-court.be	74
Trefwoorden: Civiele veiligheid - Strafrechtelijke immuniteit van de hulpverleningszones - Hulpverleningszone georganiseerd in de vorm van een intercommunale - Vrijstelling van strafvervolg na de feiten	74
Grondwettelijk Hof 20 oktober 2022 (130/2022), www.const-court.be	75
Trefwoorden: Strafrecht - Diefstal - Strafrechtelijke immunisering van diefstal tussen echtgenoten - Uitsluiting van diefstal door middel van informaticabedrog	75
Grondwettelijk Hof 20 oktober 2022 (132/2022), www.const-court.be	76
Trefwoorden: Strafrecht - Drugswet - Strafmaat - Voorbereidende handelingen / Poging tot misdaad	76
Grondwettelijk Hof 20 oktober 2022 (134/2022), www.const-court.be	76
Trefwoorden: Medisch recht en gezondheidsrecht - Euthanasie - Schending van de voorwaarden en procedures - Strafrechtelijke gevolgen voor de arts - Geen onderscheid naar gelang van het soort voorwaarde en procedure die niet in acht is genomen	76
Grondwettelijk Hof 20 oktober 2022 (135/2022), www.const-court.be	78
Trefwoorden: Strafrecht - Vermindering van de overbevolking in de gevangenissen - Tijdelijke maatregel - Toekenning van een vervroegde invrijheidstelling - Uitsluitingen - Veroordeelden die een of meerdere gevangenisstraffen ondergaan voor terroristische feiten - Veroordeelden die worden opgevolgd door het Coördinatieorgaan van de dreigingsanalyse (OCAD)	78
Grondwettelijk Hof 24 november 2022 (154/2022), www.const-court.be	78
Trefwoorden: Publiek recht - Private veiligheid - Bewakingsagent - Beroepsverbod - Veroordeling tot een correctionele of criminele straf - Uitzondering voor de inbreuken op de wegverkeerswet - Uitsluiting - 1. Veroordelingen wegens onopzettelijke slagen en verwondingen in het kader van een verkeersongeval - 2. Veroordelingen wegens inbreuken op de reglementering houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken	78
2.6. RAAD VAN STATE	81
2.7. HOVEN VAN BEROEP	81
A. CORRECTIONELE KAMERS	81
Brussel 19 november 2019, <i>JLMB</i> 2022, afl. 37, 1628-1631	81
Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Intrusion informatique interne – Notion – Système informatique de son employeur – Autorisation d'accès – Méconnaissance du règlement de travail – Infraction (non)	81
2. Vol – Soustraction d'une chose – Chose corporelle – Données informatiques (non)	81
3. Détournement – Acte juridique de disposition – Envoi d'un courriel en contravention au contrat de travail ou au règlement de travail – Infraction (non)	81
Antwerpen 10 maart 2021, <i>T.Strafr.</i> 2022, afl. 5, 297-307	82
Trefwoorden: Misdrijven – Bijzonder strafrecht – Artikelen 2, eerste lid, en 22 Wet betreffende bloed en bloederivaten van menselijke oorsprong van 5 juli 1994 – KB van 4 april 1996 betreffende de afnemings, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van vloed en vloedderivaten van menselijke oorsprong – Strafbaarstelling – Ratione personae – Particulieren – Voorwaarden – Wettigheidsbeginsel	82
Antwerpen 1 april 2022, <i>Limburgs Rechtsleven</i> 2022, afl. 3, 215-216.	83

Trefwoorden: Strafprocedure – Verhoor – Nietigheid – Richtlijn 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures – Wet van 21 november 2016 betreffende bepaalde rechten van personen die worden verhoord – Kwetsbaar persoon – Vermoeden van kwetsbaarheid – Geen afstand van het recht op bijstand – Recht op toegang tot een advocaat – Ambtshalve toepassing regels inzake minderjarigen – Zorgplicht	83
Luikt 7 september 2022, <i>JLMB 2022</i> , afl. 37, 1632-1634.....	83
Trefwoorden: Droit transitoire – Loi d’incrimination – Modification – Application successive des deux législations	83
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	83
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	83
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	84
A. CORRECTIONELE KAMERS	84
Corr. Brussel (franstalig) 8 mei 2019, <i>JLMB 2022</i> , afl. 37, 1634-1638.	84
Trefwoorden: 1. Prostitution et débauche – Notion – Distinction.....	84
2. Prostitution et débauche – Sugardating – Prostitution (oui).....	84
3. Infractions diverses – Sexisme – Ratio legis.....	84
Corr. Namen (afd. Namen) 7 september 2022, <i>JT 2022</i> , afl. 29, 512-515.	84
Trefwoorden: Audience publique – Visioconférence – Conditions – Demande du prévenu empêché de comparaître – Respect des droits de la défense.....	85
Corr. Dendermonde 18 oktober 2022, <i>ER Wekelijks 2022</i> , afl. 108.	85
Trefwoorden: Onderzoek - Rechercheur - Nauwgezette en nauwkeurige opname in PV	85
B. RAADKAMER.....	85
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING.....	86
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	86
2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	86
Hoge Raad (Nederland) 18 oktober 2022, www.uitspraken.rechtspraak.nl	86
Trefwoorden: Recht op informatie in strafprocedures - Recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn - Verstekverlening – Wijze van betekening	86
Hof van Cassatie (Frankrijk) 7 november 2022, www.courdecassation.fr	87
Trefwoorden: Weigering om de ontgrendelingscode voor een mobiele telefoon te verstrekken kan een strafbaar feit zijn	87
Hoge Raad (Nederland) 15 november 2022, www.uitspraken.rechtspraak.nl	88
Trefwoorden: Oogmerk tot plegen misdrijf art. 161sexies.1 (oud) Sr – Onbruikbaar maken/storen werk voor telecommunicatie – Voorhanden hebben jammer	88
3. RECHTSLEER	89
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	89
3.2. BOEKEN.....	89
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	89
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	89
3.3. BIJDRAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	89
A. BIJDRAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	89
B. BIJDRAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	89
C. BIJDRAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	89
D. BIJDRAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	90
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDRAGEN	91
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	91
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	91

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

- Nihil

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- Nihil

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, teneinde te voorzien in een verzwarende omstandigheid voor opzettelijke slagen, verwondingen of vergiftiging ten gevolge waarvan een zwangere vrouw het embryo of de foetus in haar schoot verlies, *Parl.St.* Kamer 2022-2023, 55-2960/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel beoogt de artikelen 405ter en 410 van het Strafwetboek aan te vullen door te voorzien in een verzwarende omstandigheid voor opzettelijke slagen, verwondingen of vergiftiging ten gevolge waarvan een zwangere vrouw het embryo of de foetus in haar schoot verliest.

In het bijzonder feiten van intrafamiliaal geweld worden hier beoogd.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering, teneinde ervoor te zorgen dat de gegevens inzake rechterlijke beslissingen tot internering gedeeltelijk ontoegankelijk kunnen worden gemaakt, *Parl.St.* Kamer 2022-2023, 55-2990/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel strekt er in wezen toe tegemoet te komen aan het arrest van het Grondwettelijk Hof van 31 maart 2022 (arrest nr. 52/2022). Het is de bedoeling dat wie te maken heeft gekregen met een rechterlijke beslissing tot internering, onder bepaalde voorwaarden kan verkrijgen dat de hem betreffende gegevens in het strafregister ontoegankelijk worden gemaakt.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 18 november 2021 (Marinoni t. Italië), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-213224>

Trefwoorden: Burgerlijke partij – Vrijspraak – Hoger beroep – Devolutieve werking

Samenvatting: Wanneer na een vrijspraak van een beklaagde in eerste aanleg enkel hoger beroep wordt aangetekend door de burgerlijke partij, kan de strafrechter in beroep oordelen over de burgerlijke vordering van het slachtoffer tegen de beklaagde. De appelrechter moet bij de beoordeling van de feiten het in artikel 6.2 EVRM vervatte vermoeden van onschuld eerbiedigen, ook al onderzoekt hij het bestaan van de constitutieve bestanddelen van een als misdrijf omschreven feit. Daarbij mag de appelrechter de vrijspraak van de beklaagde in eerste aanleg niet in vraag stellen.

(Bron: Nullum Crimen 2022, afl. 5)

EHRM 20 september 2022 (Merahi en Delahaye tegen Franrijk), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-21920>

Trefwoorden: Recht op rechtsbijstand en zwijgrecht bij politieverhoor niet-aangehouden verdachte

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. Deze zaak betreft het politieverhoor van een niet-aanhouden verdachte. Klager M heeft tijdens het verhoor bekend met klager D een strafbaar feit te hebben gepleegd. Voorafgaand aan het verhoor is hij niet in kennis gesteld van zijn zwijgrecht noch is hij bijgestaan door een raadsman. In de verdere procedure heeft hij wel een raadsman gehad en heeft hij gebruik gemaakt van zijn zwijgrecht. In Straatburg klagen zowel M als D dat zij zijn veroordeeld op grond van de door M ter gelegenheid van zijn eerste verhoor afgelegde bekentenis. Het EHRM constateert dat er geen dwingende redenen zijn die de beperkingen op de gewaarborgde rechten in deze zaak kunnen rechtvaardigen. Onder die omstandigheden moet het Hof de eerlijkheid van het proces beoordelen aan de hand van een strikte toetsing, te meer daar het gaat om wettelijke beperkingen van een algemene strekking. De destijds geldende Franse wetgeving (2011) voorzag namelijk niet in de aanwezigheid van een raadsman en de kennisgeving van het zwijgrecht bij verhoor van een niet-aangehouden verdachte. Later zijn deze rechten gelijk getrokken met de rechten van aangehouden verdachten. Het Hof onderzoekt vervolgens aan de hand van in eerdere jurisprudentie geformuleerde beoordelingsfactoren of klager M een eerlijk proces heeft gehad en oordeelt op grond van de combinatie van factoren dat dit niet het geval is en art. 6, §§ 1 en 3 van het Verdrag is geschonden. Ten aanzien van klager D oordeelt het Hof dat niet alle nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput, zodat de klacht niet-ontvankelijk is.

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie (Grote Kamer) 28 oktober 2022 (C-435/22), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=267661&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=6303284>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 50 – Schengenuitvoeringsovereenkomst – Artikel 54 – Ne-bis-in-idembeginsel – Overeenkomst betreffende uitlevering tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika – Uitlevering van een derdelander aan de Verenigde Staten krachtens een door een lidstaat gesloten bilateraal verdrag – Derdelander die in een andere lidstaat ter zake van dezelfde feiten bij onherroepelijk vonnis is veroordeeld en zijn straf daar volledig heeft ondergaan

Samenvatting: De volgende prejudiciële vraag wordt aan het Hof voorgelegd:

„Moet artikel 54 [SUO], gelezen in samenhang met artikel 50 van het [Handvest], aldus worden uitgelegd dat deze rechtsvoorschriften eraan in de weg staan dat een derdelander die geen Unieburger in de zin van artikel 20 VWEU is, door de autoriteiten van een staat die partij is bij die overeenkomst en een lidstaat van de Europese Unie wordt uitgeleverd aan een derde staat, wanneer de betrokkene door een andere lidstaat reeds bij onherroepelijk vonnis is berecht wegens dezelfde feiten als die welke aan het uitleveringsverzoek ten grondslag liggen, dat vonnis ten uitvoer is gelegd en de beslissing om de uitlevering van die persoon aan de derde staat te weigeren slechts mogelijk zou zijn door te aanvaarden dat een bestaand bilateraal uitleveringsverdrag met die derde staat wordt geschonden?”

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

Artikel 54 van de op 19 juni 1990 te Schengen ondertekende en op 26 maart 1995 in werking getreden Overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, zoals gewijzigd bij verordening (EU) nr. 610/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013, gelezen in samenhang met artikel 50 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet aldus worden uitgelegd dat:

het eraan in de weg staat dat een onderdaan van een derde staat door de autoriteiten van een lidstaat wordt uitgeleverd aan een andere derde staat wanneer, enerzijds, die onderdaan bij onherroepelijk vonnis is veroordeeld in een andere lidstaat ter zake van dezelfde feiten als die waarop het uitleveringsverzoek betrekking heeft en hij de aldaar opgelegde straf heeft ondergaan en, anderzijds, het uitleveringsverzoek is gebaseerd op een bilateraal uitleveringsverdrag dat de reikwijdte van het ne-bis-in-idembeginsel beperkt tot in de aangezochte lidstaat gewezen vonnissen.

Samenvatting:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=267761&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1479208>

Hof van Justitie 10 november 2022 (C-203/21), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=268164&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1476009>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2005/212/JBZ – Toepasselijkheid – Oplegging van een geldelijke sanctie aan een rechtspersoon wegens niet-betaling van belastingschulden – Begrip ‚confiscatie‘ – Artikelen 48, 49 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Strafrechtelijke sancties – Vermoeden van onschuld, legaliteitsbeginsel en beginsel van evenredigheid inzake delicten en straffen – Rechten van de verdediging – Oplegging van een strafrechtelijke sanctie aan een rechtspersoon voor een strafbaar feit dat is begaan door diens vertegenwoordiger – Niet afgesloten parallelle strafprocedure tegen die vertegenwoordiger – Evenredigheid

Samenvatting: De volgende prejudiciële vragen worden aan het Hof voorgelegd:

„1) Moeten de artikelen 4 en 5 van kaderbesluit [2005/212] en artikel 49 van het [Handvest] aldus worden uitgelegd dat zij niet in de weg staan aan een regeling van een lidstaat op grond waarvan de nationale rechter in een procedure als die in het hoofdgeding aan een rechtspersoon een sanctie kan opleggen wegens een specifiek strafbaar feit waarvan het plegen nog niet vaststaat omdat dit onderwerp is van een parallelle strafprocedure die niet definitief is afgesloten?

2) Moeten de artikelen 4 en 5 van kaderbesluit [2005/212] en artikel 49 van het [Handvest] aldus worden uitgelegd dat zij niet in de weg staan aan een regeling van een lidstaat op grond waarvan de nationale rechter in een procedure als die in het hoofdgeding aan een rechtspersoon een sanctie kan opleggen door de hoogte van die sanctie vast te stellen op het bedrag van de opbrengst die zou zijn verkregen uit een specifiek strafbaar feit waarvan het plegen nog niet vaststaat omdat dit onderwerp is van een parallelle strafprocedure die niet definitief is afgesloten?”

Het Hof verklaart voor recht: Artikel 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling op grond waarvan een nationale rechter aan een rechtspersoon een strafrechtelijke sanctie kan opleggen voor een strafbaar feit waarvoor een natuurlijke persoon die bevoegd is om namens deze rechtspersoon verbintenissen aan te gaan of hem te vertegenwoordigen, aansprakelijk zou zijn, wanneer de rechtspersoon niet de mogelijkheid heeft gekregen te betwisten dat dit strafbaar feit is gepleegd.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 22 september 2020 (P.20.0344.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200922.2N.9/NL>

Trefwoorden: 1. Beroepsgeheim - Medisch beroepsgeheim - Orde der geneesheren - Verplichting tot geheimhouding - Artikel 30 KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de orde der geneesheren – Draagwijdte

2. Werkstraf - Eenvoudige schuldigverklaring - Bijzondere motiveringsplicht - Draagwijdte

3. Vernietiging rechtspleging - Lichting van stukken - Gebruik van stukken in procedure na verwijzing - Gevolg

Samenvatting: 1. De strafrechtelijk gesanctioneerde geheimhoudingsplicht die overeenkomstig artikel 30 KB nr. 79 rust op de leden van de provinciale raden, van de raden van beroep en van de nationale raad, en alle personen die, in welke hoedanigheid ook, deelnemen aan de werking van de Orde, heeft tot doel te waarborgen dat zij die aan deze organen vertrouwelijke mededelingen doen, mogen aannemen dat die mededelingen vertrouwelijk blijven; deze geheimhoudingsplicht is evenwel niet absoluut en ze belet niet dat indien uit de mededelingen aanwijzingen blijken dat door een arts een inbreuk werd gepleegd op de regelgeving inzake de ziekte en invaliditeitsuitkering deze informatie door de voormelde organen wordt bezorgd aan een arts-inspecteur van de dienst voor de geneeskundige evaluatie en controle van het RIZIV.

2. De rechter die bij toepassing van artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering wegens overschrijding van de redelijke termijn een beklagde veroordeelt bij eenvoudige schuldigverklaring beantwoordt en verwerpt aldus ook het verzoek van die beklagde om een werkstraf.

3. De vernietiging door het Hof van een arrest, alsmede van de gehele rechtspleging die eraan voorafgaat tot en met de dagvaarding om te verschijnen voor de correctionele rechtbank, belet niet dat een partij lichting vraagt van stukken die zij heeft neergelegd in de loop van de vernietigde procedure teneinde deze opnieuw neer te leggen in de procedure na verwijzing; dit heeft evenmin tot gevolg dat daardoor het strafdossier onwettig wordt samengesteld.

Hof van Cassatie 22 september 2020 (P.20.0222.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200922.2N.1/NL>

Trefwoorden: Motiveringsplicht - Vermelding toepasselijke wetsbepalingen – Draagwijdte

Samenvatting: Uit de bepalingen van artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt niet dat de strafrechter die tot een correctionele gevangenisstraf van vijf jaar of minder veroordeelt wegens een gecorrectionaliseerde poging tot misdaad en melding maakt van de wetsbepalingen die dit feit omschrijven als een misdaad, van de wetsbepalingen betreffende de strafbare poging en van artikel 80 Strafwetboek betreffende de bij correctionalisering toepasselijke straffen, bovendien melding moet maken van artikel 25 Strafwetboek.

Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0178.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200923.2F.25/FR>

Trefwoorden: Onpartijdigheid - Reden tot onthouding van een rechter tijdens het beraad - Heropening van het debat voor een anders samengestelde zetel

Samenvatting: Wanneer een zaak in beraad werd genomen door een zetel samengesteld uit verschillende rechters, tijdens het beraad blijkt dat één van hen zich moet terugtrekken, en de beraadslaging, na heropening van het debat, wordt hernomen door een anders samengestelde zetel die weliswaar ook die rechters uit de eerste zetel bevat die zich niet moesten onthouden, dan kan uit de loutere omstandigheid dat die rechters hebben beraadslaagd met diegene die zich vervolgens heeft teruggetrokken, niet worden afgeleid dat zij niet over de vereiste onpartijdigheid beschikten om met de nieuw samengestelde zetel uitspraak te doen (1). (1) Zie P. MARCHAL, "Principes généraux du droit", R.P.D.B., Bruylant, 2014, nrs. 104 e.v.; Fr. KUTY, P. MARTENS en M. PREUMONT, L'impartialité du juge en procédure pénale. De la confiance décrétée à la confiance justifiée, Larcier, Collection de thèses, 2005.

Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0007.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200923.2F.4/FR>

Trefwoorden: 1. Machtsoverschrijding - Begrip - Eindbeslissing - Draagwijdte - Strafzaken - Beslissing die de onwettigheid van de straf die door een andere rechtbank werd opgelegd in een andere zaak aanhaalt - Bestaanbaarheid met artikel 19 Gerechtelijk Wetboek

2. Strafzaken - Strafvordering - Middelen van nietigheid - Niet-toepasselijkheid op vonnissen - Beslissing die de onwettigheid van de straf die door een andere rechtbank werd opgelegd in een andere zaak aanhaalt - Bestaanbaarheid met artikel 20 Gerechtelijk Wetboek

Samenvatting: 1. Artikel 19 Gerechtelijk Wetboek verbiedt dat de rechter zich een geschilpunt opnieuw toe-eigent om er een ander gevolg aan te geven, hoewel dat door hem al werd beslecht (1); een rechtscollege dat niet terugkomt op wat het zelf heeft beslist, maar wel de onwettigheid aanhaalt van een door een andere rechtbank in een andere zaak

opgelegde straf, begaat geen dergelijke machtsoverschrijding. (1) Zie Cass. 19 april 2001, AR C.00.0161.F, AC 2001, nr. 215.

2. In artikel 20 Gerechtelijk Wetboek wordt het beginsel bepaald volgens hetwelk rechterlijke beslissingen slechts kunnen worden aangevochten door het aanwenden van rechtsmiddelen; het vonnis dat de onwettigheid van de straf die door een andere rechtbank werd opgelegd in een andere zaak aanhaalt, wendt niet een door die bepaling verboden middel van nietigheid aan tegen dat vonnis.

Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0402.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200923.2F.10/FR?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Herstelplicht - Krankzinnigen - Misdrijf gepleegd door een persoon die aan een geestesstoornis lijdt die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast - Invloed op de ontvankelijkheid van de vervolging en op de herstellplicht - Art. 1386bis Burgerlijk Wetboek - Artt. 2, 9 en 81 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

2. Internering - Dader die op het ogenblik van het misdrijf gezond van geest is maar op de datum van de uitspraak van het vonnis niet meer over de cognitieve vaardigheden beschikt om het tegen hem gevoerde proces te begrijpen - Invloed op de ontvankelijkheid van de vervolging

Samenvatting: 1. Uit de artikelen 9 en 81 Interneringswet en 1386bis Burgerlijk Wetboek volgt dat de vaststelling dat het misdrijf werd gepleegd door een persoon die op het ogenblik van de beslissing aan een geestesstoornis lijdt die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast, niet tot de onontvankelijkheid van de vervolging leidt maar enerzijds, wanneer is bewezen dat de beklaagde de feiten heeft gepleegd, tot het verbod, in de regel, om hem een straf op te leggen en, anderzijds, wanneer de burgerlijke rechtsvordering wordt uitgeoefend, tot de onderwerping van zijn veroordeling tot vergoeding van de door het misdrijf veroorzaakte schade aan de in artikel 1386bis Burgerlijk Wetboek bepaalde regeling.

2. Uit artikel 6 EVRM volgt niet dat de rechter moet besluiten tot de onontvankelijkheid van de vervolging, enkel op grond dat de beklaagde, die op het ogenblik van het misdrijf gezond van geest was, op de datum van zijn berechting niet meer over de cognitieve vaardigheden beschikt om het tegen hem gevoerde proces te begrijpen; zelfs als de beklaagde zijn geestelijke vermogens volledig is kwijtgeraakt, kan die omstandigheid op zich geen afbreuk doen aan de essentie van het proces, dat ook een belangrijke rol vervult voor de slachtoffers en de maatschappij, voor zover de procedureregels de bescherming van de vervolgte persoon waarborgen.

Met noot: VANWALLEGHEM, P., “Alzheimer van de verdachte is geen reden om geen proces te houden”, *De Juristenkrant* 2020, nr. 416, p. 3.

Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0114.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200923.2F.8/FR?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Arbeidsongeval - Vergoeding betaald door arbeidsongevallenverzekeraar - Saldo verschuldigd door de aansprakelijke derde - Netto- of brutoloon - Fiscale en sociale lasten

Artt. 31 en 32 KB 21 dec. 1971

Artt. 43, eerste lid, 46, § 2, en 47, eerste lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Samenvatting: De arbeidsongevallenverzekeraar is gehouden tot de betaling van de vergoedingen bepaald in de Arbeidsongevallenwet; de getroffenen van een dergelijk ongeval of hun rechthebbenden kunnen zich op de aansprakelijke derde slechts verhalen voor de schade of het gedeelte van de schade dat niet is gedekt door de wettelijke arbeidsongevallenvergoeding; de vergoedingen die worden berekend volgens het gemeen recht mogen niet worden gecumuleerd met de in de arbeidsongevallenwetgeving voorziene vergoedingen, in zoverre beide vergoedingen dezelfde schade dekken; hieruit volgt dat de getroffene of diens rechthebbenden slechts een vergoeding voor lichamelijke schade kunnen vorderen volgens het gemeen recht voor zover de gemeenrechtelijke vergoeding hoger is dan de wettelijke vergoedingen die aan de getroffene werden uitgekeerd in toepassing van de Arbeidsongevallenwet, en slechts ten belope van dit saldo; in toepassing van dit beginsel moet de rechter de gemeenrechtelijke vergoeding berekenen en aan de getroffene slechts het verschil toekennen tussen die vergoeding en de vergoeding uitgekeerd door de arbeidsongevallenverzekeraar; het bedrag dat in aanmerking moet worden genomen voor de berekening van de tweede term van de vergelijking, stemt overeen met de uitgekeerde bruto arbeidsongevallenvergoedingen, dus de sociale bijdragen inbegrepen (1); wat de eerste term van de vergelijking betreft, heeft de getroffene, om het herstel van zijn schade te verkrijgen, recht op het equivalent van de nettolonen die hij zou hebben ontvangen mocht het ongeval niet hebben plaatsgehad (2); het bruto bedrag wordt slechts in aanmerking genomen indien wordt aangetoond dat het bedrag van op de vergoeding verschuldigde lasten overeenstemt met de lasten waarmee het loon van de benadeelde was bezwaard (3); pas na de berekening van het schadebedrag naar gemeen recht en van het bedrag van de door de arbeidsongevallenverzekeraar uitgekeerde brutovergoedingen, wordt de vergelijking gemaakt tussen beide om te bepalen of een bijkomende vergoeding aan de getroffene is verschuldigd, bovenop de sommen die door de arbeidsongevallenverzekeraar werden uitgekeerd (4).

Noot:

(1) Zie Cass. 28 april 2015, AR P.13.1010.N, AC 2015, nr. 278; Cass. 1 december 1997, AR S.96.0333.N, AC 1997, nr. 520.

(2) Zie concl. “in essentie” van M. PIRET, toen advocaat-generaal, bij Cass. 12 juni 1996, AR P.95.0079.F, AC 1996, nr. 230, op datum in Pas. (en de verwijzingen in noten): “(...) la victime [d’un accident de travail], pour obtenir réparation intégrale de son dommage, (...) a droit à l’équivalent des rémunérations nettes qu’elle aurait reçues si l’accident n’avait pas eu lieu. Les tribunaux doivent lui allouer cet équivalent ou le surplus qui lui reste dû au-delà de la somme que lui a payée l’assureur-loi. Les tribunaux doivent en outre allouer à la victime le montant nécessaire pour compenser les impôts et cotisations sociales éventuellement dus par elle sur l’indemnité qu’ils lui accordent. (...) L’indemnité de droit commun et l’indemnité-loi sont totalement distinctes l’une de l’autre, même si elles ouvrent le même dommage. En aucun cas il ne faut tenir compte, pour le calcul de l’indemnité de droit commun, de la cotisation de sécurité sociale dont la victime est redevable sur l’indemnité-loi. Cette dernière n’a rien à voir avec la détermination de la perte de salaire pour le calcul de l’indemnité de droit commun. (...) Sans doute est-il difficile d’évaluer les charges qui grèveront l’indemnité allouée en droit commun, mais (...) à défaut de bases d’évaluation, des réserves peuvent être actées à cet égard”.

(3) Zie Cass. 28 april 2015, AR P.13.1010.N, AC 2015, nr. 278; Cass. 24 april 2002, AR P.01.1623.F, AC 2002, nr. 248; Cass. 19 februari 2001, AR C.98.0119.N, AC 2001, nr. 96; Cass. 5 december 1990, AR 8184-8374, AC 1991, nr. 178; Cass. 28 april 1992, AC 1981-82, III, nr. 503.

(4) Het OM concludeerde tot de verwerping van het cassatieberoep omdat het middel dat niet verduidelijkt hoe de bekritiseerde gronden de eiseres zouden grieven, naar zijn mening, niet-ontvankelijk leek. (5) Artt. 31 en 32 van het koninklijk besluit van 21 december 1971 houdende uitvoering van sommige bepalingen van de Arbeidsongevallenwet, zoals van toepassing vóór de wijziging bij koninklijk besluit van 27 september 2015.

Hof van Cassatie 29 september 2020 (P.20.0171.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200929.2N.2/NL>

Trefwoorden: Strafzaken - Hof van assisen - Afhandeling van burgerlijke belangen - Burgerlijke partij - Bijstand van een advocaat - Neerleggen van een schadenota - Gevolg

Samenvatting: Als het proces-verbaal van de rechtszitting en het arrest van het hof van assisen over de burgerlijke vordering, beiden niet bericht van valsheid, vermelden dat de raadsman van de in het gelijk gestelde burgerlijke partijen een schadenota heeft neergelegd, volgt daaruit dat deze partijen de bijstand van een raadsman hebben genoten en bijgevolg aanspraak maken op een rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Het openbaar ministerie adviseerde het Hof het middel van eiser I (beschuldigde) tegen het arrest van het hof van assisen over de burgerlijke belangen (arrest III) gegrond te verklaren, en verwerping van zijn cassatieberoep voor het overige, om reden dat uit de voorliggende stukken bleek dat de in het gelijk gestelde burgerlijke partijen (verweerdere in cassatie) 3 en 4 hun eis tot schadevergoeding zelf hebben uiteengezet en alleen zij de neergelegde schadenota hebben ondertekend; het louter overhandigen van deze schadenota door de advocaat die de zaak wel heeft uiteengezet van burgerlijke partijen 1 en 2. leek volgens het openbaar ministerie niet te voldoen aan de term ‘bijstand van een advocaat’ die een rechtsplegingsvergoeding rechtvaardigt ten gunste van burgerlijke partijen 3 en 4.

Hof van Cassatie 30 september 2020 (P.20.0526.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200930.2F.10/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Motivering van de straf - Verbeurdverklaring - Rechtstreeks uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Raming van de voordelen - Verbeurdverklaring bij equivalent - Feitelijke raming

Samenvatting: Artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat indien de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen niet in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden gevonden, de rechter de geldwaarde ervan raamt en dat de verbeurdverklaring betrekking heeft op een daarmee overeenstemmend bedrag; de feitenrechter gaat in feite over tot die raming van de rechtstreeks uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen die niet in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden gevonden, voor zover ze voortkomen uit de telastleggingen die vermeld worden in de schriftelijke vordering van de procureur des Konings die door de rechter bewezen werden verklaard.

Het arrest motiveert de straf van verbeurdverklaring niet regelmatig wanneer het de redenen niet vermeldt waarom de appelrechters hetzij geoordeeld hebben dat dit bedrag overeenstemde met de raming van de vermogensvoordelen die rechtstreeks, geheel of gedeeltelijk, uit de bewezen verklaarde feiten waren verkregen, terwijl sommige van die tegoeden ten laste van medebeklaagden in beslag waren genomen en verbeurd waren verklaard, hetzij geoordeeld hebben dat, bij gebrek aan gegevens voor een nauwkeurigere raming, de door de eiser uit de misdrijven verkregen voordelen ex aequo et bono moesten worden geraamd (1). (1) Zie Cass. 3 februari 2015, AR P.14.1344.N, AC 2015, nr. 82.

Hof van Cassatie 30 september 2020 (P.20.0046.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200930.2F.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Schade - Allerlei - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Vaststelling van het bedrag - Criterium - Rechtsvordering tot vergoeding van de door een misdrijf veroorzaakte materiële schade - In geld waardeerbare rechtsvordering

Samenvatting: De rechtsvordering tot vergoeding van de door een misdrijf veroorzaakte materiële schade heeft betrekking op een in geld waardeerbare vordering; bijgevolg moet de basisrechtsplegingsvergoeding die door de beklaagde is verschuldigd aan een burgerlijke partij die een definitief bedrag van een euro verkrijgt, worden berekend op grond van de artikelen 2 en 8 Tarief Rechtsplegingsvergoeding en niet op grond van het bedrag dat van

toepassing is op de rechtsvorderingen die betrekking hebben op niet in geld waardeerbare zaken.

Hof van Cassatie 30 september 2020 (P.19.1131.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200930.2F.6/NL>

Trefwoorden: Strafvordering - Verjaring - Schorsing - Schorsingsgrond - Reële uitwerking - Draagwijdte

Samenvatting: De schorsingsgronden van de verjaring van de strafvordering hebben een reële uitwerking; wanneer de wet bepaalt dat, in bepaalde omstandigheden, de verjaring van de strafvordering ten aanzien van een beklaagde wordt geschorst of wanneer er een wettelijk beletsel voor de inleiding of de uitoefening van de strafvordering bestaat, geldt de schorsing ten aanzien van de andere beklaagden, voor zover zij terechtstaan voor hetzelfde feit of voor dezelfde feiten die nauw met elkaar verbonden zijn door een intrinsieke samenhang (1). (1) Cass. 13 september 1995, AR P.95.0171.F, AC 1995, nr. 380.

Hof van Cassatie 14 oktober 2020 (P.20.0098.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201014.2F.1/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Herstelplicht – Verscheidene daders – Herstelplicht - Schade die werd veroorzaakt door onderscheiden misdrijven - Elke beklaagde heeft de volledige schade veroorzaakt - Gevolg - Eén enkel verweten feit - Veroordeling in solidum

2. Hertelplicht – Verscheidene daders – Hoofdelijkheid - Schade die werd veroorzaakt door onderscheiden misdrijven - Elke beklaagde heeft de volledige schade veroorzaakt - Bepaling van het aandeel van elke schuldenaar - Beoordeling in het stadium van de bijdrage tot de schuld

Samenvatting: 1. Wanneer de schade het gevolg is van onderscheiden misdrijven, kan dit tot een gevolg van hoofdelijkheid leiden: als in feite is aangetoond dat elke beklaagde de volledige schade heeft veroorzaakt, zonder dat de omvang van hun respectievelijke verantwoordelijkheden kan worden vastgesteld, kunnen allen in solidum worden veroordeeld, dus elk voor het geheel; de rechter mag vervolgens het verweten feit als één enkel feit aanmerken om allen die hieraan hebben deelgenomen te veroordelen tot de volledige vergoeding van de veroorzaakte schade, en dit niet meer krachtens artikel 50 Strafwetboek, maar bij toepassing van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek (1). (1) J. DE CODT, "L'appréciation de la causalité dans le jugement des actions publique et civile", in P. MANDOUX en O. KLEES (s.l.d.), Actualités de droit pénal et de procédure pénale, uitg. van de jonge balie Brussel, 2001, p. 66.

2. Wanneer de schade het gevolg is van onderscheiden misdrijven en elke beklaagde de volledige schade heeft veroorzaakt, is het niet in het stadium van de verplichting tot de te betalen schuld maar in het stadium van de bijdrage tot die schuld dat het aandeel van elke schuldenaar zal worden bepaald op grond van de respectievelijke ernst van de strafrechtelijke fouten of van het belang ervan in het ontstaan van de schade.

Hof van Cassatie 20 oktober 2020 (P.20.0620.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201020.2N.9/NL>

Trefwoorden: Strafzaken - Redelijke termijn van het proces - Criteria - Belang van de zaak voor de beklaagde - Concretisering - Grens

Samenvatting: Of een strafvervolgung binnen een redelijke termijn is behandeld moet worden beoordeeld rekening houdend met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde, de houding van de gerechtelijke overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklaagde (1); enkel indien de beklaagde uitdrukkelijk verwijst naar één of meerdere van deze criteria dient de rechter uitdrukkelijk aan te geven dat hij ze bij zijn beoordeling heeft betrokken; indien de rechter aanneemt dat de vereiste van de redelijke termijn niet is nageleefd, dient hij niet uitdrukkelijk te vermelden dat hij het belang van de zaak in zijn oordeel heeft betrokken, indien de beklaagde in zijn verweer over de redelijke termijn wijst op het grote belang dat de zaak voor hem heeft, zonder dit belang te concretiseren. (1) J. MEESE, De duur van het strafproces. Onderzoek naar de redelijke termijn waarbinnen een strafprocedure moet of mag worden afgehandeld, Larcier, 2006, 251-325; J. MEESE, Overschrijding van de redelijke termijn, Larcier, 2008, 73p.; D. VANDERMEERSCH, "Le contrôle de la sanction du dépassement du délai raisonnable aux différents stades du procès pénal", R.D.P. 2010, 980-1006 ; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 743-749.

Hof van Cassatie 20 oktober 2020 (P.20.0677.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201020.2N.11/NL>

Trefwoorden: Motiveringsplicht - Strafzaken - Geen conclusie - Constitutieve bestanddelen van het misdrijf - Vermelding in de bewoordingen van de strafwet - Invulling van de bestanddelen - Omvang

Samenvatting: Aan de uit artikel 149 Grondwet voortvloeiende verplichting de constitutieve bestanddelen van een misdrijf te vermelden, is voldaan indien de strafrechter het feit bewezen verklaart in de bewoordingen van de strafwet; bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie dient de strafrechter geen melding te maken van constitutieve bestanddelen die niet uitdrukkelijk in de strafwet zijn bepaald of dient hij geen nadere invulling te geven aan wel vermelde constitutieve bestanddelen (1). (1) Cass. 16 maart 2005, AR P.04.1592.F, AC 2005, nr. 162. Zie J. VERBIST en Ph. TRAEST, "Cassatiemiddelen in strafzaken", in Cassatie in strafzaken, Intersentia, 2014, 108.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201104.2F.5/FR?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van valse stukken - Nuttig gevolg - Begrip - Voortzetting na de periode bedoeld in de verwijzingsbeschikking - Invloed op de aanhangigmaking bij de bodemrechter en de devolutieve werking van het hoger beroep

2. - Witwassen - Verrichting op een datum die onbekend is gebleven, maar die wel wordt gesitueerd binnen een bepaalde periode – Invloed

3. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet – Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Beoordeling - In aanmerking nemen van de verschillende context waarin de misdrijven werden gepleegd

4. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet – Eenheid van misdadig opzet - Collectief misdrijf - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

5. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet – Eenheid van opzet - Collectief misdrijf - Beoordeling - In aanmerking nemen van de omstandigheid dat de misdrijven onafhankelijk van mekaar werden gepleegd

6. Gebruik van valse stukken - Nuttig gevolg - Voortzetting na de periode bedoeld in de verwijzingsbeschikking - Invloed op de aanhangigmaking bij de bodemrechter en de devolutieve werking van het hoger beroep

Samenvatting: 1. Het gebruik van een vals stuk duurt voort, zelfs zonder nieuw feit van de dader van de valsheid en zonder zijn herhaalde tussenkomst, zolang het door hem beoogde doel niet werd verwezenlijkt en zolang de oorspronkelijke handeling die hem wordt verweten, zonder dat hij zich ertegen verzet, het nuttige gevolg heeft dat hij ervan verwachtte (1); hieruit volgt dat het appelgerecht dat oordeelt dat de beklaagde gebruik heeft gemaakt van de valsheid in geschriften waarvan hij wordt beticht “minstens tot de dag van de oorspronkelijke dagvaarding”, dit wil zeggen gedurende een langere periode dan die bedoeld in de beschikking tot verwijzing naar de correctionele rechtbank, geen uitspraak heeft gedaan over feiten die de rechtsmacht van de eerste rechter te buiten gaan en de devolutieve werking van het hoger beroep niet heeft miskend (2).

Noot;

(1) Zie Cass. 7 juni 2016, AR P.16.0182.N, AC 2016, nr. 380, §3; Fr. LUGENTZ, “Faux en écritures authentiques et publiques, en écritures de commerce ou de banque et en écritures privées et usage de ces faux”, in Les infractions - Vol. 4: les infractions contre la foi publique, Brussel, Larcier, 2012, p. 238-239, en verwijzingen in noten.

(2) Aldus, “wanneer het gebruik van het valse stuk door de steller van de valsheid in geschriften met hetzelfde bedrieglijk opzet werd gepleegd, wat het arrest ook vaststelt, is het gebruik van het valse stuk slechts de voortzetting van de valsheid zelf. De valsheid en het gebruik ervan vormen in dat geval slechts één voortgezet misdrijf. (...) Aangezien de wet het gebruik van valse stukken niet heeft omschreven, dient de rechter in feite te beoordelen waarin dat gebruik bestaat en moet hij met name onderzoeken of dat gebruik anderen blijft misleiden of schaden, en aldus het door de vervalser gewilde gevolg blijft hebben (...) zodat de verjaring van de strafvordering, ingesteld wegens de telastleggingen van valsheid en gebruik van valse stukken (...) en van die welke hiermee door eenheid van opzet zijn verbonden, nog niet is beginnen te lopen” (Cass. 11 maart 2020, AR P.18.1287.F, AC 2020, nr. 182, en verwijzingen in noten; zie Fr. LUGENTZ, o.c., pp. 238-239 en verwijzingen in noten; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, Brugge, 8e uitg., 2017, I, p. 205-206 en noten 325-326 en 331) Derhalve, heeft het vonnisgerecht waarbij het misdrijf [van valsheid] regelmatig aanhangig werd gemaakt, het recht en de plicht om rekening te houden met de daden van gebruik die aan de vervalser kunnen worden toegeschreven” (concl. “in hoofdzaak” van M. DUMON, toen advocaat-generaal, *Rev. dr. pén. crim.*, 1957-1958, p. 524, § 5, vóór Cass. 5 september 1957 (vac.), Pas. 1957, p. 1382). (M.N.B.)

2. De loutere omstandigheid dat de witwaspraktijk werd gepleegd op een datum die onbekend is gebleven, maar die wel wordt gesitueerd binnen een bepaalde periode, belet de rechter niet om te beslissen dat, ofschoon de handeling niet beter in de tijd is gesitueerd, de dader, op het ogenblik van de aanvang van deze handelingen, wist of moest weten dat deze betrekking had op een zaak die illegaal werd verkregen.

3. Hoewel de loutere vaststelling dat de misdrijven werden gepleegd in een verschillende context op zich niet verhindert dat ze deel uitmaken van eenzelfde misdadig gedrag in de zin van artikel 65 Strafwetboek, volgt uit die bepaling niet dat de rechter geen rekening mag houden met de verschillende context waarin de misdrijven werden gepleegd om te beslissen dat die misdrijven niet voortkomen uit hetzelfde nagestreefde doel of uit hetzelfde voorwerp en dat ze derhalve niet eenzelfde strafbaar feit vormen (1). (1) Zie Cass. 8 januari 1985, AR 8615, AC 1984-85, II, nr. 269 (punt A.a.) geciteerd door Fr. KUTY, o.c., nr. 3511 en noot 525. En, in een andere zaak heeft het Hof beslist dat de appelrechters hun beslissing dat het geheel van de misdrijven een collectief misdrijf vormden, “[om reden dat] de aan hen voorgelegde feiten werden gepleegd in het kader van eenzelfde gedraging (...), bij ontstentenis van een conclusie van het openbaar ministerie, regelmatig met redenen hebben omkleed”. (Cass. 6 mei 2020, AR P.20.0029.F, AC 2020, nr. 272). Het Hof oordeelt daarentegen dat de overweging dat de feiten, die weliswaar gelijksoortig zijn, in een andere context werden gepleegd, tegen andere slachtoffers, “niet als dusdanig uitsluit dat de misdrijven in beide zaken onderling verbonden zijn door eenheid van doel en, in die zin, één enkel feit opleveren, namelijk een complexe gedraging.” (Cass. 23 november 2016, AR P.16.0982.F, AC 2016, nr. 667, en concl. “in hoofdzaak” van het OM op datum in Pas.).

4. De bodemrechter beoordeelt onaantastbaar in feite, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak, of de verschillende misdrijven die door een beklaagde zijn gepleegd en die gelijktijdig aan hem worden voorgelegd, de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van hetzelfde misdadig opzet van die beklaagde (1). (1) Zie Cass. 23 november

2016, AR P.16.0982.F, AC 2016, nr. 667 en concl. “in hoofdzaak” OM op datum in Pas.; Fr. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, IV: la peine, Brussel, Larcier, 2017, nrs. 3515 en 3518; concl. advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas. vóór Cass. 21 februari 2018, AR P.17.1164.F, AC 2018, nr. 113.

5. Artikel 65 Strafwetboek verhindert niet dat de rechter, om te beslissen dat verschillende misdrijven niet eenzelfde wanbedrijf vormen, rekening houdt met de omstandigheid dat de misdrijven onafhankelijk van mekaar werden gepleegd, wat aldus betekent dat er geen sprake is van een gemeenschappelijke drijfveer noch van enig verband tussen die misdrijven.

6. Dat het gebruik van een vals stuk voortduurt zolang het de nuttige uitwerking heeft dat men ervan verwachtte, vloeit voort uit de artikelen 193 en volgende Strafwetboek; derhalve kan geen enkele miskennis van de rechten van verdediging worden afgeleid uit de omstandigheid dat de eiser, die naar de correctionele rechtbank werd verwezen wegens de misdrijven valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken, werd gedagvaard om wegens die telastleggingen zowel voor de eerste rechter als voor het hof van beroep te verschijnen, niet zou zijn verwittigd dat het hof kon beslissen dat het gebruik van de valse stukken tot na de datum van de verwijzingsbeschikking heeft voortgeduurd (1). (1) Aldus, “wanneer het gebruik van het valse stuk door de steller van de valsheid in geschriften met hetzelfde bedrieglijk opzet werd gepleegd, wat het arrest ook vaststelt, is het gebruik van het valse stuk slechts de voortzetting van de valsheid zelf. De valsheid en het gebruik ervan vormen in dat geval slechts één voortgezet misdrijf. (...) Aangezien de wet het gebruik van valse stukken niet heeft omschreven, dient de rechter in feite te beoordelen waarin dat gebruik bestaat en moet hij met name onderzoeken of dat gebruik anderen blijft misleiden of schaden, en aldus het door de vervalser gewilde gevolg blijft hebben (...) zodat de verjaring van de strafvordering, ingesteld wegens de telastleggingen van valsheid en gebruik van valse stukken (...) en van die welke hiermee door eenheid van opzet zijn verbonden, nog niet is begonnen te lopen” (Cass. 11 maart 2020, AR P.18.1287.F, AC 2020, nr. 182, en verwijzingen in noten; zie Fr. LUGENTZ, o.c., pp. 238-239 en verwijzingen in noten; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, Brugge, 8e uitg., 2017, I, p. 205-206 en noten 325-326 en 331) Derhalve, heeft het vonnisgerecht waarbij het misdrijf [van valsheid] regelmatig aanhangig werd gemaakt, het recht en de plicht om rekening te houden met de daden van gebruik die aan de vervalser kunnen worden toegeschreven” (concl. “in hoofdzaak” van M. DUMON, toen advocaat-generaal, Rev. dr. pén. crim., 1957- 1958, p. 524, § 5, vóór Cass. 5 september 1957 (vac.), Pas. 1957, p. 1382). (M.N.B.)

Hof van Cassatie 4 november 2020 (P.20.0709.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201104.2F.16/FR?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Beroepsgeheim - Artikel 458 Strafwetboek - Schending van het beroepsgeheim

2. Beroepsgeheim - Schending - Artikel 458 Strafwetboek – Toepassingsgebied

3. Beroepsgeheim - Schending - Artikel 458 Strafwetboek – Geheim

4. Bescherming van privéleven – Verwerking van persoonsgegevens – Verantwoordelijke of aangestelde – Verwerking zonder wettelijke basis – Misdrijf bedoeld in artikel 222, 1°, wet van 30 juli 2018 – Moreel bestanddeel

Samenvatting: 1. De bij artikel 458 Strafwetboek opgelegde geheimhoudingsplicht is niet onderworpen aan de vaststelling dat de persoon aan wie vertrouwelijke informatie zou zijn bekendgemaakt, die informatie niet bij een andere overheid zou kunnen verkrijgen die hierop het opportuniteits- of wettigheidstoezicht uitoefent.

2. Artikel 458 Strafwetboek is toepasselijk op al degenen die uit hoofde van hun staat of beroep het hun toevertrouwde geheim moeten bewaren, ofwel wanneer de feiten die zij aldus onder het zegel van de geheimhouding vernemen hun door privépersonen zijn toevertrouwd, ofwel wanneer zij ervan kennis krijgen in de uitoefening van een beroep aan de handelingen waarvan de wet, in het algemeen belang en vanwege de openbare orde, een vertrouwelijk en geheim karakter toekent (Cass. 27 juni 2007, AR P.05.1685.F, AC 2007, nr. 360).

3. Onder de geheimhoudingsplicht in de zin van artikel 458 Strafwetboek valt ook dat wat de persoon uit hoofde van zijn staat of beroep persoonlijk heeft kunnen vaststellen, ontdekken of afleiden door of in de uitoefening van zijn beroep of ambt; opdat die persoon tot geheimhouding verplicht is, is het voldoende dat hij op grond van eigen vaststellingen of gevolgtrekkingen, door of in de uitoefening van zijn beroep of ambt feiten heeft ontdekt waarvan hij geen kennis had kunnen krijgen indien hij dat beroep of ambt niet had uitgeoefend (J. PRADEL en M. DANTI-JUAN, Manuel de droit pénal spécial, Parijs, Cujas, 2001, p. 243).

4. Artikel 222, 1°, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, luidens hetwelk de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker, zijn aangestelde of gemachtigde, de bevoegde overheid, zoals bedoeld in titels 1 en 2, wordt gestraft met een geldboete van tweehonderdvijftig euro tot vijftienduizend euro wanneer de persoonsgegevens verwerkt worden zonder wettelijke basis in overeenstemming met artikel 6 van de verordening en met de artikelen 29, § 1, en 33, § 1, van deze wet, inbegrepen de voorwaarden voor de toestemming en verdere verwerking, vereist niet dat de dader, om het daarin bepaalde misdrijf te kunnen plegen, door grove nalatigheid of met kwaadwillig opzet moet hebben gehandeld.

Hof van Cassatie 9 december 2020 (P.20.0458.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201209.2F.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Interpretatie Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Draagwijdte - Recht op een eerlijk proces - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

2. Bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Controle op de regelmatigheid van de toepassing ervan - Kamer van inbeschuldigingstelling - Exclusieve bevoegdheid - Bevoegdheden van het vonnisgerecht

3. Bezit en toedienen aan vee van geneesmiddelen etc. zonder toelating en zonder voorschrift en uitvoeren van keizersneden zonder aanwezigheid van een dierenarts - Reglementaire misdrijven - Schuldbestanddeel – Begrip

4. Misdrijf – Rechtvaardiging - Middel - Begrip - Aanvoering van een onoverkomelijke dwaling zonder gegevens aan te brengen die deze aannemelijk maken - Invloed op de verplichting voor de rechter om zijn beslissing te motiveren

Samenvatting: 1. Het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist enkel dat een verdachte tijdens zijn verhoor door de politie de bijstand van een advocaat kan genieten wanneer hij zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt (1); de rechter beoordeelt onaantastbaar of het verhoor van de beklaagde door de onderzoekers, dat tijdens het gerechtelijk onderzoek heeft plaatsgehad zonder de bijstand van een advocaat, de miskennis van het recht op een eerlijk proces tot gevolg heeft gehad (2) en het Hof beperkt zich ertoe na te gaan of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen heeft afgeleid die hiermee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (3). (1) Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0083.N, AC 2018, nr. 176, §§ 80-81 en verwijzingen in noten; zie Cass. 21 mei 2019, AR P.19.0045.N, AC 2019, nr. 304. (2) Zie ibid. (3) In deze zaak vonden de betwiste verhoren plaats vóór de inwerkingtreding van de zogeheten “Salduz-wet” van 13 augustus 2011 tot wijziging van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering; zie Cass. 5 februari 2020, AR P.19.0623.F, AC 2020, nr. 103, en concl. “in hoofdzaak” OM op datum in Pas.; Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme - Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2020, §§ 422-441, in het bijzonder § 437 en § 440-441: volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, “l'absence de raisons impérieuses n'emporte pas à elle seule violation de l'article 6 de la Convention. Il faut statuer sur l'existence ou non d'une violation du droit à un procès équitable en tenant compte de la procédure dans son ensemble et en considérant que les droits énoncés à l'article 6, § 3, sont non pas des fins en soi mais des aspects particuliers du droit général à un procès équitable” (EHRM Ibrahim e.a. t. Verenigd Koninkrijk [GC], 13 september 2016, nrs. 50541/08 etc., § 262; Simeonovi t. Bulgarije [GC], § 118), en “l'équité globale du procès doit être examinée en tenant compte, le cas échéant, des facteurs non limitatifs énumérés [par la Cour]” (EHRM Ibrahim e.a. t. Verenigd Koninkrijk [GC], 13 september 2016, nrs. 50541/08 etc., § 274; Beuze t. België [GC], 9 november 2018, nr. 71409/10, § 150; Sitnevskiy en Chaykovskiy t. Oekraïne, §§ 78-80).

2. Bij toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering is enkel de kamer van inbeschuldigingstelling belast met de controle op de regelmatigheid en op de toepassing van

de bijzondere opsporingsmethoden van observatie en infiltratie; wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de controle op de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden van observatie en infiltratie heeft uitgevoerd, bindt haar beslissing het vonnisgerecht; hieruit volgt dat het vonnisgerecht niet bevoegd is om de regelmatigheid van de beslissingen van het onderzoeksgerecht rechtstreeks of onrechtstreeks te onderzoeken of te beoordelen (1). (1) Zie Cass. 3 maart 2009, AR P.09.0079.N, AC 2009, nr. 169, §§ 7 tot 9; Rev. dr. pén. crim. 2009, p. 1040, noot A. MASSET, “Les méthode particulière de recherche: chasse gardée pour le gardien”; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, Brugge, 8e uitg., 2017, I, p. 864, al. 2.

3. Het bezit en het toedienen aan vee van verschillende geneesmiddelen en substanties (anesthetica, hormonen en stoffen met productie-stimulerende werking), zonder toelating en zonder voorschrift (1), evenals het uitvoeren van keizersneden zonder aanwezigheid van een dierenarts (2) zijn reglementaire misdrijven en dus kan het schuldbestanddeel worden afgeleid uit het feit dat de beklaagde de bij wet verboden materiële gedraging heeft gesteld, zonder dat hij hiervoor een aannemelijke rechtvaardigingsgrond kan aanvoeren (3). (1) Inbreuk op artikel 11, § 1, eerste lid, 1, van de wet van 21 juni 1983 betreffende gemedicineerde diervoeders. (2) Inbreuk op artikelen 20 en 21 van de wet van 28 augustus 1991 op de uitoefening van de diergeneeskunde. (3) Zie Cass. 21 februari 2018, AR P.16.1199.F, AC 2018, nr. 111 (wat betreft het in artikel 226, eerste lid, 1°, c, Strafwetboek bedoelde misdrijf) met concl. “in hoofdzaak” van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, (die meer bepaald vermeldt dat: “sauf lorsque le texte légal en dispose autrement, les infractions instituées par les lois particulières appartiennent à la catégorie des infractions dites réglementaires. Dans le cas d'une infraction règlementaire, l'élément moral ou fautif se déduit du non-respect par le prévenu du prescrit légal, découlant de l'adoption du comportement matériel prohibé ou de l'omission de celui que la loi impose sans que ce prévenu puisse invoquer une cause de justification d'exclusion de culpabilité ou de non-imputabilité, telle que l'état de nécessité ou l'ignorance et l'erreur invincibles”); Cass. 27 september 2017, AR P.17.0482.F, AC 2017, nr. 504 (inbreuk op artikel 67ter Wegverkeerswet); Cass. 6 mei 2015, AR P.15.0379.F, AC 2015, nr. 293 (art. 5, tweede lid Strafwetboek), met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas.; F. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, II: l'infraction pénale, 2e uitg., Larcier, 2020, nrs. 1171 tot 1176 (“la notion de faute infractionnelle”), in het bijzonder nr. 1173.

4. De rechter moet enkel de middelen beantwoorden, dit wil zeggen de vermelding door een partij van een feit, een handeling of een tekst waaruit zij met een juridische redenering de gegrondheid meent te kunnen afleiden van een verzoek, een verweer of een exceptie (1); bovendien moet de beklaagde die zich op een rechtvaardigingsgrond beroept, bij de rechter alle elementen aanbrengen die zijn bewering aannemelijk maken (2). (1) Cass. 8 mei 2019, AR P.19.0441.F, AC 2019, nr. 273; Cass. 31 mei 2011, AR P.10.2037.F, AC 2011, nr. 370 (A, vierde middel). Daarentegen, volgens J. DE CODT, “ce fait ou cet acte ne doit pas être invoqué de façon vague ou imprécise mais se justifier par des éléments de preuve appropriés. À défaut, il ne s'agit que de simples allégations”, waarop de rechter niet moet antwoorden (J. DE CODT, Des Nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 209). (2) Cass. 24 februari 2010, AR P.09.1614.F, AC 2010, nr. 120; zie Cass. 24 maart 1999, AR P.98.1127.F, AC 1999, nr. 175. Uit het huidige arrest volgt dat indien de beklaagde geen dergelijke elementen aanbrengt, de rechter niet verplicht is op dat verweer te antwoorden,

wat aansluit bij de opvatting van J. DE CODT supra. Ook wanneer de beklaagde zich op een onoverwinnelijke rechtsdwaling beroept, geldt: “De loutere vaststelling dat de beklaagde slecht werd geadviseerd, zelfs door een onderlegd persoon, is wat dat betreft onvoldoende.” (Cass. 6 september 2017 AR P.17.0489.F, AC 2017, nr. 449); en “Aangezien de vermelding ‘toekenning van de verschoningsgrond van uitlokking’ in het grievenformulier geen middel vormde, dienden de appelrechters in hun beslissing niet de reden op te geven waarom zij die verschoningsgrond niet in aanmerking hadden genomen.” (Cass. 9 september 2020, AR P.20.0283.F, AC 2020, nr. 515).

Hof van Cassatie 9 maart 2021 (P.20.1104.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5/NL>

Trefwoorden: 1. Rechten van de Mens – Art. 6.3.d EVRM – Horen van getuigen ter rechtszitting – Getuigen à décharge – Geen absoluut of onbeperkt recht – Weigering tot het horen van een getuige à décharge ter rechtszitting – Belang voor de waarheidsvinding – Beoordeling door de rechter – Onbetrouwbaarheid van de verklaring

2. Rechten van de Mens – Art. 6.3.d EVRM – Horen van getuigen ter rechtszitting – Vaststelling dat een voorgestelde getuige een getuige à décharge is

Samenvatting: 1. Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen maar die bepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen, waarbij het aan de beklaagde toekomt aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding en het aan de rechter staat om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht; de rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst en die concrete omstandigheden kunnen betrekking hebben op de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring (1). (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15; Cass 26 februari 2019, AR P.18.1028 N, AC 2019, nr. 117.

Niets belet dat de rechter zijn beslissing om een getuige à décharge niet ter rechtszitting te horen, enkel steunt op de onbetrouwbaarheid van de door de betrokkene af te leggen verklaring, hetgeen namelijk impliceert dat die verklaring niet zal bijdragen tot de waarheidsvinding; het is wel vereist dat de rechter daarover een redelijke zekerheid heeft, maar daarvoor moet hij evenwel niet eerst de verklaring van de betrokkene horen en kan de rechter dat immers afleiden uit alle hem regelmatig voorgelegde gegevens.

De rechter mag ervan uitgaan dat de getuige die een beklaagde voorstelt ter rechtszitting te horen, een getuige à décharge is tenzij anders aangegeven en daarvoor moet de beklaagde geen uitdrukkelijk standpunt innemen over de hoedanigheid van de getuige en moet de rechter niet eerst over diens verklaring beschikken.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211026.2N.2/NL>

Trefwoorden: 1. Rechten van de Mens – Art. 6. EVRM – Bewijs schuld – Stukken niet gevoegd bij het strafdossier

2. Recht van op behandeling van de zaak in twee aanleggen – Miskenning recht op eerlijk proces in eerste aanleg – Remediëring mogelijk door de behandeling in hoger beroep

3. Rechten van de verdediging - Recht op tijd en faciliteiten om verdediging voor te bereiden – Uitstel – Geen recht – Beoordeling rechter

4. Bewijsgaring – Ontbrekende onderzoekshandelingen – Houding beklaagde tijdens het onderzoek

Samenvatting: 1. Het enkele feit dat de rechter bij de schuldbeoordeling rekening houdt met stukken die in het strafdossier zijn vermeld, maar als dusdanig niet bij dat dossier zijn gevoegd, houdt geen schending in van artikel 6.1 EVRM noch miskenning van het recht van verdediging of het recht op tegenspraak; wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, oordeelt de rechter integendeel onaantastbaar over de mate waarin die stukken kunnen bijdragen tot zijn oordeelsvorming en kan de beklaagde tegenspraak voeren over de stukken zoals die zijn beschreven.

2. Het enkele gegeven dat een beklaagde recht heeft op een behandeling van zijn zaak in twee aanleggen, heeft niet tot gevolg dat eender welke miskenning van het recht op een eerlijk proces of het recht van verdediging tijdens de procedure in eerste aanleg te aanzien is als onherstelbaar of als zodanig moet worden gesanctioneerd; of er sprake is van een onherstelbare miskenning van die rechten moet immers worden beoordeeld op basis van het strafproces in zijn geheel en bijgevolg kan een dergelijke miskenning tijdens de procedure in eerste aanleg worden geredieerd door de behandeling van de zaak in hoger beroep, ter gelegenheid waarvan de beklaagde zijn verweer onverkort kan laten gelden, zodat de appelrechter bij de beoordeling van de draagwijdte van die miskenning dan ook rekening kan houden met de rechten en mogelijkheden waarover de beklaagde heeft beschikt in het kader van de appelprocedure.

3. Uit de artikelen 6.1, 6.3.b en 13 EVRM volgt dat de rechter in beginsel ertoe gehouden is de behandeling van een strafzaak uit te stellen indien dit noodzakelijk is opdat de beklaagde effectief zou beschikken over voldoende tijd en faciliteiten om zijn verdediging voor te bereiden; indien de rechter een uitstel weigert, wat hij niet enkel kan omwille van proceseconomische redenen, maar ook omdat hij dit uitstel niet noodzakelijk acht met het oog op de effectieve uitoefening van het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging van de beklaagde, moet hij de concrete omstandigheden vaststellen waarop hij zich baseert en die omstandigheden kunnen onder meer betrekking hebben op de tijdsperiode waarbinnen de beklaagde zijn verdediging heeft kunnen voorbereiden, de

eigenheid van de zaak en de aanvoeringen van de beklaagde of zijn raadsman (1). (1) Zie ook Cass. 3 november 2020, AR P.20.06720.N, AC 2020, nr. 676, www.juportal.be.

4. Bij de beoordeling van de door een beklaagde aangevoerde miskening van het recht op een eerlijk proces wegens het feit dat tijdens het gerechtelijk onderzoek niet alle vereiste onderzoekshandelingen zouden zijn uitgevoerd, kan de rechter wel degelijk rekening houden met het feit dat de beklaagde geen gebruik heeft gemaakt van vroegere gelegenheden om bijkomend onderzoek te vragen.

Hof van Cassatie 17 mei 2022 (P.22.0188.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7/NL>

Trefwoorden: 1. Extraterritoriale werking strafwet – Constitutieve bestanddelen

2. Diefstal en afpersing – Geldsom geplaatst op rekening waarvan beklaagde titularis is – Bedrieglijk wegnemen – Onaantastbare beoordeling rechter

3. Diefstal en afpersing – Bedrieglijk opzet

4. Diefstal en afpersing - Diefstal – Voorwerp van de diefstal – Geldsom geplaatst op een rekening waarvan die beklaagde de titularis is – Beoordeling van de bedrieglijke aard van de wegneming – Burgerrechtelijke bepalingen

Samenvatting: 1. Artikel 7, § 1, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering vereist dat in het buitenland straf is gesteld op het geheel van de constitutieve bestanddelen die vereist zijn om feiten naar Belgisch recht te kwalificeren als een misdaad of een wanbedrijf, maar niet dat elk van die constitutieve bestanddelen als dusdanig een misdrijf in het buitenland uitmaakt.

2. Het feit dat de zaak waarvan de wegneming aan een beklaagde wordt verweten bestaat uit een geldsom geplaatst op een rekening waarvan die beklaagde de titularis is, belet niet dat die geldsom aan een ander kan toebehoren en dat de beklaagde ze bedrieglijk kan wegnemen; dat de beklaagde op grond van zijn vermelde hoedanigheid aanspraak maakt op het feitelijk bezit van die geldsom, doet daaraan geen afbreuk (1); het staat aan de strafrechter om onaantastbaar te oordelen aan wie de weggenomen zaak op het moment van de wegneming in werkelijkheid toebehoorde en of de wegneming van de zaak bedrieglijk was en de strafrechter is daarbij niet gebonden door enige burgerrechtelijke bepaling. (1) A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 2002, nr. 326.

3. Het enkele feit dat een beklaagde met het akkoord van de bank en overeenkomstig de algemene voorwaarden van de bank geld dat hem niet toebehoort wegneemt van een bankrekening, sluit zijn bedrieglijk opzet niet uit.

4. Wanneer zaken die in leven toebehoorden aan een erflater na diens overlijden worden gestolen, wordt de uit de diefstal voortvloeiende schade geleden door diens

erfgerechtigden, zoals aangewezen door de wet of met een erfregeling; het staat dan ook aan de strafrechter om de beklaagde die hij schuldig verklaart aan de diefstal van die zaken, te veroordelen tot schadevergoeding aan degenen die aantonen die erfgerechtigden te zijn; daarvoor moet niet eerst de nalatenschap van de erflater zijn vereffend en verdeeld en evenmin moeten de erfgerechtigden aantonen dat zijzelf of de erflater reeds gedurende enige periode vóór het overlijden van deze laatste of vóór de diefstal eigenaar waren van de gestolen zaken.

Met noot: DEWULF, S., “De dubbele incriminatie en de extraterritoriale rechtsmacht van België”, *NC* 2022, afl. 5, 409-411.

Hof van Cassatie 24 mei 2022 (P.21.1518.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8/NL>

Trefwoorden: Valsheid en gebruik van valse stukken – Valsheidsvordering – Gevolg

Samenvatting: Er is sprake van een valsheidsvordering in de zin van artikel 458 Wetboek van Strafvordering wanneer een procespartij een vordering instelt waarmee zij duidelijk aangeeft dat een bepaald stuk volgens haar vals is en er een rechtspleging moet worden opgestart om die valsheid vast te stellen en te herstellen door dat stuk te verbeteren of uit het rechtsverkeer te verwijderen in zoverre het niet met de waarheid overeenstemt (1). (1) Cass. 8 februari 1978, AC 1978, 680; R. DECLERCQ, “Valsheidsprocedure in strafzaken”, in *Comm. Sr.*, Kluwer, 2014, nrs. 3 en 4; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 2021, 1481.

De omstandigheid dat een stuk van het strafdossier of een door een procespartij voorgelegd stuk het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke strafvervolging wegens valsheid in geschriften, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat er met betrekking tot dat stuk een valsheidsvordering wordt ingesteld zoals bedoeld in artikel 458 Wetboek van Strafvordering, ook al beroept een van de procespartijen zich uitdrukkelijk op dat stuk; die loutere omstandigheid verplicht de rechter ook niet om de procedure op te schorten en de uitspraak aan te houden tot er uitspraak is gedaan over die strafvervolging; de rechter beoordeelt in feite of het resultaat van die strafvervolging noodzakelijk is voor de beoordeling van de bij hem aanhangig gemaakte feiten; de rechter miskent het recht van verdediging niet door de loutere omstandigheid dat hij uitspraak doet over de strafvordering en de erop gebaseerde burgerrechtelijke vordering zonder het resultaat af te wachten van een strafvervolging betreffende feiten die de regelmatigheid kunnen aantasten van bewijselementen die deel uitmaken van het strafdossier waarover hij dient te oordelen (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 15 oktober 2003, AR P.03.0931.F, AC 2003, nr. 501.

Hof van Cassatie 21 juni 2022 (P.22.0250.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1/NL>

Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling rechter

2. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling rechter – Criteria

3. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling rechter – Controle Hof van Cassatie

4. Getuige – Begrip – EVRM – Autonoom begrip – Eigen vaststelling politieambtenaar

5. Bijzondere opsporingsmethoden – Observatie – Voortgezet in het buitenland – Pas achteraf goedgekeurd door Nederlandse autoriteiten – Gevolg

6. Gerechtig onderzoek – Saisine onderzoeksrechter – Strafbare feiten gepleegd in het kader van een nog steeds actieve vereniging of organisatie

Samenvatting: 1. Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklagde gevoerde strafvervolging in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

2. In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

3. Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

4. Het begrip getuige is onder de gelding van het EVRM een autonoom begrip, ongeacht de draagwijdte die aan dat begrip wordt gegeven in het nationale recht, zodat de artt. 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, van toepassing zijn op elke getuigenverklaring die op doorslaggevende wijze kan dienen als grondslag voor een veroordeling, waarbij er geen wezenlijk verschil bestaat tussen een mondelinge verklaring van een getuige die een politieambtenaar in een proces-verbaal noteert en een eigen vaststelling van deze politieambtenaar, die hij noteert in een proces-verbaal bestemd voor de instantie die de opsporing of het onderzoek leidt waaraan die politieambtenaar meewerkt; vereist is wel dat het gaat om een vaststelling die de uitkomst van de zaak op een doorslaggevende wijze kan bepalen en dat de beklaagde het bestaan van een ernstige grond tot betwisting van die vaststelling enigszins aannemelijk maakt (1). (1) EHRM 30 juli 2019, Ürek t. Turkije, nr. 74845/12, ro 50; EHRM 2 juli 2018, Butkevich t. Rusland, nr. 5865/07, ro 98.

5. Het feit dat een in België aangevangen observatie wordt voortgezet in Nederland en die voortzetting pas na de uitvoering ervan wordt goedgekeurd door de bevoegde Nederlandse autoriteit, heeft niet tot gevolg dat de Belgische rechter het resultaat van die observatie als onregelmatig bewijs moet weren; de buitenlandse overheid beslist daarenboven zelf over de impact van een grensoverschrijdende observatie op haar soevereiniteit en die autoriteit kan haar goedkeuring steeds onderwerpen aan alle verificaties die zij passend acht (1). (1) Cass. 15 december 2015, AR P.15.0982.N, AC 2015, nr. 717 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS.

6. Het openbaar ministerie dat beschikt over ernstige aanwijzingen dat er strafbare feiten worden gepleegd in het kader van een nog steeds actieve vereniging of organisatie, kan het opstarten van een gerechtelijk onderzoek vorderen voor alle feiten die deel uitmaken van dezelfde activiteit, met inbegrip van de op het moment van de vordering nog te plegen feiten en die aanwijzingen kunnen volstaan als informatie over toekomstige feiten, die dusdanig concreet is dat zij het opstarten van een reactief onderzoek verantwoordt; de rechter oordeelt onaantastbaar voor welke feiten de procureur des Konings de

onderzoeksrechter heeft gevorderd, rekening houdend met de bewoordingen van de vordering tot het opstarten van een gerechtelijk onderzoek, eventueel verduidelijkt door de erbij gevoegde stukken en de rechter kan aldus op grond van de voormelde aanwijzingen aannemen dat de vordering van de procureur des Konings zich uitstrekt tot toekomstige strafbare feiten die behoren tot dezelfde activiteit als reeds gepleegde strafbare feiten waarvoor voldoende aanwijzingen voorhanden zijn (1). (1) Cass. 26 maart 2013, AR P.13.0133.N, AC 2013, nr. 212; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2014, pp.272-273, nr. 527.

Hof van Cassatie 13 september 2022 (P.22.0356.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220913.2N.6/NL>

Trefwoorden: 1. Arbeid – Arbeidsbescherming - Wet 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

2. Arbeidsovereenkomst – Begrip – Bestaansvereisten – Vorm -

Samenvatting: 1. De rechter die moet nagaan of de Wet Welzijn Werknemers toepasselijk is moet niet onderzoeken of aan de voorwaarden van artikel 2, § 1, tweede lid, 1°, a), Wet Welzijn Werknemers is voldaan, indien hij vaststelt dat de tewerkgestelde personen als werknemer zijn tewerkgesteld krachtens een arbeidsovereenkomst.

2. De omstandigheid dat een werkgever zijn rechtsband met door hem tewerkgestelde personen kwalificeert als een zelfstandige activiteit, sluit niet uit dat er in werkelijkheid een arbeidsovereenkomst bestaat; om dit uit te maken moet toepassing worden gemaakt van de Arbeidsrelatiewet en zijn uitvoeringsbesluiten.

De bepalingen van artikel 337/2, Arbeidsrelatiewet, krachtens dewelke arbeidsrelaties voor werken in onroerende staat weerlegbaar vermoed een arbeidsovereenkomst te zijn wanneer uit de analyse van de arbeidsrelatie blijkt dat meer dan de helft van de criteria zijn vervuld, zoals ze zijn vervangen bij artikel 2 KB 7 juni 2013, bevatten een weerlegbaar vermoeden, die niet uitsluiten dat de aard van een arbeidsrelatie sluitend wordt bepaald op grond van de algemene criteria vermeld in artikel 333, § 1, Arbeidsrelatiewet; het staat aan de rechter na te gaan of de gegevens die worden aangevoerd om het bestaan van een gezagsrelatie te staven een toepassing of de mogelijkheid tot toepassing van gezag op de uitvoering van de arbeid zoals in een arbeidsovereenkomst aantonen, die onverenigbaar is met de loutere uitvoering van controle en het geven van instructies in het kader van een overeenkomst voor zelfstandige arbeid (1). (1) Cass. 26 maart 2013, AR P.12.0387.N, AC 2013, nr. 211; Cass. 6 december 2010, AR S.10.0073.N, AC 2010, nr. 713.

Hof van Cassatie 20 september 2022 (P.21.1626.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Verzoek tot het horen van een getuige à charge – Beoordeling – Criteria

Samenvatting: Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of:

- (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden;
- (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald;
- (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen. Dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen.

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde. Wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen.

Het staat aan de rechter om rekening houdende met de voormelde criteria te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend. De rechter moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Het Hof onderzoekt of 'de rechter die een verzoek tot het horen van een getuige à charge op de rechtszitting heeft afgewezen de vermelde criteria juist heeft toegepast en of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing.

De redenen die het arrest aanneemt ter afwijzing van eisers verzoek tot het horen op de rechtszitting onder eed van M.D.S, H.V.L en N.C.S. als getuigen á charge (p. 10-16) kunnen noch afzonderlijk noch samen genomen die beslissing naar recht verantwoorden:

de vaststelling dat er een risico is op beïnvloeding, intimidatie en bedreiging, gelet op het crimineel milieu waarin de aan de orde zijnde feiten zich situeren, zonder dat die op algemene wijze geformuleerde vaststelling wordt geconcretiseerd, volstaat niet. Daarmee

wordt niet voldaan aan de vereiste dat de vrees voor beïnvloeding, intimidatie en bedreiging wordt gerechtvaardigd door objectieve en dus door bewijselementen ondersteunde gegevens;

De redenen die het arrest aanneemt ter afwijzing van eisers verzoek tot het horen op de rechtszitting onder eed van M.D.S, H.V.L en N.C.S. als getuigen á charge (p. 10-16) kunnen noch afzonderlijk noch samen genomen die beslissing naar recht verantwoorden:

- De vaststelling dat er een risico is op beïnvloeding, intimidatie en bedreiging, gelet op het crimineel milieu waarin de aan de orde zijnde feiten zich situeren, zonder dat die op algemene wijze geformuleerde vaststelling wordt geconcretiseerd, volstaat niet. Daarmee wordt niet voldaan aan de vereiste dat de vrees voor beïnvloeding, intimidatie en bedreiging wordt gerechtvaardigd door objectieve en dus door bewijselementen ondersteunde gegevens;

- Het arrest oordeelt weliswaar dat de verklaring van de getuigen tijdens het vooronderzoek niet het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring van de eiser is gesteund, maar het verwijst bij de schuldbeoordeling uitdrukkelijk naar de verklaringen afgelegd door M.D.S, H.V.L. en N.C.S, die aansluiten bij de overige dossier-elementen, in het bijzonder de verklaring van de eiser over zijn roepnaam Brian en zijn aanwezigheid net over de grens in Nederland op 11 augustus 2016, waarbij hij werd aangetroffen in bezit van 200kg APAAN in zijn voertuig (p. 12-14). Volgens het arrest geven deze getuigen een nauwkeurige beschrijving van de eiser als een Nederlandse man met een Aziatisch uiterlijk die betrokken zou zijn bij een druglabo in Arendonk, waarbij twee getuigen correcte informatie geven over E.P., de vriendin van de eiser, wonende in Nederland. Daaruit volgt dat volgens de eigen vaststellingen van het arrest de verklaringen van de getuigen van wie het verhoor werd gevraagd op de rechtszitting de beslissing over eisers schuld heeft bepaald;

- Het gegeven dat de eiser kennis heeft kunnen nemen van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen van de getuigen, er vrij tegenspraak over heeft kunnen voeren, net als over de overige aan de rechter overgelegde gegevens, en er bij de samenstelling van het dossier geen onregelmatigheid zou zijn begaan, vormt als dusdanig geen afdoende compenserende factor;

- Het gegeven dat de eiser geen verzoek tot het horen van de getuigen heeft ingediend voor de onderzoeksrechter en de eerste rechter, maar het verzoek tot een verhoor onder eed slechts voor het eerst in hoger beroep heeft geformuleerd, is niet relevant, aangezien de eiser zijn recht op het (doen) ondervragen van getuigen niet verbeurt in hoger beroep, tenzij door het tijdsverloop dit verhoor niet langer mogelijk is, wat het arrest evenwel niet vaststelt, aangezien de appelrechters enkel aannamen dat een ruim tijdsverloop van meer dan vijf jaar tussen de feiten en de behandeling van de zaak de kwaliteit van de getuigenverklaring kan beïnvloeden.

Het middel is gegrond.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220927.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Deelneming - Vereniging van misdadigers - Betrokkenheid bij een criminele organisatie – Autonomo misdrijf

Samenvatting: Artikel 324ter, § 1, Strafwetboek bestraft degene die wetens en willens betrokken is bij een daar bedoelde criminele organisatie, ook al heeft hij niet de bedoeling een misdrijf in het raam van die organisatie te plegen of daaraan deel te nemen op één van de wijzen bedoeld in de artikelen 66 tot 69 van dat wetboek.

De betrokkenheid bij een criminele organisatie maakt zodoende een autonoom misdrijf uit, te onderscheiden van de misdrijven die worden gepleegd in het raam van deze organisatie. Bijgevolg levert het enkele feit betrokken te zijn bij een criminele organisatie nog geen fout op die in causaal verband staat met de schade die volgt uit een misdrijf dat in het raam van die organisatie is gepleegd door een derde. In beginsel is de dader van een misdrijf immers slechts gehouden tot schadevergoeding waartoe het door hem gepleegde misdrijf aanleiding geeft.

Personen die zijn veroordeeld wegens afzonderlijke misdrijven, zijn echter hoofdelijk gehouden tot schadevergoeding wanneer die misdrijven een gemeenschappelijke fout opleveren die tot schade aanleiding heeft gegeven. Zij kunnen ook in solidum worden veroordeeld wanneer deze afzonderlijke misdrijven samenlopende fouten opleveren die bijdragen tot de totaliteit van eenzelfde schade.

De rechter oordeelt onaantastbaar over het oorzakelijk verband tussen de verschillende misdrijven en de schade en of deze verschillende misdrijven een gemeenschappelijke fout of samenlopende fouten opleveren.

Hof van Cassatie 4 oktober 2022 (P.22.0582.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221004.2N.13/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep - Door het OM tegen een vrijspraak - Gevolg van een schuldigverklaring voor de rechter

Samenvatting: Indien het openbaar ministerie hoger beroep instelt tegen een vrijsprekende beslissing op strafgebied, moet de appelrechter bij wie enkel een grief over de schuld aanhangig is gemaakt, in geval van schuldigverklaring in hoger beroep, noodzakelijk ook uitspraak doen over de straftoemeting die onlosmakelijk met die schuldigverklaring is verbonden. Daartoe is niet vereist dat het openbaar ministerie ook een afzonderlijke grief over de straftoemeting heeft aangevoerd.

Hof van Cassatie 4 oktober 2022 (P.22.0588.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221004.2N.14/NL>

Trefwoorden: Rechter oordeelt: verweer van beklaagde is ongeloofwaardig - Gevolgen

Samenvatting: De rechter die op grond van feitelijke gegevens waarvan hij de bewijswaarde vrij apprecieert, oordeelt dat het verweer van een beklaagde niet geloofwaardig is, legt aan die beklaagde geen bewijslast op en miskent evenmin het vermoeden van onschuld. Daaruit kan evenmin een miskening van het recht op een eerlijk proces of van het recht van verdediging worden afgeleid.

Hof van Cassatie 11 oktober 2022 (P.22.0652.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221011.2N.2/NL>

Trefwoorden: Verzet - Ontvankelijkheid - Enkel wegens laattijdigheid - Onaantastbaar oordeel - Controle door het Hof

Samenvatting: De rechter op verzet kan een verzet tegen een verstekvonnis maar onontvankelijk verklaren wegens laattijdigheid, indien vaststaat dat de betrokkene behoorlijk werd ingelicht over de termijn om verzet aan te tekenen.

De rechter op verzet oordeelt onaantastbaar of dit het geval is.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 11 oktober 2022 (P.22.0982.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221011.2N.12/NL>

Trefwoorden: Bewijs - Getuigen à décharge - Drie criteria volgens EVRM/EHRM

Samenvatting: Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen.

Deze verdragsbepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting te horen.

Uit deze verdragsbepalingen, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat de rechter aan wie wordt gevraagd een getuige à décharge te horen op de rechtszitting dit verzoek moet toetsen aan de hand van de volgende drie criteria:

- i) het voldoende onderbouwd zijn van het verzoek tot het horen van de getuige à décharge op de rechtszitting en de relevantie van die getuigenis voor het voorwerp van de beschuldiging;
- ii) het voorhanden zijn van afdoende redenen voor de beslissing dat de getuigenis ter rechtszitting niet relevant is voor het voorwerp van de beschuldiging en dus voor de beslissing de getuige niet te horen ter rechtszitting;

- iii) de impact van de beslissing de getuige à décharge niet te horen op de rechtszitting op het recht van de beklaagde op een eerlijke behandeling van de zaak in zijn geheel beschouwd.

De beoordeling van de relevantie van de getuigenis voor het voorwerp van de beschuldiging mag niet abstract gebeuren, maar vereist een onderzoek van de concrete omstandigheden van de zaak. De rechter moet bijgevolg zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Die concrete omstandigheden kunnen onder meer betrekking hebben op de feitelijke of juridische onmogelijkheid om de getuigen te horen, de relatie die de getuige had of heeft met de bij het strafproces betrokken partijen, de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring rekening houdend met die relatie, zijn persoonlijkheid of het tijdsverloop sinds de feiten, het beschikbaar zijn van een geschreven verklaring van de persoon die de beklaagde als getuige wenst te horen, waarin die een eerdere verklaring herroept of nuanceert en de ongeloofwaardigheid van de inhoud van een dergelijke geschreven verklaring. Ook kan rekening worden gehouden met de fase waarin de strafprocedure zich bevindt en voortgang ervan, met de door de beklaagde gevolgde verdedigingsstrategie en de proceshouding van de beklaagde.

Het is niet vereist dat de rechter al de voormelde elementen betreft bij zijn beoordeling over de relevantie van de getuigenis.

De rechter is niet verplicht om een gedetailleerd antwoord te geven op elk verzoek tot het horen van een getuige à décharge: het volstaat dat de beklaagde weet waarom de rechter de getuigenis ter rechtszitting niet relevant acht voor het voorwerp van de beschuldiging.

Indien de rechter oordeelt dat een getuigenis ter rechtszitting niet relevant is voor het voorwerp van de beschuldiging dan moet hij niet meer aangeven of het verzoek van de beklaagde om de getuige ter rechtszitting te horen voldoende is onderbouwd.

Indien de rechter oordeelt dat een getuigenis ter rechtszitting niet relevant is voor het voorwerp van de beschuldiging dan moet hij bovendien onderzoeken of het niet horen van de getuige à décharge op de rechtszitting het recht op een eerlijk proces van de beklaagde in zijn geheel beschouwd aantast.

Uit de weigering een getuige à décharge te horen op de rechtszitting die afdoende is gemotiveerd door de vaststelling dat de getuigenis niet relevant is voor het voorwerp van de beschuldiging en waarbij de rechter aangeeft dat de weigering het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet aantast, kan geen miskenning van het vermoeden van onschuld worden afgeleid.

Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0871.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221018.2N.16/NL>

Trefwoorden: Privacy en persoonsgegevens - Persvrijheid en het recht op privacy van een persoon wiens persoonsgegevens worden verwerkt – Afweging

Samenvatting: De nationale bepalingen, in het bijzonder wanneer op grond daarvan het recht op vrije meningsuiting met inbegrip van de persvrijheid wordt afgewogen tegenover het recht op eerbiediging van het privéleven van degene ten aanzien waarvan persoonsgegevens worden verwerkt, dienen te worden toegepast in overeenstemming met

de artikelen 8 en 10 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Dat Hof heeft met het oog op de onderlinge afweging van die belangen een aantal beoordelingscriteria vooropgesteld, zoals:

- de bijdrage van de verwerking van de persoonsgegevens aan een debat van algemeen belang;
- de vraag of degene wiens persoonsgegevens worden verwerkt al dan niet een publiek figuur is, dan wel door zijn gedrag heeft bijgedragen tot de miskennis van de privacy waarop hij zich beroept;
- de inhoud, de vorm en de impact van de publicatie;
- de wijze en de plaats waarop de informatie is verkregen en de waarheidsgetrouwheid ervan.

Artikel 10 EVRM waarborgt geen onbeperkte vrijheid van meningsuiting, zelfs niet wanneer het gaat om persberichtgeving over ernstige aangelegenheden van algemeen belang. Artikel 8 EVRM vereist immers ook een bijzondere aandacht voor de bescherming van het privéleven, zeker wanneer de aantasting ervan volgt uit het gebruik van technische middelen zoals heimelijke geluids- of beeldopnames. Bovendien mag een persoon, naargelang de concrete omstandigheden, het gewettigde vertrouwen hebben dat wat hij zegt of doet valt onder de bescherming van zijn privéleven, ongeacht of hij een publiek figuur is.

Bijgevolg kan persberichtgeving, ongeacht het feit dat zij bijzonder beschermingswaardig is ter wille van het algemeen belang, in bepaalde gevallen moeten wijken voor de bescherming van het privéleven van degene die zich op daarop beroept.

Daarentegen impliceert het gegeven dat een persoon geen publiek figuur is nog niet dat het recht op eerbiediging van zijn privéleven steeds voorrang moet krijgen op de persvrijheid. Zo kan ook de betrokkenheid van een niet-publiek persoon bij een publiek feit aanleiding geven tot een rechtmatige verwerking van zijn persoonsgegevens, zelfs met gebruik van technische middelen, zonder dat die

verwerking noodzakelijkerwijze moet wijken voor de eerbiediging van zijn privéleven. Dat het publiek feit verband houdt met een privéaangelegenheid is daarbij niet doorslaggevend. Wel bepalend, naast de aard en het doel van de verwerking van de persoonsgegevens, is de redelijke privacy-verwachting die de betrokkene kon koesteren in de concrete omstandigheden waarin hij zich bevond.

De rechter oordeelt onaantastbaar op grond van de concrete gegevens van de zaak of de betwiste verwerking van persoonsgegevens onrechtmatig is wegens een onevenredige inbreuk op het privéleven van de persoon wiens gegevens worden verwerkt. Het Hof gaat wel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen afleidt die geen verband houden met die feiten of die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.1063.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221018.2N.4/NL>

Trefwoorden: Conclusietermijnen - Taak van de rechter - Beoordelingscriteria

Samenvatting: De rechter die bij toepassing van artikel 152 Wetboek van Strafvordering wordt verzocht om conclusietermijnen te bepalen mag bij de beoordeling van die vraag en

het vastleggen van de termijnen rekening houden met de verjaringsregeling voor de strafvordering en het gegeven dat in het concrete strafdossier de verjaring dreigend is.

De rechter dient bij de beoordeling van dat verzoek en bij het vastleggen van de termijnen niettemin erover te waken dat het recht op een eerlijk proces wordt gerespecteerd.

De rechter oordeelt daarover onaantastbaar in het licht van de concrete omstandigheden van de zaak en bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de aard en de complexiteit van de zaak, de aan de orde zijnde betwistingen en de stand van de rechtspleging.

Het Hof gaat evenwel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0695.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221018.2N.11/NL>

Trefwoorden: Klacht met burgerlijke partijstelling - Bewijswaarde - Bewijskracht

Samenvatting: Een klacht met burgerlijke partijstelling is geen bewijsmiddel. Bijgevolg kan noch de regelmatigheid of de ontvankelijkheid van die klacht, noch de daarop gesteunde ontvankelijkheid van de strafvordering worden beoordeeld aan de hand van de criteria voor het weren van onregelmatig verkregen bewijsmateriaal, zoals bepaald in artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering. Wanneer een partij echter de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering afleidt uit de beweerde onregelmatigheid of niet-ontvankelijkheid van de klacht met burgerlijke partijstelling, die zij op haar beurt afleidt uit het feit dat die klacht steunt op onregelmatig verkregen bewijsmateriaal, staat het wel degelijk aan de rechter om die bewijsverkrijging te toetsen aan de voormelde criteria en om daaruit het passende gevolg af te leiden voor de regelmatigheid of de ontvankelijkheid van de klacht met burgerlijke partijstelling en de ontvankelijkheid van de strafvordering.

Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0674.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221018.2N.1/NL>

Trefwoorden: Bewijs – Getuige à charge – Kind – Compensatie

Samenvatting: Het feit dat een beklaagde zijn in artikel 6.3.d EVRM bepaalde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen niet onverkort kan uitoefenen, bijvoorbeeld wegens de jonge leeftijd van de getuige, leidt niet tot de miskenning van het recht van verdediging van die beklaagde wanneer er voor dat gebrek aan tegenspraak voldoende compenserende factoren aanwezig zijn. Dat vereist echter niet dat een deskundigenonderzoek, strekkende tot het adviseren van de rechter over de betrouwbaarheid van de audiovisueel geregistreerde verklaringen van het kind, op tegenspraak ten aanzien van de beklaagde plaatsvindt. De compensatie kan immers ook erin bestaan dat de beklaagde bij de behandeling van zijn zaak voor de vonnisrechter de

betrouwbaarheid van de getuigenverklaring van het kind en het advies daarover van de gerechtsdeskundige ongehinderd kan betwisten en tegenspreken. De rechter oordeelt daarover onaantastbaar. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen wettig heeft kunnen afleiden dat het recht van verdediging al dan niet werd gerespecteerd.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

Het arrest (p. 8-10) oordeelt:

- de onderzoeksrechter heeft op eisers verzoek in oktober 2020 nog verder bijkomend onderzoek uitgevoerd. Er werd meer in het bijzonder een deskundige aangesteld om over te gaan tot een toetsing van de waarheidsgetrouwheid van de audiovisuele registratie van de door het kind afgelegde verklaring;
- de verdediging heeft de mogelijkheid benut om het audiovisueel verhoor te bekijken en over alle aspecten ervan tegenspraak te voeren;
- het hof van beroep benadrukt dat de beoordeling van de gegrondheid van de strafvordering ten aanzien van de eiser berust op de verder toegelichte gegevens van het strafdossier, de pleidooien, de neergelegde conclusies en stukken en het tegensprekelijk debat ter rechtszitting;
- verder heeft de verdediging ter gelegenheid van de tegensprekelijke debatten in eerste aanleg en in hoger beroep haar recht van verdediging ten volle kunnen uitoefenen. Zij kon alle aantijgingen weerleggen en ontkrachten en alle elementen aanvoeren die zij noodzakelijk achtte voor de verdediging van de eiser;
- bij de beoordeling of eisers recht van verdediging al dan niet werd miskend, dient de strafprocedure in haar geheel te worden bekeken. Gegeven wat voorafgaat, werden eisers recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces tijdens de gehele duur van het strafproces gerespecteerd, zodat er geen sprake is van enige onontvankelijkheid van de strafvordering.

Op grond van die redenen, die niet worden tegengesproken door enige andere redenen van het arrest, kunnen de appelrechters wettig oordelen dat eisers recht van verdediging, met inbegrip van zijn recht op tegenspraak, is gerespecteerd.

Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0913.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221018.2N.17/NL>

Trefwoorden: Redelijke termijn - Overschrijding - Remediëringmogelijkheden door de rechter

Samenvatting: De rechter die een overschrijding van de redelijke termijn vaststelt, kan die overschrijding remediëren door aan de veroordeelde een straf op te leggen die reëel en meetbaar lager is dan de straf die zou zijn opgelegd bij niet-overschrijding. De verplichting houdt evenwel niet in dat de rechter uitdrukkelijk melding moet maken van de laatste straf. Het is noodzakelijk maar voldoende dat de rechter vaststelt dat de door hem opgelegde straf lager is dan de straf die hij zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding.

Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0711.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221025.2N.12/NL>

Trefwoorden: Onderzoek – Verhoor – Bijstand tolk – Niet noodzakelijk in de moedertaal van de verdachte – Niet audiovisueel vastgelegd - Niet beperkend voor oordeel rechter over voldoende beheersing van de taal – Beoordeling rechter

Samenvatting: Een verdachte die de taal van de rechtspleging onvoldoende begrijpt, heeft op grond van artikel 6.3.e EVRM een recht op kosteloze bijstand van een tolk tijdens het gehele onderzoek en vanaf het eerste politieverhoor, behalve wanneer er in het licht van de concrete omstandigheden van de zaak dwingende redenen bestaan om dit recht te beperken. De vertolking moet echter niet noodzakelijk plaatsvinden naar de moedertaal van de verdachte, maar kan ook plaatsvinden naar een taal die de verdachte voldoende begrijpt en spreekt om zijn recht van verdediging effectief uit te oefenen. De rechter oordeelt onaantastbaar of dat het geval is, rekening houdend met alle concrete omstandigheden eigen aan de voorliggende situatie. Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

Het enkele feit dat een politieverhoor niet audiovisueel is geregistreerd, belet de rechter niet om uit andere concrete omstandigheden die hij vaststelt, af te leiden dat de beklaagde de taal waarin de politie hem met behulp van een tolk heeft ondervraagd en waarin hij verklaringen heeft afgelegd, voldoende beheerst om zijn recht van verdediging effectief te kunnen uitoefenen.

In zoverre het onderdeel uitgaat van andere rechtsopvattingen, faalt het naar recht.

Uit de vaststellingen van het arrest (p. 12-15) die het onderdeel aanhaalt, in het bijzonder het feit dat de eiseres haar verklaring met bijstand van de tolk zonder voorbehoud of opmerking heeft afgelegd, dat uit haar antwoorden blijkt dat zij de vragen heeft begrepen en dat er geen effectieve communicatieproblemen zijn vastgesteld bij enige beklaagde, kunnen de appelrechters wettig afleiden dat de eiseres het Russisch voldoende beheerst opdat haar verhoor in die taal regelmatig is afgenomen.

Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0858.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221025.2N.19/NL>

Trefwoorden: Rechtspersonen - Veroordelen van de bestuurder tot schadevergoeding - Beperking

Samenvatting: De autonomie van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon, zoals vervat in artikel 5 Strafwetboek, alsook het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijke karakter van de straf beletten dat de rechter de bestuurder van een rechtspersoon veroordeelt tot een schadevergoeding gelijk aan het bedrag van een administratieve sanctie met een strafrechtelijk karakter die aan de rechtspersoon is opgelegd omdat deze laatste de wet heeft overtreden, ook al heeft de bestuurder misdrijven gepleegd die hebben bijgedragen tot die wetsovertreding. Noch het feit dat de vennootschap failliet is en de curator de gemeenschappelijke rechten van de gezamenlijke schuldeisers van het faillissement uitoefent, noch het feit dat aan de schuldeisers geen fout

kan worden verweten die hen noopt tot het definitief ten laste nemen van het bedrag van die sanctie, doen daaraan afbreuk.

Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.0813.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221025.2N.8/NL>

Trefwoorden: Herhaling – Voorwaarden – Straf ondergaan of verjaard

Samenvatting: Artikel 56, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat ingeval van een vroegere veroordeling tot gevangenisstraf van ten minste één jaar, de veroordeelde kan worden veroordeeld tot het dubbele van het maximum van de bij de wet bepaalde straf, indien hij het nieuwe wanbedrijf pleegt voordat vijf jaar zijn verlopen sinds hij zijn straf heeft ondergaan of sinds zijn straf is verjaard.

Indien een beklaagde wordt veroordeeld tot een hoofdgevangenisstraf met uitstel van tenuitvoerlegging, wordt die straf geacht te zijn ondergaan in de zin van artikel 56, tweede lid, Strafwetboek op het einde van de proeftijd.

Indien een beklaagde wordt veroordeeld tot een effectieve hoofdgevangenisstraf en hem door de strafuitvoeringsrechtbank de strafuitvoeringsmodaliteit van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied wordt toegekend, dan wordt de straf geacht te zijn ondergaan in de zin van artikel 56, tweede lid, Strafwetboek op het einde van de proeftijd die geldt voor deze voorlopige invrijheidstelling

8. Indien een beklaagde wordt veroordeeld tot een hoofdgevangenisstraf, die deels effectief en deels met uitstel van tenuitvoerlegging wordt uitgesproken en aan die beklaagde door de strafuitvoeringsrechtbank de strafuitvoeringsmodaliteit van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op de verwijdering van het grondgebied is toegekend, wordt de straf geacht te zijn ondergaan in de zin van artikel 56, tweede lid, Strafwetboek op het einde van de proeftijd die geldt voor de toegekende voorlopige invrijheidstelling dan wel bij het einde van de aan het uitstel verbonden proeftijd indien die zich daarna situeert en omgekeerd.

Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0646.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221108.2N.20/NL>

Trefwoorden: Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen – Bijzonder opzet vereist

Samenvatting: De door artikel 489bis, 1° en 4°, Strafwetboek bedoelde misdrijven vereisen als bijzonder opzet enkel het oogmerk het faillissement uit te stellen.

Of dit oogmerk aanwezig is, wordt onaantastbaar beoordeeld door de rechter.

Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0825.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221108.2N.10/NL>

Trefwoorden: Openbaar ministerie - Loyaliteitsbeginsel - Eerlijk proces - Bewijsgaring – Gevolg

Samenvatting: Het loyaliteitsbeginsel houdt in dat alle door het openbaar ministerie verzamelde gegevens bij het strafdossier worden gevoegd, inzonderheid de gegevens à décharge.

De loyaliteit van het openbaar ministerie en de politieambtenaren wordt weliswaar vermoed, maar dat vermoeden is niet onweerlegbaar. De partijen kunnen aannemelijk maken dat het openbaar ministerie en de politie deloyaal zijn opgetreden en bewust voor de partijen relevante informatie niet hebben opgenomen of laten opnemen in een proces-verbaal. De partijen dienen ook aannemelijk te maken dat daardoor hun recht op een eerlijk proces is miskend.

Het eerlijke karakter van het proces kan in het gedrang komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twifelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de onpartijdigheid van de verbalisanten en over de volledigheid van de door hen aan het strafdossier toegevoegde bewijsgegevens. De vrees voor een partijdige bewijsgaring moet evenwel objectief zijn gerechtvaardigd. Daarvoor is niet vereist dat het bewijs wordt geleverd dat de verbalisanten effectief partijdig hebben gehandeld of bewijsmateriaal à décharge hebben achtergehouden, maar de rechter moet wel vaststellen dat er objectieve redenen voorhanden zijn die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval is geweest.

Het objectief vastgestelde feit dat een verbalisant contact heeft gezocht met een door een getuige aangewezen potentieel slachtoffer van de beklaagde en van die vruchteloos gebleken poging niet spontaan melding heeft gemaakt in een aan het strafdossier toegevoegd proces-verbaal, impliceert niet noodzakelijk dat er twijfel moet bestaan over de betrouwbaarheid van de bewijsgaring in zijn geheel.

De rechter mag bovendien de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering slechts uitspreken wanneer hij omstandigheden vaststelt waardoor het instellen of voortzetten van de strafvordering met eerbiediging van het recht op een eerlijk proces niet meer mogelijk is. De niet-ontvankelijkheid van de strafvordering valt zodoende niet samen met de onregelmatigheid van de handeling die is verricht tijdens de uitoefening van de strafvordering of die aan de oorsprong ervan ligt.

De rechter moet het onherroepelijke karakter van de aantasting van het recht op een eerlijk proces, dat aldus is vereist als voorwaarde voor het niet ontvankelijk verklaren van de strafvordering, in concreto vaststellen. Daarvoor moet hij de zaak in haar geheel onderzoeken en nagaan of er aan de door hem vastgestelde onregelmatigheid reeds is geredimeerd in een andere fase van het strafonderzoek, dan wel nog kan worden geredimeerd in de vonnisfase. Het is daarbij in het bijzonder van belang dat de beklaagde globaal genomen de authenticiteit van het tegen hem aangevoerde bewijs integraal en met kennis van zaken heeft kunnen betwisten en zich zo nodig tegen het gebruik ervan heeft kunnen verzetten.

De rechter beoordeelt aan de hand van de concrete omstandigheden van de zaak onaantastbaar de gevolgen die de door hem vastgestelde onregelmatigheid heeft gehad voor de wijze waarop de beklaagde zijn recht op een eerlijk proces al dan niet nog kan uitoefenen. Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0743.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221108.2N.3/NL>

Trefwoorden: Verschoningsgronden - Doodslag, verwondingen en slagen - Uitlokking door slachtoffer

Samenvatting: Artikel 411 Strafwetboek bepaalt dat doodslag, verwondingen en slagen verschoonbaar zijn indien zij onmiddellijk worden uitgelokt door zware gewelddaden tegen personen.

Onder zware gewelddaden tegen personen in de zin van die bepaling wordt verstaan zwaar fysiek of moreel geweld, in de regel uitgaand van het slachtoffer van de verschoonbare misdaad of het verschoonbare wanbedrijf.

Het betreft geweld dat de vrije wil van een normaal en redelijk persoon aantast, wat inhoudt dat de gemoedsgesteldheid van de uitgelokte dader en diens bijzondere gevoeligheid geen uitsluitend toetsingscriterium kunnen zijn.

Bovendien beoordeelt de rechter de zwaarwichtigheid van het geweld niet uitsluitend rekening houdend met de intensiteit van de reactie die dat geweld heeft veroorzaakt, maar ook rekening houdend met de ernst van het uitgelokte misdrijf. De ernst van het uitgelokte misdrijf moet namelijk proportioneel zijn met de ernst van het fysieke of morele geweld.

Uit de beslissing van de rechter die het bestaan van uitlokking in de zin van artikel 411 Strafwetboek aanneemt, moet blijken dat voldaan is aan de vereisten voor die verschoningsgrond. Bij afwezigheid van daartoe strekkend verweer moet de rechter evenwel niet specifiek ingaan op het voldaan zijn aan elk vereiste. Dit kan namelijk ook blijken uit de samenhang van de redenen van de beslissing.

Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0921.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221108.2N.5/NL>

Trefwoorden: 1. Wapenwet - Bewijsmiddelen - Beoordelen van de geloofwaardigheid van de beweringen van partijen of derden

2. Hoger beroep – Grieven – Voorwaarden – Herneming van in eerste aanleg gevoerde verweer

Samenvatting: 1. Wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, wat het geval is voor het bewijs van inbreuken op de Wapenwet 2006, beoordeelt de rechter onaantastbaar de bewijswaarde van de hem regelmatig overgelegde gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren. Daartoe behoort ook het beoordelen van de geloofwaardigheid van de beweringen van partijen of derden. Bij die beoordeling mag de rechter rekening houden met alle vermoedens van feitelijke aard die hem overtuigen van de schuld van een beklaagde. Met een dergelijke beoordeling miskent de rechter het vermoeden van onschuld of de regel dat twijfel in het voordeel van de beklaagde speelt niet.

2. Volgens artikel 210, eerste lid, Wetboek van Strafvordering wordt de beklaagde in hoger beroep gehoord over de nauwkeurig bepaalde grieven die tegen het beroepen vonnis worden ingebracht. De enkele herneming van een in eerste aanleg gevoerd verweer vormt geen nauwkeurig bepaalde grief in de zin van de vermelde bepaling. De appelrechters dienen een dergelijk verweer dan ook niet te beantwoorden.

Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0915.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221108.2N.1/NL>

Trefwoorden: 1. Art. 6.2 EVRM – Vermoeden van onschuld – Bewijslast en bewijsrisico – Niet gelijkkluidende verklaringen van beklaagde en slachtoffer – Toetsing door rechter

2. Hoger beroep tegen vonnis dat verzet beklaagde ongedaan verklaard – Geen hoger beroep van OM tegen verstekvonnis – Relatieve werking verzet – Opgelegde bestraffing mag niet verzwaaard worden – Bijkomende straf kan aanleiding geven tot een vrijheidsbeneming

Samenvatting: 1. Het algemeen rechtsbeginsel houdende het vermoeden van onschuld, zoals dit ook wordt gewaarborgd door artikel 6.2 EVRM en artikel 14.2 IVBPR, verzet zich niet ertegen dat de rechter met het oog op de schuldbeoordeling de geloofwaardigheid toetst van niet gelijkkluidende verklaringen van een beklaagde en van het slachtoffer op basis van de inhoud van die verklaringen. Die toets kan de rechter doen aan de hand van onder meer het precies karakter van de gezegdes, de interne coherentie, de afwezigheid van overdrijvingen en de overstemming met andere dossiergegevens. Op basis van die toetsing kan de rechter de verklaringen van een beklaagde als ongeloofwaardig en die van een slachtoffer als geloofwaardig beoordelen. Daaruit kan niet worden afgeleid dat de rechter de bewijslast bij de beklaagde legt.

2. Ingeval van een hoger beroep tegen een vonnis dat het verzet van een beklaagde tegen een hem veroordelend verstekvonnis ongedaan heeft verklaard en bij afwezigheid van een hoger beroep van het openbaar ministerie tegen dit verstekvonnis volgt uit de relatieve werking van het verzet van de beklaagde dat het appelgerecht de door de eerste rechter met het verstekvonnis aan die beklaagde opgelegde bestraffing niet mag verzwaaen. Om na te gaan of er een strafverzwaring is, moeten in de eerste plaats de door de eerste rechter en het appelgerecht opgelegde hoofdstraffen worden vergeleken. Indien het appelgerecht een lagere hoofdstraf uitspreekt dan die welke werd opgelegd door de eerste rechter is er geen strafverzwaring en dit ongeacht de uitgesproken bijkomende straffen en hun maat. Die regel is ook van toepassing op de bijkomende straf van de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank. De omstandigheid dat die bijkomende straf tot een vrijheidsbeneming aanleiding kan geven, laat niet toe anders te oordelen.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

Het verstekvonnis van 12 april 2021 veroordeelt de eiser voor de bewezen verklaarde feiten tot een hoofdgevangenisstraf van 30 maanden, een geldboete van 100,00 euro, een vervangende gevangenisstraf van 30 dagen en een ontzetting van de in artikel 31, eerste lid, Strafwetboek vermelde rechten gedurende een termijn van vijf jaar. Het arrest

veroordeelt de eiser tot een hoofdgevangenisstraf van 29 maanden, een ontzetting van de in artikel 31, eerste lid, Strafwetboek vermelde rechten voor een termijn van tien jaar en een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank gedurende een termijn van tien jaar. Aldus legt het aan de eiser geen zwaardere straf op en miskent het niet de relatieve werking van eisers verzet.

Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.0832.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221108.2N.19/NL>

Trefwoorden: 1. Horen van getuigen à charge – Medebeklaagde

2. Hoger beroep – Verzoek tot horen van getuigen à charge – Medebeklaagde – Medebeklaagde heeft berust in vonnis – Criteria mbt horen van getuige wél van toepassing

Samenvatting: 1. Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of:

(i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden;

(ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald;

(iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen. Dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen.

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde. Wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen.

Het staat aan de rechter om rekening houdende met het voormelde te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn

geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend. De rechter moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Het Hof onderzoekt of de rechter die een verzoek tot het horen van een getuige à charge op de rechtszitting heeft afgewezen de vermelde criteria juist heeft toegepast en of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing.

Deze regeling is evenwel niet van toepassing indien de tijdens het vooronderzoek afgelegde belastende verklaringen uitgaan van een medebeklaagde die samen met de beklaagde in dezelfde zaak, voor hetzelfde gerecht en in dezelfde aanleg wordt vervolgd voor dezelfde of samenhangende feiten. Bepalingen van nationaal en internationaal recht met rechtstreekse werking verzetten zich dan ertegen dat de medebeklaagde onder eed zou worden gehoord in de strafzaak waarin hijzelf wordt vervolgd.

Het recht op een eerlijk proces van de beklaagde waarvan het recht op tegenspraak deel uitmaakt wordt in een dergelijk geval voldoende gewaarborgd door de mogelijkheid die de beklaagde heeft om aan de rechter te vragen om op de rechtszitting met de medebeklaagde te worden geconfronteerd en daar alle vragen te stellen of opmerkingen te formuleren ter weerlegging, aanpassing of verduidelijking van de door de medebeklaagde tijdens het vooronderzoek afgelegde belastende verklaringen.

De rechter kan bovendien rekening ermee houden dat de beklaagde de mogelijkheid heeft gehad om op een vroegere rechtszitting een dergelijke confrontatie te vragen en aan te gaan, maar dat niet heeft gedaan. In dat geval is de afwezigheid van een confrontatie met de medebeklaagde en de mogelijkheid hem te bevragen een gevolg van het eigen stilzitten van de beklaagde.

2. Indien het verzoek tot het horen van een getuige betrekking heeft op een medebeklaagde die tijdens het vooronderzoek belastende verklaringen heeft afgelegd voor een beklaagde, maar die medebeklaagde heeft berust in de beslissing van de eerste rechter en dus niet langer partij is in de appelprocedure, kan de gewezen medebeklaagde in de appelprocedure wel worden gehoord als een getuige onder eed. In een dergelijk geval moet de vraag van een beklaagde om de gewezen medebeklaagde als getuige te horen, worden getoetst aan de voormelde criteria.

Hof van Cassatie 15 november 2022 (P.22.0952.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.15/NL>

Trefwoorden: Mededader – Persoon had kennis of moet kennis hebben gehad van een misdaad of wanbedrijf – Niet voldoende om hem als mededader in de zin van art. 66, derde lid Sw. te kunnen beschouwen

Samenvatting: Artikel 66, derde lid, Strafwetboek bestraft de mededader aan een misdaad of wanbedrijf, namelijk hij die door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp heeft verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd.

Een schuldigverklaring als mededader in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek vereist de vaststelling dat de mededader zijn medewerking verleent aan de misdaad of het

wanbedrijf op een in die bepaling bedoelde wijze, hij weet dat hij zijn medewerking aan die misdaad of dat wanbedrijf verleent en hij het opzet heeft aan die misdaad of dat wanbedrijf zijn medewerking te verlenen.

In de regel kan alleen een positieve daad die aan de uitvoering van de misdaad of het wanbedrijf voorafgaat of ermee samen gaat mededaderschap aan die misdaad of dat wanbedrijf opleveren.

De enkele omstandigheid dat een persoon kennis heeft of moet hebben gehad van een misdaad of een wanbedrijf, is niet voldoende om hem als mededader aan die misdaad of dat wanbedrijf in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek te kunnen beschouwen.

Het arrest oordeelt als volgt:

- de eiser moet hebben geweten dat er manipulaties werden doorgevoerd om illegaal elektriciteit en water af te takken, gezien elektriciteit en grote hoeveelheden water noodzakelijk zijn voor de werking van de cannabisplantage;
- deze illegale aftakkingen vormen een noodzakelijk onderdeel van de uitbating van een cannabisplantage van die omvang teneinde geen argwaan bij de netwerkbeheerder en de watergroep te wekken;
- het plegen van onderscheiden feiten van teelt van cannabis en de diefstal van elektriciteit en water gaan als het ware hand in hand;
- het gegeven dat de eiser mogelijk zelf geen actieve handelingen heeft gesteld bij de manipulaties met het oog op de ontvreemding van elektriciteit en water, doet geen afbreuk aan voorgaande vaststellingen;
- deze manipulaties houden immers enkel het middel in om nadien in het kader van de exploitatie van de cannabisplantage de diefstal van elektriciteit en water te kunnen plegen.

Aldus stelt het arrest bij de eiser geen concrete daad vast tot de uitvoering van de onder de telastleggingen C1 en C2 omschreven misdrijven waardoor hij zodanige hulp zou hebben verleend dat die misdrijven zonder zijn bijstand niet hadden kunnen worden gepleegd.

Het middel is gegrond.

Hof van Cassatie 15 november 2022 (P.22.0636.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.12/NL>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Stukken getoond op de rechtszitting, maar niet neergelegd of meegedeeld – Voorwerp uitgemaakt van debat – Rechter mag erop steunen

Samenvatting: De enkele omstandigheid dat een partij stukken op de rechtszitting toont, zonder die stukken neer te leggen om bij het dossier te voegen of ze aan de tegenpartij mee te delen, betekent niet dat ze niet het voorwerp van het debat hebben uitgemaakt en dat de rechter niet erop mag steunen. Daardoor wordt het recht van verdediging van die partij niet miskend.

Hof van Cassatie 15 november 2022 (P.22.1085.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.6/NL>

Trefwoorden: 1. Dreiging met een aanslag - Inhoudsvereisten van een geschrift dat hieraan voldoet

2. Rechten van verdediging – Gezegden ter rechtszitting – Schuldigverklaring – Controle

Samenvatting: 1. Artikel 327, tweede lid, Strafwetboek bepaalt: “De bedreiging met een aanslag op personen of eigendommen waarop een criminele straf gesteld is, bij naamloos of ondertekend geschrift, zonder bevel of voorwaarde, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig euro tot driehonderd euro.”

Een dergelijke bedreiging kan bestaan in een geschrift dat van aard is, alsook door de dader bedoeld is, om bij degene aan wie het is gericht een ernstige vrees te doen ontstaan dat een als misdadig omschreven aanslag op zijn fysieke of morele integriteit of op zijn individuele vrijheid zal plaatsvinden, wanneer die vrees ook vanuit het standpunt van een normaal en redelijk persoon verantwoord is. De afwezigheid van het voornemen of de mogelijkheid om de aanslag waarmee wordt bedreigd te plegen neemt het misdrijf niet weg. Evenmin impliceert het enkele feit dat het geschrift niets “aankondigt” omdat het in de tegenwoordige tijd is gesteld of dat het geschrift is opgesteld in seksueel platvloerse bewoordingen, dat de ernstige vrees voor de erin vermelde aanslag niet gerechtvaardigd is.

2. Noch de artikelen die het middel als geschonden aanwijst, noch de noodzaak om het recht van verdediging van de procespartijen te eerbiedigen of om het Hof in staat te stellen de wettigheid van de bestreden beslissing te controleren, vereisen dat de gezegden van de partijen ter rechtszitting moeten kunnen worden gecontroleerd aan de hand van de weergave daarvan in het proces-verbaal van die rechtszitting. Evenmin is vereist dat de bestreden beslissing die gezegden als dusdanig aanhaalt bij de beoordeling van de impact ervan op de bewijswaardering van de gegevens van het strafdossier.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 23 september 2020 (P.20.0921.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200923.2F.21/FR?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Misdrijf - Soorten - Allerlei - Heterdaad - Begrip – Aanhouding

2. Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Heterdaad - Aanhouding door een officier van gerechtelijke politie zonder voorafgaande beslissing van de procureur des Konings - Wettigheid

Samenvatting: 1. Uit artikel 41 Wetboek van Strafvordering volgt dat het misdrijf dat wordt ontdekt terstond nadat het is gepleegd, wordt geacht op heterdaad ontdekt te zijn; dit is het geval wanneer, na het verzamelen van de elementen die aantonen dat er sprake is van een

misdrijf, de tijd die is verstreken tussen het plegen van het misdrijf en de arrestatie van de verdachte, slechts de materieel noodzakelijke tijd was om de verdachte te kunnen vatten (zie Cass. 23 januari 2019, AR P.18.0826.F, AC 2019, nr. 42. “De strafrechter oordeelt onaantastbaar of de huiszoeking het gevolg is van het op heterdaad ontdekken van het misdrijf”. (Cass. 21 november 2017, AR P.17.1122.N, AC 2017, nr. 665; Cass. 20 februari 2001, AR P.99.0544.N, AC 2001, nr. 103). Andere zaken met toepassing hiervan: Cass. 30 maart 2011, AR P.11.0540.F, AC 2011, nr. 240, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch, op datum in Pas.; Cass. 29 juni 2005, AR P.05.0864.F, AC 2005, nr. 383, met concl. van advocaat-generaal Loop, op datum in Pas.; Chr. DE VALKENNEER, Manuel de l’enquête pénale, T. I - Principes généraux, 5de uitg., Larcier, 2018).

2. Krachtens de artikelen 1 en 2 Voorlopige Hechteniswet, vereist de arrestatie in geval van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf geen voorafgaande beslissing van de procureur des Konings; de officier van gerechtelijke politie mag de arrestatie meedelen aan de magistraat, onmiddellijk nadat hij tot de arrestatie is overgegaan.

Hof van Cassatie 14 oktober 2020 (P.20.0974.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201014.2F.14/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Onderzoeksgerechten - Motivering van de beslissing tot handhaving - Verplichting en omvang - Verwijzing naar de redenen van vroegere beslissingen - Wettigheid - Voorwaarden

2. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Onderzoeksgerechten - Motivering van de beslissing - Beslissing tot handhaving na zes maanden gerechtelijk onderzoek - Verwijzing naar de bij aanvang van het onderzoek aangevoerde redenen - Wettigheid

Samenvatting: 1. Krachtens de artikelen 22, zevende lid, en 30, § 4 Voorlopige Hechteniswet dient de kamer van inbeschuldigingstelling na te gaan of er ernstige aanwijzingen van schuld bestaan ten laste van de inverdenkinggestelde en het arrest dient de feitelijke omstandigheden van de zaak te vermelden evenals die welke verband houden met de persoonlijkheid van de laatstgenoemde die, op het ogenblik van de beslissing, de aanhouding nog geheel noodzakelijk maken; om de hechtenis te handhaven kan het onderzoeksgerecht de redenen die aangenomen zijn door één of meerdere voorgaande beslissingen, uitgesproken in de zaak, hernemen wanneer deze vaststelt dat die redenen nog steeds bestaan op het ogenblik dat het hierover uitspraak doet en mits er geen automatisme uit voortvloeit dat onverenigbaar is met de evolutieve aard van de voorlopige hechtenis en de noodzakelijke individualisering ervan (1). (1) Cass. 19 augustus 2015, AR P.15.1160.F, AC 2015, nr. 468.

2. Wanneer de inverdenkinggestelde na zes maanden onderzoek zijn vrijheidsberoving door de kamer van inbeschuldigingstelling bevestigd ziet met als enige motivering het hernemen van de redenen die aangenomen werden door de onderzoeksrechter bij aanvang van het onderzoek, dus zonder enig concreet verband met de feitelijke gegevens van de zaak en de

elementen van eisers persoonlijkheid die blijken uit het onderzoek, is een dergelijke manier van oordelen onwettig (1). (1) Cass. 16 april 2019, AR P.19.0343.F, AC 2019, nr. 234.

Hof van Cassatie 4 november 2020 (P.20.1061.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201104.2F.12/FR?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Strafzaken - Bevoegdheid - Ernstige schending van het internationaal humanitair recht - Feiten gepleegd in het buitenland - Geen hoofdverblijfplaats van de verdachte in het Rijk voor het plegen van de feiten - Invloed op de extraterritoriale bevoegdheid van het Belgische gerecht

Samenvatting: Artikel 6, eerste lid, 1°bis, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, dat een regel is die aan het Belgische gerecht een extraterritoriale bevoegdheid toekent inzake ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, stelt die bevoegdheid niet afhankelijk van de vestiging van de hoofdverblijfplaats van de verdachte van dergelijke feiten in het Rijk vóór het plegen van die feiten (1). (1) Immers, “le critère [de rattachement alternatif] de nationalité ou de résidence principale peut s’apprécier au regard tant de la situation existant au moment des faits que de celle existant au moment de l’engagement des poursuites” (M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, Brugge, 8e uitg., 2017, I, 94). Aldus heeft het Hof een zaak waarin vóór de datum van inwerkingtreding van de wet van 5 augustus 2003 op 7 augustus 2003, een gerechtelijk onderzoek werd ingesteld wegens ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, onttrokken aan het Belgische gerecht, meer bepaald op grond dat “geen enkele vermoedelijke dader zijn hoofdverblijfplaats in België had op 7 augustus 2003” (en niet op het ogenblik van de feiten) (Cass. 24 september 2003, AR P.03.1217.F, AC 2003, nr. 452). Zoals gesteld in de parlementaire voorbereiding van de voormelde wet “is er geen reden om in het kader van het actief personaliteitsbeginsel te vereisen dat de verdachte op het moment van de feiten de status van onderdaan of verblijfhouder zou hebben gehad, gezien in het uitleveringsrecht algemeen wordt aangenomen dat ook personen die na de feiten de status van onderdaan of daarmee gelijkgestelde hebben verkregen, een bescherming tegen uitlevering kunnen genieten. Het criterium van de nationaliteit of van de hoofdverblijfplaats kan dus ook beoordeeld worden op het ogenblik van de instelling van de strafvordering.” (Verslag van de Commissie Justitie, Parl.St. Kamer 2003, nr. 51 - 0103/003, 5). Deze zaak heeft betrekking op de genocide die plaatsvond in Rwanda in 1994. (M.N.B.)

Hof van Cassatie 4 november 2020 (P.20.1073.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201104.2F.14/NL>

Trefwoorden: 1. Bewijs – Geschriften - Artikelen 1319 tot 1322 Oud Burgerlijk Wetboek - Opheffing - Nieuwe beschikkingen - Artikelen 8.17 en 8.18 Burgerlijk Wetboek

2. Onderzoek in strafzaken – Opsporingsonderzoek – Opsporingsdaden - Inkijkoperatie - Voorwaarden - Ernstige aanwijzingen - Begrip - Evenredigheid

Samenvatting: 1. De artikelen 1319 tot 1322 Oud Burgerlijk Wetboek werden opgeheven bij artikel 73 van de wet van 13 april 2019 tot invoering van een Burgerlijk Wetboek en tot invoeging van boek 8 “Bewijs” in dat Wetboek; de opheffing van die bepalingen is krachtens artikel 75 van voornoemde wet in werking getreden op 1 november 2020; voortaan wordt de bewijskracht van de akten geregeld in de artikelen 8.17 en 8.18 van Boek 8 Burgerlijk Wetboek die respectievelijk betrekking hebben op de bewijskracht van de authentieke akte en de bewijskracht van de onderhandse akte. (impliciete oplossing).

2. De ernstige aanwijzingen van een strafbaar feit die vereist worden door de artikelen 46quinquies en 47sexies, §2 , tweede lid, Wetboek van Strafvordering kunnen niet worden gelijkgesteld met de ernstige aanwijzingen van schuld lastens een verdachte, maar hebben betrekking op de vereiste evenredigheid tussen de gebruikte opsporingsmethode en de ernst van het desbetreffende misdrijf (1). (1) Zie (m.b.t. art. 47sexies Sv.) Cass. 19 november 2013, AR P.13.1779.N, AC 2013, nr. 616, met concl. van M. DUINSLAEGER, toen advocaat-generaal.

Hof van Cassatie 2 december 2020 (P.20.1153.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201202.2F.6/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Beschikking tot invrijheidstelling - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Hervorming in hoger beroep - Motivering van de handhaving van de hechtenis - Verplichting - Draagwijdte

2. Voorlopige hechtenis – Hoger beroep - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden en met betaling van een borgsom - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Hervorming in hoger beroep - Motivering van de handhaving van de hechtenis - Verplichting - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Het bestaan van het vereiste openbaar belang bij de voortzetting van de hechtenis kan alleen worden beoordeeld na een geactualiseerd, nauwkeurig en gepersonaliseerd onderzoek van de gegevens van de zaak, aangezien de vrijheidsberoving de uitzondering is en de redenen die haar verantwoorden mettertijd hun relevantie kunnen verliezen; de loutere verwijzing naar de in het aanhoudingsbevel vermelde redenen als grond om een invrijheidstelling te hervormen die door de eerste rechter werd beslist in het kader van een onderzoek dat al meer dan zes maanden loopt, kan niet worden beschouwd als de bij wet vereiste motivering, terwijl de verlenging van de hechtenis de noodzaak om het bestaan ervan te verantwoorden net vergroot (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM in Pas. 2020, nr. 742.

2. Wanneer het hoger beroep is gericht tegen een beschikking van de raadkamer om de inverdenkinggestelde onder voorwaarden en met betaling van een borgsom in vrijheid te stellen, moet de kamer van inbeschuldigingstelling vermelden waarom de voormelde

voorwaarden en borgsom de aangehaalde risico's en in het bijzonder het vluchtgevaar, niet konden neutraliseren (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 742.

Hof van Cassatie 2 december 2020 (P.20.1179.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201202.2F.7/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Ernstige aanwijzingen van schuld - Voortbestaan van de aanwijzingen - Draagwijdte

2. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn van de hechtenis - Overschrijding – Beoordelingscriteria

3. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn van de hechtenis - Overschrijding - Beoordelingscriteria - Ingewikkeldheid van de zaak en ijver van de met het onderzoek belaste overheden - Zakelijk karakter - Draagwijdte

4. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn van de hechtenis - Overschrijding - Beoordelingscriteria - Ingewikkeldheid van de zaak en ijver van de met het onderzoek belaste overheden - Zakelijk karakter - Gevolg

Samenvatting: 1. Hoewel de kamer van inbeschuldigingstelling, wanneer zij kennisneemt van het hoger beroep tegen een beschikking die de raadkamer heeft gewezen in de gevallen bepaald in de artikelen 21, 22 en 28 Voorlopige Hechteniswet, moet nagaan of er tegen de inverdenkinggestelde ernstige aanwijzingen van schuld blijven bestaan (1), volgt uit geen enkele wettelijke of verdragsbepaling dat ze de voorlopige hechtenis van de inverdenkinggestelde enkel kan handhaven op voorwaarde dat ze vaststelt dat de ernstige aanwijzingen van schuld, die op een bepaald ogenblik werden achterhaald, sindsdien "ernstiger zijn geworden". (1) Cass. 16 februari 2011, AR P.11.0255.F, AC 2011, nr. 141.

2. Om te oordelen of de duur van de voorlopige hechtenis al dan niet de redelijke termijn overschrijdt, onderzoekt de rechter, op basis van de concrete gegevens van de zaak en op grond van een geactualiseerde, nauwkeurige en geïndividualiseerde beoordeling, zowel de effectieve als de relatieve duur van de hechtenis, de complexiteit van de zaak en van het gerechtelijk onderzoek, de wijze waarop het onderzoek wordt gevoerd, de ijver waarmee de met het onderzoek belaste overheden dat onderzoek voeren en het gedrag van de inverdenkinggestelde (1). (1) Cass. 17 maart 2010, AR P.10.434.F, AC 2010, nr. 194; Cass. 17 februari 2010, AR P.10.0267.F, AC 2010, nr. 106.

3. De criteria van de complexiteit van de zaak en van het gerechtelijk onderzoek en van de ijver waarmee de gerechtelijke overheden het dossier hebben behandeld die worden gehanteerd om te beoordelen of de voorlopige hechtenis al dan niet de redelijke termijn overschrijdt, hebben een zakelijk karakter en hebben op ondeelbare wijze betrekking op de zaak in haar geheel, los van de personen of de feiten die het voorwerp uitmaken van de onderzoeksopdrachten; die vaststelling ontslaat de rechter echter niet van de verplichting

om voor elke inverdenkinggestelde het al dan niet onredelijke karakter van de voorlopige hechtenis op geïndividualiseerde wijze te onderzoeken.

4. Vermits de rechter, bij de beoordeling van de al dan niet redelijke duur van de voorlopige hechtenis van een inverdenkinggestelde, rekening houdt met de complexiteit van de zaak en de ijver waarmee de gerechtelijke overheden het dossier hebben behandeld, kan hij daarbij alle onderzoeksopdrachten in aanmerking nemen, met inbegrip van die jegens andere verdachten of andere inverdenkinggestelden.

Hof van Cassatie 30 december 2020 (P.20.1309.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201230.2F.5/NL>

Trefwoorden: 1. Onderzoek in strafzaken – Opsporingsonderzoek – Opsporingshandelingen - Identiteitscontrole door een politieambtenaar - Regelmatigheid - Invloed op de regelmatigheid van de daaropvolgende ontdekking van aanwijzingen van schuld en van de uit de aanhouding voortvloeiende voorlopige hechtenis

2. Onderzoek in strafzaken – Opsporingsonderzoek – Fouillering van een voertuig door een politieambtenaar - Voorwaarden - Redelijke grond om te vermoeden dat het voertuig heeft gediend, dient of zal dienen om een misdrijf te plegen - Beoordeling van de politieambtenaren - Feitelijk onderzoek door de feitenrechter

3. Verdovende middelen - Fouillering van een voertuig door een politieambtenaar - Voorwaarden - Redelijke grond om te vermoeden dat het voertuig heeft gediend, dient of zal dienen om een misdrijf te plegen - Aanwezigheid van een sterke cannabisgeur in het interieur van een voertuig met een of meer inzittenden die tekenen van zenuwachtigheid vertonen bij het zien van de politieagenten

Samenvatting: 1. De rechter die vermeldt dat de aanwezigheid van een stilstaand, in Frankrijk ingeschreven, voertuig op een parkeerplaats van een autosnelweg met drie jongeren aan boord de aandacht van de politieagenten heeft getrokken, gelet op de mogelijke verstoring van de openbare orde in de context van de pandemie die op dat ogenblik in Frankrijk en in België woedde, wat de identiteitscontrole van de bestuurder heeft verantwoord, en hieraan toevoegt dat de politieagenten gewezen hebben op de zenuwachtige houding van de inzittenden van het voertuig en de sterke cannabisgeur in het interieur van dat voertuig, beslist naar recht dat de controle van de inzittenden van het voertuig op regelmatige wijze is geschied, zodat de daaropvolgende ontdekking van de aanwijzingen van schuld eveneens regelmatig zijn en de voorlopige hechtenis van de eiser, ten gevolge van zijn aanhouding, zelf conform de wet is (1). (1) In die zin kan, ten aanzien van artikel 28, § 1, Wet Politieambt, een ernstige grond vormen om tot de veiligheidsfouillering van twee personen over te gaan, de omstandigheid dat zij bij het naderen van het politievoertuig zenuwachtig zijn geworden (Cass. 24 januari 2001, AR P.00.1402.F, AC 2001, nr. 45); zie Chr. DE VALKENEER, Manuel de l'enquête pénale, T. 1 – Principes généraux, 5de uitg., Larcier, 2018, p. 117-120.

2. Noch artikel 29 Wet Politieambt noch enige andere bepaling definiëren wat moet worden beschouwd als een redelijke grond om te vermoeden dat het voertuig heeft gediend, dient of zal dienen om een misdrijf te plegen; die voorwaarde hangt af van de beoordeling door de politieagenten van het gedrag van de inzittenden, van de vastgestelde materiële bestanddelen of van de omstandigheden van plaats en tijd, dit alles onder het toezicht van de gerechtelijke overheden en, met name, van de onderzoeksgerechten; het Hof gaat enkel na of de appelrechters, naar aanleiding van dat feitelijk onderzoek, hun beslissing al dan niet naar recht hebben verantwoord (1). (1) Zie Chr. DE VALKENEER, o.c., p. 196-297.

3. Uit de omstandigheid dat een koninklijk besluit van 6 september 2017 (1) het bezit van cannabis met een laag gehalte aan tetrahydrocannabinol heeft gelegaliseerd, volgt niet dat het onredelijk zou zijn om de sterke cannabisgeur aan boord van een voertuig in verband te brengen met de waarschijnlijkheid dat de vervoerde drugs het toegelaten gehalte overschrijden; bijgevolg vormt de aanwezigheid van een sterke cannabisgeur in het interieur van een voertuig met een of meer inzittenden die tekenen van zenuwachtigheid vertonen bij het zien van de politieagenten, een redelijke grond om te vermoeden, in de zin van artikel 29 Wet Politieambt, dat dit voertuig als opslagruimte voor drugs dient of kan dienen, met schending van de desbetreffende wetgeving. (1) Koninklijk besluit van 6 september 2017 houdende regeling van verdovende middelen en psychotrope stoffen.

Hof van Cassatie 23 november 2021 (P.21.1408.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Opgeworpen onregelmatigheid – Prima facie onderzoek door onderzoeksgerecht

2. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Opgeworpen onregelmatigheid – Prima facie onderzoek door onderzoeksgerecht – Recht op een eerlijk proces – Art. 6.1 EVRM – Start van onderzoek op basis van inlichtingen van een buitenlandse overheid

Samenvatting: 1. Wanneer een inverdenkinggestelde de onontvankelijkheid van de strafvordering of de nietigheid van een onderzoekverrichting of van een ingezameld element en de daaruit voortvloeiende rechtspleging aanvoert om het bestaan te betwisten van ernstige aanwijzingen van schuld die de voorlopige hechtenis rechtvaardigen, dient het onderzoeksgerecht dat niet optreedt met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, een prima facie onderzoek van de opgeworpen onregelmatigheid uit te voeren (1). (1) Cass. 21 januari 2015, AR P.15.0056.F, AC 2015, nr. 53; Cass. 5 mei 2009, AR P.09.0615.N, AC 2009, nr. 295.

2. Indien een in België gevoerd strafonderzoek is opgestart op basis van inlichtingen die zijn bezorgd door een buitenlandse politiedienst waarbij die inlichtingen enkel worden gebruikt om verder in België op autonome wijze bewijzen te verzamelen, dan staat het aan het onderzoeksgerecht in het kader van de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis prima facie te onderzoeken of de inverdenkinggestelde aannemelijk maakt dat die inlichtingen onregelmatig zijn verkregen en in bevestigend geval of het gebruik van die

onregelmatig verkregen inlichtingen niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces van de inverdenkinggestelde dan wel indien die inlichtingen zijn verkregen in overeenstemming met het recht van die buitenlandse staat het gebruik ervan niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces (1) (1) Cass. 18 april 2017, AR P.16.1292.N, AC 2017, nr. 261; Cass. 28 februari 2017, AR P.16.0261.N, AC 2017, nr. 139.

Hof van Cassatie 22 februari 2022 (P.22.0189.N), *T.Strafr.* 2022, afl. 5, 273-274.

Hyperlink:

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Inzage strafdossier – Artikel 21 Wet Voorlopige Hechtenis – Volledigheid – Relevante stukken

Samenvatting: Het dossier dat overeenkomstig artikel 21 Wet Voorlopige Hechtenis ter beschikking van de inverdenkinggestelde en zijn raadsman wordt gesteld met het oog op de rechtszitting van het onderzoeksgerecht waarop uitspraak moet worden gedaan over de handhaving van het bevel tot aanhouding, hoeft enkel de stukken te bevatten die verband houden met die handhaving en waarover de onderzoeksrechter beschikt.

Hof van Cassatie 13 april 2022 (P.22.0459.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Hechtenis onder elektronisch toezicht – Uitvoeringsmodaliteit

2. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Alternatieve maatregelen voor de voorlopige hechtenis

3. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Voorwaarden – Onaantastbare beoordeling rechter

4. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Simultaan opgelegd

5. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Beoordeling rechter – Afweging

6. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Omvang – Beoordeling rechter

7. Art. 5.3 EVRM – Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom – Geen recht – Beoordeling rechter

Samenvatting: 1. Uit de bepalingen van de artikelen 16, § 1, tweede lid, 21, § 4, en 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet volgt dat de hechtenis onder elektronisch toezicht een vrijheidsberovende maatregel inhoudt die moet worden beschouwd als een uitvoeringsmodaliteit van de voorlopige hechtenis (1). (1) Zie Cass. 13 oktober 2021, AR P.21.1250.F, AC 2021, nr. 640, www.juportal.be; M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 9de editie, 2021, I, p. 1101.

2. De in artikel 35 Voorlopige Hechteniswet bedoelde invrijheidstelling onder voorwaarden en invrijheidstelling die afhankelijk wordt gesteld van de voorafgaande en volledige betaling van een borgsom houden alternatieve maatregelen in voor de voorlopige hechtenis en de ermee gepaard gaande vrijheidsberoving en de vrijheidsbeperkingen die met die alternatieve maatregelen gepaard gaan, zijn uit hun aard minder ingrijpend dan de vrijheidsberoving die voortvloeit uit de voorlopige hechtenis, onder welke modaliteit die ook wordt uitgevoerd; het onderzoeksgerecht dat oordeelt dat de inverdenkinggestelde in vrijheid kan worden gesteld onder de voorwaarden die het bepaalt en mits hij voorafgaand een bepaalde borgsom betaalt, dient dan ook niet te antwoorden op de conclusie van de inverdenkinggestelde waarin deze om de uitvoering van de voorlopige hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht verzoekt, en is er niet toe gehouden te motiveren waarom die alternatieve maatregelen meer geschikt zijn dan een hechtenis onder elektronisch toezicht om het recidive-, collusie- en vluchtgevaar te neutraliseren.

3. De rechter oordeelt onaantastbaar in feite welke voorwaarden noodzakelijk zijn, gelet op de redenen vermeld in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, zonder dat hij ertoe gehouden is elke voorwaarde afzonderlijk te motiveren; zo ook oordeelt de rechter onaantastbaar over de vraag of een invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming (1). (1) Zie Cass. 1 oktober 2019, AR P.19.0958.N, AC 2019, nr. 489; Cass. 30 juni 2015, AR P.15.0882.N, AC 2015, nr. 456.

4. De in artikel 35, § 1, Voorlopige Hechteniswet bedoelde invrijheidstelling onder voorwaarden en de in paragraaf 4 van dat artikel bedoelde invrijheidstelling die afhankelijk wordt gesteld van de voorafgaande en volledige betaling van een borgsom, kunnen gelijktijdig worden opgelegd (1); de omstandigheid dat de in artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet bedoelde borgsom moet worden betaald vóór de invrijheidstelling terwijl de in paragraaf 1 van dat artikel bedoelde voorwaarden moeten worden nageleefd na de invrijheidstelling, doet hieraan geen afbreuk. (1) Cass. 19 juli 2005, AR P.05.1008.N, AC 2005, nr. 390.

5. Bij de beoordeling van de vraag of de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming, dient de rechter onder meer na te gaan of de doelstelling van de voorlopige hechtenis en met name de vrijwaring van de openbare veiligheid ook door die alternatieve maatregel kan worden verwezenlijkt; hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom ook tot doel heeft de betrokkene ertoe aan te zetten na zijn invrijheidstelling te verschijnen bij de proceshandelingen of om zich aan te bieden voor de tenuitvoerlegging van de beslissing (1). (1) Zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be.

6. De rechter oordeelt onaantastbaar over het bedrag van de in artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet bedoelde borgsom, rekening houdend met de in dat artikel bedoelde criteria; bij afwezigheid van een conclusie dient de rechter die de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom oplegt niet vast te stellen dat de inverdenkinggestelde in staat is deze te betalen, en dient hij niet de criteria te vermelden op grond waarvan hij de omvang van de borgsom bepaalt en de loutere bewering in de conclusie van de inverdenkinggestelde dat hij eerder niet in staat was een borgsom te betalen, verplicht de rechter niet ertoe zijn beslissing in dit verband nader te motiveren (1). (1) Zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be; Cass. 15 mei 2002, AR P.02.0689.F, AC 2002, nr. 297.

7. Artikel 5.3 EVRM waarborgt het recht van de van zijn vrijheid beroofde beklaagde om binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld en het bepaalt dat de invrijheidstelling afhankelijk kan worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene op de rechtszitting; daaruit volgt evenwel geen absoluut recht op invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom; het staat aan de rechter te oordelen of de doelstellingen van de voorlopige hechtenis zo kunnen worden bereikt (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be.

Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0483.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12/NL>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Weigeringsgrond – Artikel 4.5 Wet Europees Aanhoudingsbevel – Aanvoeringsplicht – Ernstige en concrete gegevens – Onderzoeksgerechtigd – Bijkomende informatie

2. Europees aanhoudingsbevel – Weigeringsgrond – Artikel 4.5 Wet Europees Aanhoudingsbevel – Ernstige en concrete gegevens – Onderzoeksgerechtigd – Onaantastbare beoordeling

Samenvatting: 1. Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van dat bevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokkene, zoals die worden bevestigd door artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en volgens het Hof van Justitie dient het Belgische onderzoeksgerechtigd dat bewijzen heeft dat er een reëel gevaar bestaat dat personen die in de uitvaardigende staat zijn gedetineerd onmenselijk of vernederend worden behandeld, verplicht is te beoordelen of dit gevaar bestaat alvorens tot de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel te besluiten; het onderzoeksgerechtigd dient zich bij deze beoordeling te baseren op objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens die, wat de detentievoorwaarden van de uitvaardigende lidstaat betreft, kunnen duiden op gebreken die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, hetzij bepaalde detentiecentra betreffen en deze gegevens kunnen blijken uit internationale rechterlijke beslissingen, zoals de arresten van

het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; het onderzoeksgerecht moet daarbij concreet en nauwkeurig nagaan of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd vanwege de detentieomstandigheden in die lidstaat een reëel gevaar zal lopen te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling wanneer hij wordt overgeleverd aan die lidstaat en daartoe, zo nodig, aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit om aanvullende gegevens moet verzoeken en in afwachting van de ontvangst van deze gegevens zijn beslissing over de overlevering moet uitstellen (1). (1) HvJ (Grote Kamer) 5 april 2016, C-404/15 en C-659/16.

2. Uit de overweging (10) van de preambule van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, waarvan de Wet Europees Aanhoudingsbevel de omzetting naar Belgisch recht uitmaakt, blijkt dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten en deze hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten houdt een vermoeden in van eerbiediging door de uitvaardigende lidstaat van de fundamentele rechten bedoeld in artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel; de weigering tot overlevering op grond van deze bepaling is dan ook enkel verantwoord wanneer er ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende staat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht, of met andere woorden dat er een ernstig, persoonlijk en direct risico is op schending van fundamentele rechten; het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het oordeelt evenzeer onaantastbaar of het zich op basis van de informatie die het dossier bevat en die door de partijen wordt overgelegd voldoende voorgelicht acht om zich uit te spreken over het toepassen van de weigeringsgrond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en uit het loutere feit dat de betrokkene een schending aanvoert van artikel 3 EVRM omwille van de detentieomstandigheden in gevangnissen van de uitvaardigende staat, volgt niet dat het onderzoeksgerecht steeds verplicht is daarover nadere informatie in te winnen (1). (1) Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, AC 2021, nr. 505; Cass. 24 maart 2020, AR P.20.0320.N, AC 2020, nr. 212; Cass. 10 maart 2020, AR P.20.0242.N, AC 2020, nr. 179; Cass. 18 maart 2014, AR P.14.0402.N, AC 2014, nr. 215; Cass. 19 november 2013, AR P.13.1765.N, AC 2013, nr. 615.

Met noot: DEWULF, S., “Het Europees aanhoudingsbevel en de mensenrechtelijke weigeringsgrond: wanneer moet de uitvoerende rechterlijke autoriteit om aanvullende informatie vragen aan de autoriteiten van de uitvaardigende staat?”, *T.Strafr.* 2022, afl. 5, 283-288.

Hof van Cassatie 21 juni 2022 (P.22.0786.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.23/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Laattijdige oproeping – Vrijwillig niet verschijnen – Inzage strafdossier – Recht van verdediging – Geen schending artikel 30, §2, vijfde lid Wet Voorlopige Hechtenis

Samenvatting: Een aangehouden in verdenking gestelde en zijn advocaat die, zonder daartoe in de onmogelijkheid te zijn, niet verschijnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling die te oordelen heeft over de handhaving van de voorlopige hechtenis, kunnen zich niet erop beroepen dat zij niet in de gelegenheid zijn geweest te controleren of er nieuwe stukken aan het dossier zijn toegevoegd; de in verdenking gestelde of zijn raadsman kan immers zelf het recht van verdediging vrijwaren door ter rechtszitting te vragen die controle te mogen doen of zo nodig daartoe een uitstel te verkrijgen: in die omstandigheden kan de kamer van inbeschuldigingstelling wettig de handhaving van de voorlopige hechtenis bevelen in afwezigheid van de beklaagde, zonder dat zij diende uit te weiden over de mogelijkheid tot inzage van het dossier door de beklaagde of zijn advocaat (1). (1) Cass. 27 november 2013, AR P.13.1841.F, AC 2013, nr. 638; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, la Charte, 2021, 9de editie, t. II, pp. 1171-1172.

Hof van Cassatie 20 september 2022 (P.22.0303.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5/NL>

Trefwoorden: 1. Conclusie niet tijdens debat aan rechter voorgelegd – Overgemaakt aan de griffie

2. Conclusie niet tijdens debat aan rechter voorgelegd – Overgemaakt aan de griffie – Gevolg – Wering

3. Regeling rechtspleging - Schriftelijke vordering OM – Geen neerlegging op de rechtszitting – Geen schending recht op een eerlijk proces of wapengelijkheid

4. Regeling rechtspleging – Bezwaren die een verwijzing verantwoorden – Beoordeling

Samenvatting: 1. Behoudens in de gevallen van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en artikel 152 Wetboek van Strafvordering, moet in strafzaken de conclusie in de regel blijken uit een geschrift dat, ongeacht zijn benaming of vorm, tijdens het debat ter rechtszitting door een partij of zijn advocaat aan de rechter wordt voorgelegd, waarvan regelmatig is vastgesteld dat de rechter kennis ervan heeft genomen en waarin middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie zijn aangevoerd; bijgevolg is het geschrift uitgaande van een partij of haar advocaat dat, ook al bevat het dergelijke middelen, niet tijdens het debat aan de rechter is voorgelegd maar aan de griffie is overgemaakt, zonder dat uit de stukken van de rechtspleging blijkt dat het andermaal ter rechtszitting is neergelegd of dat de eiser zijn middelen mondeling heeft aangevoerd, in de regel geen schriftelijke conclusie waarmee de rechter rekening moet houden (1). (1) Cass. 28 juni 2022, AR P.22.0218.N, AC 2022, nr. 464; Cass. 29 december 2020, AR P.20.1289.N, AC 2020, nr. 795; Cass. 24 november 2020, AR P.20.1143.N, AC 2020, nr. 719; T. Strafr. 2021, 226. Cass. 2 juni 2020, AR P.20.0560.N, AC 2020, nr. 351; Cass. 10 april 2018, AR P.18.0061.N, AC 2018, nr. 221; Zie alg. I. COUWENBERG en F. VAN VOLSEM, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 115p.

2. Uit het enkele gegeven dat het onderzoeksgerecht uitstel verleent voor het verder in staat stellen van de zaak volgt niet dat er een akkoord is over het verlenen van conclusietermijnen; de wering van geschriften die zonder akkoord over conclusietermijnen ter griffie van het onderzoeksgerecht worden neergelegd, getuigt niet van een excessief formalisme en houdt geen miskennis in van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces; het staat een partij immers vrij om haar conclusies volgens de wettelijke bepalingen toepasselijk in strafzaken neer te leggen.

3. De schriftelijke vordering van het openbaar ministerie tot regeling van de rechtspleging moet, anders dan in de regel een conclusie, niet op de rechtszitting worden neergelegd; dit houdt geen miskennis in van het recht op een eerlijk proces noch van de wapengelijkheid.

4. Onder bezwaren die de verwijzing van een inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht verantwoorden, worden de gegevens verstaan die, nadat ze op het einde van het gerechtelijk onderzoek zijn verzameld en getoetst, voldoende ernstig blijken dat een veroordeling door het vonnisgerecht waarschijnlijk lijkt; het bestaan van bezwaren die een dergelijke verwijzing verantwoorden, wordt door het onderzoeksgerecht onaantastbaar in feite beoordeeld (1). (1) Cass. 26 april 2017, AR P.17.0051.F, AC 2017, nr. 289; Cass. 16 september 1987, AR 6141, AC 1987-88, nr. 35.

Hof van Cassatie 27 september 2022 (P.22.1217.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Recht van verdediging – Recht op inzage van dossier – Elementen uit ander strafdossier – Geen absoluut recht

2. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Partij voert de nietigheid van een onderzoeksverrichting of van een ingezameld element en de daaruit voortvloeiende rechtspleging aan – Onderzoeksgerecht – Prima facie onderzoek

Samenvatting: 1. Artikel 6 EVRM is in de regel niet van toepassing voor de onderzoeksgerechten die oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis.

Volgens artikel 5.4 EVRM heeft eenieder die door arrestatie of gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd, het recht voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt indien de gevangenhouding onrechtmatig is.

Het recht van verdediging, waartoe het recht op tegenspraak behoort, vereist dat wanneer aan het dossier gegevens uit een ander strafdossier worden gevoegd, de verdediging inzage krijgt van alle pertinente elementen uit dat dossier, zowel à charge als à décharge, die beschikbaar zijn. Daartoe behoren niet enkel de elementen die een rechtstreeks belang hebben voor de feiten van de zaak, maar ook deze die betrekking kunnen hebben op de ontvankelijkheid, de betrouwbaarheid en de volledigheid van de eerst vermelde elementen. Dat recht is evenwel niet absoluut en kan onderhevig zijn aan beperkingen, onder meer in de fase van het gerechtelijk onderzoek, wanneer de inverdenkinggestelde zich nog niet voor de vonnisrechter moet verdedigen tegen de lastens hem ingebrachte beschuldiging. Ook

kunnen de gegevens verkregen uit het afzonderlijke dossier zelf nog het voorwerp uitmaken van een lopend onderzoek en vallen onder het geheim van het onderzoek bepaald in artikel 57, § 1, Wetboek van Strafvordering.

Het recht van verdediging noch het daarin vervatte recht op wapengelijkheid vereist dat op het ogenblik waarop het onderzoeksgerecht op grond van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet overgaat tot het nazicht van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en de noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis, reeds alle voormelde elementen zijn toegevoegd aan het dossier.

Dat recht vereist in deze fase evenmin dat de inverdenkinggestelde inzage krijgt van andere stukken uit een afzonderlijk strafdossier dan deze die aan het voorliggende dossier zijn gevoegd, louter op grond van zijn niet aannemelijk gemaakte aanvoering dat uit die stukken gegevens à décharge of nietigheden kunnen blijken.

Het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar in welke mate de beoordeling van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis, alsook de eerbiediging van het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde, de voeging vereisen van andere stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek dan deze waarvan reeds een afschrift bij het dossier is gevoegd en in welke mate er een wettelijk beletsel voor die voeging bestaat. Het Hof gaat na of dat gerecht uit zijn vaststellingen geen onverantwoorde gevolgen afleidt.

2. Wanneer een inverdenkinggestelde de nietigheid van een onderzoeksverrichting of van een ingezameld element en de daaruit voortvloeiende rechtspleging aanvoert, dient het onderzoeksgerecht dat niet optreedt met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, enkel een prima facie onderzoek van de opgeworpen onregelmatigheid en van de weerslag ervan op de wettelijke voorwaarden tot handhaving van de voorlopige hechtenis uit te voeren.

Uit de artikelen 23, 4°, en 30, § 3, laatste lid, Voorlopige Hechteniswet volgt dat het onderzoeksgerecht inzake voorlopige hechtenis moet antwoorden op de conclusies van de partijen. Rekening houdend met de korte termijn waarbinnen, in deze materie moet worden beslist, moet het onderzoeksgerecht het in de conclusies gevoerde verweer niet tot in de bijzonderheden beantwoorden.

Hof van Cassatie 27 september 2022 (P.22.1181-1122.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220927.2N.21/NL>

Trefwoorden: Vreemdelingen - Administratieve beslissing tot vrijheidsberoving - Verplicht nazicht wettigheid door Onderzoeksgerecht - Ook indien hij tijdens procedure bedoeld in artikel 71 Vreemdelingenwet in vrijheid is gesteld

Samenvatting: Artikel 5.4 EVRM bepaalt dat eenieder die door arrestatie van zijn vrijheid is beroofd het recht heeft om voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de gevangenhouding onrechtmatig is.

Die bepaling is ook van toepassing op vreemdelingen die krachtens de Vreemdelingenwet van hun vrijheid worden beroofd door een administratieve overheid. De van zijn vrijheid

beroorde vreemdeling moet de wettigheid van zijn vrijheidsberoving op korte termijn kunnen laten toetsen door een rechter. Dit houdt in dat een rechter op korte termijn definitief beslist of de vrijheidsberoving al dan niet wettig is. Rechterlijke beslissingen die de wettigheid zelf niet beoordelen, zoals een vernietiging wegens een motiveringsgebrek of een onbevoegdheid, zijn geen dergelijke definitieve beslissingen, ook al kunnen ze in aanmerking worden genomen voor de invulling van het begrip korte termijn.

Uit deze verdragsbepaling zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (M.D t. België, nr. 56028/10, 14 november 2013, ro 44; Firoz Muneer t. België, 11 april 2013, nr. 56005/10, ro 86; Muhammad Saqawat t. België, nr; 54962/18, 30 juni 2020, ro 75), volgt bovendien dat het feit van de invrijheidstelling van een vreemdeling, die op het ogenblik dat hij van zijn vrijheid was beroofd aan een rechter heeft gevraagd om de wettigheid van die vrijheidsberoving te toetsen of tegen een dergelijke toetsingsbeslissing een rechtsmiddel heeft aangewend, niet tot gevolg heeft dat dit verzoek of het ter zake ingediende rechtsmiddel zonder voorwerp is.

De rechter bij wie een verzoek aanhangig is tot beoordeling van de wettigheid van de vrijheidsberoving van een vreemdeling of van een rechtsmiddel tegen een beslissing die uitspraak doet over die wettigheid, moet indien hij daartoe door de inmiddels in vrijheid gestelde vreemdeling uitdrukkelijk is uitgenodigd, zich uitspreken over de wettigheid van de vrijheidsberoving. Hij kan de beoordeling van het verzoek of van het ingestelde rechtsmiddel niet zonder voorwerp verklaren op de enkele grond dat de vreemdeling niet langer van zijn vrijheid is beroofd.

De voormelde verdragsrechtelijke verplichting primeert op artikel 71 Vreemdelingenwet dat het beroep bij de rechterlijke macht enkel verleent aan de vreemdeling die het voorwerp is van een maatregel van vrijheidsberoving.

Ook de mogelijkheid die een in vrijheid gestelde vreemdeling heeft om de wettigheid van de niet langer bestaande vrijheidsberoving te laten toetsen door de burgerlijke rechter met het oog op het verkrijgen van een schadevergoeding, ontslaat het onderzoeksgerecht en dit Hof niet van de uit artikel 5.4 EVRM voortvloeiende verplichting om op korte termijn te oordelen over de wettigheid van een bestuurlijke vrijheidsberoving van een vreemdeling of over een ter zake ingesteld rechtsmiddel, voor zover de vreemdeling dat verzoek tot wettigheidsbeoordeling heeft geformuleerd of dat rechtsmiddel heeft ingesteld op een ogenblik dat hij nog van zijn vrijheid was beroofd en hij de aangezochte rechter uitdrukkelijk verzoekt om niettegenstaande de invrijheidstelling de wettigheid van de ondergane vrijheidsberoving te toetsen.

Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.0966.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221018.2N.12/NL>

Trefwoorden: Getuigen à décharge - Allerlei - Preciseringen

Samenvatting: Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen.

Deze verdragsbepalingen kennen aan een inverdenkinggestelde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting te horen.

Uit deze verdragsbepalingen, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat de rechter aan wie wordt gevraagd een getuige à décharge te horen op de rechtszitting dit verzoek moet toetsen aan de hand van de volgende drie criteria:

i) het voldoende onderbouwd zijn van het verzoek tot het horen van de getuige à décharge op de rechtszitting en de relevantie van die getuigenis voor het voorwerp van de beschuldiging;

ii) het voorhanden zijn van afdoende redenen voor de beslissing dat de getuigenis ter rechtszitting niet relevant is voor het voorwerp van de beschuldiging en dus voor de beslissing de getuige niet te horen ter rechtszitting;

iii) de impact van de beslissing de getuige à décharge niet te horen op de rechtszitting op het recht van de beklaagde op een eerlijke behandeling van de zaak in zijn geheel beschouwd.

De beoordeling van de relevantie van de getuigenis voor het voorwerp van de beschuldiging mag niet abstract gebeuren, maar vereist een onderzoek van de concrete omstandigheden van de zaak. De rechter moet bijgevolg zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Die concrete omstandigheden kunnen onder meer betrekking hebben op de feitelijke of juridische onmogelijkheid om de getuigen te horen, de relatie die de getuige had of heeft met de bij het strafproces betrokken partijen, de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring rekening houdend met die relatie, zijn persoonlijkheid of het tijdsverloop sinds de feiten, het beschikbaar zijn van een geschreven verklaring van de persoon die de beklaagde als getuige wenst te horen, waarin die een eerdere verklaring herroept of nuanceert en de ongeloofwaardigheid van de inhoud van een dergelijke geschreven verklaring. Ook kan rekening worden gehouden met de fase waarin de strafprocedure zich bevindt en de voortgang ervan, met de door de inverdenkinggestelde gevolgde verdedigingsstrategie en zijn proceshouding.

Het is niet vereist dat de rechter al de voormelde elementen betreft bij zijn beoordeling over de relevantie van de getuigenis.

De rechter is niet verplicht om een gedetailleerd antwoord te geven op elk verzoek tot het horen van een getuige à décharge: het volstaat dat de inverdenkinggestelde weet waarom de rechter de getuigenis ter rechtszitting niet relevant acht voor het voorwerp van de beschuldiging.

Hof van Cassatie 25 oktober 2022 (P.22.1329.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221025.2N.25/NL>

Trefwoorden: Pools Europees aanhoudingsbevel – Weigering – Gevaar voor afbreuk aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon – Onaantastbare beoordeling onderzoeksgerecht – Kennisneming van het recht van de uitvaardigende lidstaat

Samenvatting: Artikel 4.5° Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan om te denken dat de tenuitvoerlegging ervan afbreuk zou doen aan de

fundamentele rechten van de betrokken persoon, zoals die worden bevestigd door artikel 6 VEU.

Artikel 7 van die wet bepaalt een facultatieve weigeringsgrond in sommige gevallen waarin het Europees aanhoudingsbevel strekt tot de tenuitvoerlegging van een bij verstek opgelegde vrijheidsstraf.

Gelet op het feit dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten van de Europese Unie, is de weigering tot overlevering op grond van artikel 4.5° Wet Europees Aanhoudingsbevel enkel verantwoord wanneer er ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende staat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht.

Het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens in het concrete geval voorhanden zijn. Dit veronderstelt wel dat het onderzoeksgerecht, indien dit het aangevoerde gegeven niet op een andere grond verwerpt, met kennis van zaken en dus zo nodig na kennisneming van het recht van de uitvaardigende lidstaat onderzoekt of dat recht in het concrete geval verenigbaar is met de fundamentele rechten bevestigd door artikel 6 VEU. Wanneer een Europees aanhoudingsbevel strekt tot strafuitvoering, zoals hier, vereisen die kennisneming en dat onderzoek in de regel niet dat de kamer van inbeschuldigingstelling zich inlaat met een concrete Poolse strafvordering.

De kamer van inbeschuldigingstelling verwerpt eisers aanspraak op de toepassing van artikel 4.5° Wet Europees Aanhoudingsbevel op grond van de redenen, eensdeels, dat artikel 7 Wet Europees Aanhoudingsbevel niet van toepassing is op de bij verstek genomen beslissing tot herroeping van een uitstel en, anderdeels dat: “De beoordeling van het al dan niet beschikken over een volwaardig recht op verzet, slechts [kan] worden onderzocht voor zover kennis kan worden genomen van de Poolse strafvervolging. De Belgische rechter heeft, wanneer hij uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, geen rechtsmacht om uitspraak te doen over de strafvordering. De strafvordering is enkel aanhangig bij de uitvaardigende rechterlijke autoriteit (...). De kamer van inbeschuldigingstelling, die thans uitspraak dient te doen over de tenuitvoerlegging van een Pools Europees aanhoudingsbevel, heeft geen rechtsmacht om uitspraak te doen over de Poolse strafvordering.” Op grond van de aldus geciteerde redenen kan de kamer van inbeschuldigingstelling de toepassing van de weigeringsgrond van artikel 4.5° Wet Europees Aanhoudingsbevel hier niet wettig verwerpen, ongeacht de niet-toepasselijkheid van artikel 7 Wet Europees Aanhoudingsbevel. Bijgevolg is de beslissing niet naar recht verantwoord. Het middel is gegrond.

Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.1405.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221108.2N.28/NL>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Oordeel over tenuitvoerlegging - Wat wel, wat niet door wie na te gaan – Evenredigheidsbeginsel beoordeeld door rechterlijke autoriteit uitvaardigende staat

Samenvatting: Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafvervolging heeft enkel te oordelen

over de aanwezigheid van de in de artikelen 4 tot en met 8 Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalde weigeringsgronden en waarborgen, na te hebben nagegaan of aan de voorwaarden van de artikelen 3 en 5 Wet Europees Aanhoudingsbevel is voldaan.

Het onderzoeksgerecht heeft in de regel niet te oordelen over de wettigheid en de regelmatigheid van het Europees aanhoudingsbevel. Die beoordeling komt immers de rechterlijke autoriteiten van de uitvaardigende staat toe.

Het staat derhalve aan de rechterlijke autoriteit van de uitvaardigende staat en niet aan de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende staat te oordelen of het uitvaardigen van een Europees aanhoudingsbevel het evenredigheidsbeginsel miskent.

Noch de omstandigheid dat de autoriteiten van de uitvoerende staat met spoed informatie kunnen opvragen bij de autoriteiten van de uitvaardigende staat, noch de omstandigheid dat voor wat betreft de facultatieve weigeringsgronden de autoriteiten van een uitvoerende staat over een zekere appreciatiemarge kunnen beschikken, laat toe anders te oordelen.

Artikel 4.5° Wet Europees Aanhoudingsbevel laat de autoriteiten van de uitvoerende staat niet toe de opportuniteit van het uitvaardigen van een Europees aanhoudingsbevel te beoordelen, ook niet onder het mom van een miskenning van het evenredigheidsbeginsel.

Hof van Cassatie 15 november 2022 (P.22.1097.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.4/NL>

Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Voorwaarden – Schadevergoedingsplicht

Samenvatting: Uit artikel 623 Wetboek van Strafvordering volgt dat:

- het herstel in eer en rechten in beginsel afhankelijk is van het voldaan hebben door de verzoeker aan de in het vonnis bepaalde verplichting tot schadevergoeding;
- de kamer van inbeschuldigingstelling evenwel de verzoeker van deze voorwaarde kan ontslaan indien hij aantoont dat hij in de onmogelijkheid verkeerde om aan die verplichting te voldoen, hetzij wegens zijn onvermogen, hetzij wegens enig ander feit waaraan hij geen schuld heeft.

Artikel 623 Wetboek van Strafvordering is van toepassing op de schadevergoedingsplicht die bij gerechtelijke beslissing is vastgesteld. Die verplichting bestaat indien de veroordelende beslissing vaststelt dat de burgerlijke partij schade heeft geleden die in oorzakelijk verband staat tot het bewezen verklaarde misdrijf, zonder dat hierbij noodzakelijk het precieze bedrag van de vergoeding voor de geleden schade moet zijn bepaald. Een veroordeling tot betaling van een provisionele schadevergoeding is dan ook een rechterlijke beslissing die een verplichting tot schadevergoeding inhoudt.

Aan de door artikel 623, eerste lid, Wetboek van Strafvordering voorgeschreven schadevergoedingsplicht is voldaan wanneer de geleden schade is hersteld, wat kan voortvloeien uit een daadwerkelijke betaling, een kwijtschelding van schuld of een dading waarmee de benadeelde partij instemt.

Het loutere feit dat de burgerlijke rechtsvordering is verjaard, dat de schadelijder niet is overgegaan tot de invordering van de bij rechtelijke beslissing toegekende schadevergoeding of dat de schadelijder geen stappen heeft gezet om de precieze omvang van de bij rechterlijke beslissing vastgestelde schade te bepalen, hebben niet tot gevolg dat de

verzoeker niet langer zou moeten voldoen aan de in artikel 623, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde schadevergoedingsplicht.

Volgens artikel 624, derde lid, Wetboek van Strafvordering moet de kamer van inbeschuldigingstelling bij de beoordeling van de voorwaarde of de verzoeker tijdens de proeftijd blijk heeft gegeven van verbetering en van goed gedrag rekening houden met de moeite die hij heeft gedaan om de uit de misdrijven voortvloeiende schade die niet gerechtelijk mocht zijn vastgesteld, te herstellen.

Artikel 624, derde lid, Wetboek van Strafvordering is van toepassing op schade waarvan bij rechterlijke beslissing niet is bepaald dat de verzoeker tot vergoeding is gehouden. Hij heeft slechts een morele verplichting tot vergoeding van die schade maar de kamer van inbeschuldigingstelling neemt de inspanningen die de verzoeker op dat vlak heeft geleverd mee in haar beoordeling van de vereiste van verbetering en goed gedrag. De beoordeling van de kamer van inbeschuldigingstelling is op dit punt onaantastbaar.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat:

- de verzoeker bij arrest van het hof van beroep te Gent van 9 november 2005 wegens misbruik van vertrouwen en bedrieglijk onvermogen werd veroordeeld tot straf en tot betaling van een provisionele schadevergoeding van 1,00 euro aan de burgerlijke partij J.D.G.;
- in dit arrest werd overwogen dat het bedrag van de schade bestaande in aanspraken van deze burgerlijke partij op gedeerde commissielonen nog niet vaststond, gelet op haar verhaalsmogelijkheden tegen een vennootschap in vereffening;
- de vereffening van deze vennootschap op 14 januari 2013 werd afgesloten;
- de burgerlijke partij J.D.G., na te zijn aangeschreven door de procureur-generaal in het kader van het verzoek om herstel in eer en rechten, heeft aangegeven dat haar nooit enige vergoeding werd uitbetaald en dat zij het bedrag van haar schade bestaande in de gedeerde commissielonen groot 188.426 frank, meer de interesten, wenste te ontvangen;
- de burgerlijke partij J.D.G. de procedure tot het verkrijgen van een definitieve schadevergoeding gedurende een periode van meer dan vijftien jaar niet heeft benaarstigd.

Aangezien de op de verzoeker rustende schadevergoedingsplicht werd vastgesteld bij arrest van het hof van beroep te Gent van 9 november 2005 dient het verzoek tot herstel in eer en rechten wat betreft het voldaan hebben aan de schadevergoedingsplicht te worden beoordeeld op grond van artikel 623 Wetboek van Strafvordering en niet op grond van artikel 624 Wetboek van Strafvordering en dit ongeacht het niet vastgesteld zijn van de precieze omvang van de schade.

De verzoeker kon dan ook enkel worden ontslagen van zijn principiële uit artikel 623, eerste lid, Wetboek van Strafvordering voortvloeiende schadevergoedingsplicht, indien voldaan is aan de in artikel 623, tweede lid, Wetboek van Strafvordering vermelde voorwaarde.

Het arrest dat oordeelt dat aan de op de verzoeker rustende principiële schadevergoedingsplicht mag worden voorbijgegaan op de enkele grond dat de burgerlijke partij J.D.G. gedurende een periode van meer dan vijftien jaar de procedure tot het verkrijgen van een definitieve schadevergoeding niet heeft benaarstigd, verantwoordt de beslissing aan de verzoeker herstel in eer en rechten toe te staan niet naar recht.

Het middel is in zoverre gegrond.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 30 juni 2020 (P.20.0518.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200630.2N.18/NL>

Trefwoorden: 1. Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Gegrondheid - Voorwaarden

2. Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Meerdere afdelingen van de rechtbank - Ontvankelijkheid - Voorwaarden

Samenvatting: 1. Het door artikel 542, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde verzoek tot verwijzing van de ene naar de andere rechtbank moet bewijskrachtige en nauwkeurige feiten aandragen die, indien ze juist blijken, gewettigde verdenking kunnen meebrengen over de onafhankelijkheid en onpartijdigheid, die wordt vermoed, van alle magistraten waaruit het rechtscollege is samengesteld (1). (1) Cass. 23 juni 2015, AR P.15.0813.N, AC 2015, nr. 432; Cass. 8 oktober 2013, AR P.13.1534.N, AC 2013, nr. 507; Cass. 30 juni 2010, AR P.10.1072.F, AC 2010, nr. 474; Zie alg. M. DE SWAEF, "Cassatie en het openbaar ministerie", in Cassatie in strafzaken, Intersentia, 2014, 133-138; R. DECLERCQ, "Verwijzing van de ene rechtbank naar de andere", Comm. Sr. 2014, 46p.

2. De gewettigde verdenking veronderstelt dat de ingeroepen omstandigheden van die aard zijn dat er twijfel kan ontstaan omtrent de onpartijdigheid en objectiviteit van de betrokken rechtbank in zijn geheel, en niet van een afdeling ervan; het verzoek tot onttrekking waarin niet wordt aangevoerd dat alle leden van de betrokken rechtbank bestaande uit meerdere afdelingen geen kennis kunnen nemen van de zaak, is derhalve onontvankelijk (1). (1) Cass. 9 januari 2015, AR C.14.0586.N, AC 2015, nr. 9 met concl. van advocaat-generaal D. Thijs.

Hof van Cassatie 30 september 2020 (P.20.0430.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200930.2F.8/NL>

Trefwoorden: 1. Jeugdgerichten - Beschermingsmaatregel - Minderjarige die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd - Motivering van de beslissing - Artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Toepassing - Vermelding van de toegepaste wettelijke bepalingen

2. Jeugdgerichten - Beschermingsmaatregel - Minderjarige die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd - Motivering van de beslissing - Artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Vermelding van de wettelijke bepalingen die het feit strafbaar stellen - Geen vermelding - Gevolg

Samenvatting: 1. Artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat bepaalt dat ieder veroordelend vonnis de feiten vermeldt waaraan de gedaagden schuldig of waarvoor zij aansprakelijk geoordeeld worden, de straf, de burgerlijke veroordelingen en de toegepaste wetsbepaling, is ook van toepassing op de jeugdgerechten die een als misdrijf omschreven feit jegens een minderjarige bewezen verklaren (1). (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 594.

2. Het arrest schendt artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering wanneer het de strafbepalingen niet vermeldt die van toepassing zijn op de bestanddelen van het hierin bewezen verklaarde misdrijf en evenmin verwijst naar die waarvan de eerste rechter opgave heeft gedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 594.

Hof van Cassatie 18 oktober 2022 (P.22.1220-1221-1222.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221018.2N.18/NL>

Trefwoorden: Wraking - Ondertekening door advocaten met de nodige beroepservaring: ratio legis - Schorsende werking - Gevolg t.a.v. wraking leden raadkamer (in casu buitenvervolginstelling)

Samenvatting: De vereiste dat enkel advocaten met de nodige beroepservaring een wrakingsverzoek kunnen indienen is ingegeven door de wil van de wetgever niet wel overwogen wrakingsverzoeken te vermijden, gelet op de verstoring die dergelijke verzoeken hebben voor de goede werking van het gerecht.

Artikel 833 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat hij die een wraking wil voordragen dit moet doen vóór de aanvang van de pleidooien, tenzij de redenen voor de wraking later zijn ontstaan en indien de zaak bij verzoekschrift is ingediend vooraleer op het verzoekschrift een beschikking is gegeven.

Uit de tekst en de geest van deze bepaling, de schorsende werking die een wrakingsverzoek in de regel heeft en de aard van de procedure voor het onderzoeksgerecht, volgt dat indien een partij meent dat er een wrakingsgrond bestaat met betrekking tot de leden van de kamer van inbeschuldigingstelling die moeten oordelen over het hoger beroep tegen een raadkamerbeschikking van buitenvervolginstelling, zij die wrakingsgrond zo snel als mogelijk moet aanvoeren nadat die haar ter kennis is gekomen en in elk geval uiterlijk op de eerste rechtszitting van de kamer van inbeschuldigingstelling waar die leden zetelen.

Hof van Cassatie 8 november 2022 (P.22.1380.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221108.2N.24/NL>

Trefwoorden: Wraking - Gewettigde verdenking - Toepassing op vrijheidsberoving vreemdeling

Samenvatting: Er is gewettigde verdenking in de zin van die bepaling indien de aangevoerde feiten bij de verzoeker tot wraking, de partijen en derden de verdenking kunnen wekken dat

de betrokken magistraat niet langer op onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak kan doen. Die verdenking moet evenwel objectief gerechtvaardigd zijn.

Uit het enkele feit dat het onderzoeksgerecht bij de beoordeling van de wettigheid van de eerste verlengingsbeslissing van de vrijheidsberoving van een vreemdeling de redenen overneemt die zijn opgenomen in een tweede verlengingsbeslissing van die vrijheidsberoving en die redenen als pertinent beoordeelt in het kader van het wettigheidsonderzoek van die eerste verlengingsbeslissing, kan niet worden afgeleid dat, objectief gezien, de magistraten van het onderzoeksgerecht niet langer op onafhankelijke en onpartijdige wijze kunnen oordelen over de wettigheid van de tweede verlengingsbeslissing.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 13 oktober 2022 (125/2022), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-125n.pdf>

Trefwoorden: Civiele veiligheid - Strafrechtelijke immuniteit van de hulpverleningszones - Hulpverleningszone georganiseerd in de vorm van een intercommunale - Vrijstelling van strafvervolging na de feiten

Samenvatting: Bij arrest van 20 mei 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 16 juni 2021, heeft het Hof van Beroep te Luik de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« Schenden artikel 220 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, dat bepaalt dat de brandweerdiensten op 1 januari 2015 in de hulpverleningszones worden geïntegreerd, en artikel 188 van dezelfde wet, dat artikel 5 van het Strafwetboek wijzigt, zoals het van toepassing was vóór de wijziging ervan bij de wet van 11 juli 2018, en dat erin voorziet dat de hulpverleningszones strafrechtelijke immuniteit genieten, artikel 12, tweede lid, van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre [strafrechtelijke immuniteit] wordt verleend aan een hulpverleningszone die, op het ogenblik van het plegen van de strafbare feiten, strafrechtelijk aansprakelijk kon worden gesteld, waarbij zij, door de werking van een tussenliggende wet, van vervolging wordt vrijgesteld, zodat het strafgerecht, ten koste van de voorzienbaarheid van de strafprocedure die de burgerlijke partijen gerechtigd waren te verwachten, onbevoegd wordt gemaakt om kennis te nemen van die vorderingen, die door de onderzoeksgerechten niet voor een vonnisgerecht zouden kunnen zijn gebracht ?

In geval van een ontkennend antwoord :

Schenden artikel 220 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, dat bepaalt dat de brandweerdiensten op 1 januari 2015 in de hulpverleningszones worden geïntegreerd, en artikel 188 van dezelfde wet, dat artikel 5 van het Strafwetboek wijzigt, zoals het van toepassing was vóór de wijziging ervan bij de wet van 11 juli 2018, en dat erin voorziet dat de hulpverleningszones strafrechtelijke immuniteit genieten, artikel 12, tweede lid, van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 15 van het Verdrag van New York,

indien zij in die zin worden geïnterpreteerd dat zij het strafrecht waarbij de burgerlijke rechtsvorderingen aanhangig zijn gemaakt die zijn ingesteld vóór de inwerkingtreding van de strafrechtelijke immuniteit die aan een hulpverleningszone is verleend, de mogelijkheid bieden niet zijn bevoegdheid te verliezen, wegens de verwijzing door de onderzoeksgerechten, om kennis te nemen van die vorderingen, die zijn ingesteld op een ogenblik dat de beklaagde publiekrechtelijke rechtspersoon geen strafrechtelijke immuniteit genoot maar die later zal genieten, door de werking van de wet, aangezien de hulpverleningszone georganiseerd is in de vorm van een intercommunale ? ».

Het Hof zegt voor recht :

Artikel 220 van de wet van 15 mei 2007 « betreffende de civiele veiligheid », zoals gewijzigd bij de wet van 19 april 2014, en artikel 5 van het Strafwetboek, zoals gewijzigd bij artikel 188 van de voormelde wet van 15 mei 2007, vóór de vervanging ervan bij de wet van 11 juli 2018, schenden niet artikel 12, tweede lid, van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

Grondwettelijk Hof 20 oktober 2022 (130/2022), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-130n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Diefstal - Strafrechtelijke immunisering van diefstal tussen echtgenoten - Uitsluiting van diefstal door middel van informaticabedrog

Samenvatting: Bij vonnis van 20 juli 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 23 juli 2021, heeft de Correctionele Rechtbank Luxemburg, afdeling Aarlen, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 462, eerste lid, van het Strafwetboek, in voorkomend geval in samenhang gelezen met artikel 78 van hetzelfde Wetboek, en geïnterpreteerd in die zin dat het niet van toepassing is op het misdrijf van informaticabedrog bedoeld in artikel 504quater, eerste lid [lees : § 1], van het Strafwetboek, gepleegd door een gehuwde ten nadele van zijn echtgenoot, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet ? ».

Het Hof zegt voor recht :

- Noch artikel 462, eerste lid, noch artikel 504quater, § 1, van het Strafwetboek schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.
- De ontstentenis van een wetsbepaling die de artikelen 462, eerste lid, en artikel 504quater, § 1, van het Strafwetboek met elkaar in overeenstemming brengt, in het geval van informaticabedrog gepleegd door een gehuwde ten nadele van zijn echtgenoot, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Met noot: DE BOCK, E., “Informaticabedrog tussen echtgenoten niet langer strafbaar”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 457, 1-2.

Grondwettelijk Hof 20 oktober 2022 (132/2022), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-132n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Drugswet - Strafmaat - Voorbereidende handelingen / Poging tot misdaad

Samenvatting: Bij vonnis van 26 november 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 6 december 2021, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 2bis, § 6 van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre de straf gesteld op deze strafbare gedragingen overeenkomstig artikel 2bis, § 1 tot en met § 5 van voornoemde wet zwaarder is dan deze bepaald in het geval van een poging tot het plegen van de misdaden vervat in artikel 2bis, § 1 tot en met § 5 van voornoemde wet (in toepassing van de artikelen 52, 80 en 81 Strafwetboek), terwijl beide gedragingen gesteld worden voorafgaand aan het voltooide misdrijf van het invoeren, uitvoeren, vervoeren, vervaardigen, produceren, in bezit hebben, verkopen of te koop aanbieden, leveren, afleveren of aanschaffen van middelen of het verbouwen van cannabisplanten, cocoplanten of planten van het geslacht *Papaver somniferum* L (artikel 6 van het koninklijk besluit van 6 september 2017) en de poging in de keten van (al dan niet strafbare) gedragingen die kunnen leiden tot hogervermeld voltooid misdrijf, gelet op de aard van de door de dader gestelde handelingen, bovendien dichter bij dit beoogde eindresultaat kan worden gesitueerd dan het zelfstandige misdrijf van het stellen van voorbereidende handelingen ? »

Het Hof zegt voor recht :

Artikel 2bis, § 6, van de wet van 24 februari 1921 « betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen » schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Grondwettelijk Hof 20 oktober 2022 (134/2022), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-134n.pdf>

Trefwoorden: Medisch recht en gezondheidsrecht - Euthanasie - Schending van de voorwaarden en procedures - Strafrechtelijke gevolgen voor de arts - Geen onderscheid naar gelang van het soort voorwaarde en procedure die niet in acht is genomen

Samenvatting: Bij vonnis van 12 oktober 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 12 januari 2022, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1) Schendt artikel 3 van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie, zoals van toepassing vóór de wijziging door de wet van 28 februari 2014, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, doordat elke schending van de voorwaarden en de procedures uit de artikelen 3 en 5 van voornoemde euthanasiewet een inbreuk uitmaakt op artikel 397 van het Strafwetboek, ongeacht de aard van de geschonden voorwaarde of procedure, terwijl er minstens een onderscheid kan worden gemaakt tussen de categorieën van personen die de inhoudelijke voorwaarden schenden en de categorieën van personen die de procedurele voorwaarden van de euthanasiewet schenden ?

2) Schendt artikel 3 van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie, zoals van toepassing vóór de wijziging door de wet van 28 februari 2014, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, doordat de handeling van een arts die op uitdrukkelijk verzoek van een handelingsbekwame meerderjarige persoon een stof toedient aan die persoon, waardoor het leven van die persoon wordt beëindigd en waarbij het oogmerk om te doden in hoofde van de arts enkel is ingegeven door het verzoek van die persoon om een einde te stellen aan diens aanhoudend en ondraaglijk fysiek of psychisch lijden dat medisch niet gelenigd kan worden, wordt gelijkgesteld met de handeling van om het even welke persoon die een andere persoon doodt, met het oogmerk om te doden, door een stof toe te dienen die de dood teweegbrengt, en dit wanneer de arts bij zijn handeling niet alle voorwaarden en procedures heeft nageleefd die voorgeschreven zijn door de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie ? ».

Het Hof zegt voor recht :

De woorden « en hij de in deze wet voorgeschreven voorwaarden en procedures heeft nageleefd » in artikel 3, § 1, in fine, van de wet van 28 mei 2002 « betreffende de euthanasie », in de versie zoals van toepassing vóór de inwerkingtreding van de wet van 28 februari 2014 « tot wijziging van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie, teneinde euthanasie voor minderjarigen mogelijk te maken », schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre die bepaling tot gevolg heeft dat elke miskennis van de voorwaarden en procedures van de wet van 28 mei 2002, door de arts die euthanasie toepast in de in paragraaf 1 van die bepaling bedoelde omstandigheden, aanleiding kan geven tot één en dezelfde strafbaarstelling overeenkomstig de bestaande bepalingen van het Strafwetboek op grond waarvan euthanasie kan worden bestraft.

Persbericht: In zoverre zij zonder onderscheid elke miskennis van de voorwaarden en procedures die bij de toepassing van euthanasie moeten worden nageleefd kwalificeert als 'gifmoord', is de euthanasiewet ongrondwettig

<https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-134n-info.pdf>

Noot: HERBOTS, P., DRIESSEN, M., “Strafmatten in euthanasiewet zullen aangepast moeten worden”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 456, 7.

Grondwettelijk Hof 20 oktober 2022 (135/2022), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-135n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Vermindering van de overbevolking in de gevangenis - Tijdelijke maatregel - Toekenning van een vervroegde invrijheidstelling - Uitsluitingen - Veroordeelden die een of meerdere gevangenisstraffen ondergaan voor terroristische feiten - Veroordeelden die worden opgevolgd door het Coördinatieorgaan van de dreigingsanalyse (OCAD)

Samenvatting: Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 30 augustus 2022 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 31 augustus 2022, is een vordering tot schorsing ingesteld van artikel 64, § 2, van de wet van 30 juli 2022 « om justitie menselijker, sneller en straffer te maken II » (bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 8 augustus 2022) door E.G. en I.M., bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. L. Laperche, advocaat bij de balie Luik-Hoei.

Bij hetzelfde verzoekschrift vorderen de verzoekende partijen eveneens de vernietiging van dezelfde wetsbepaling.

Het Hof verwerpt de vordering tot schorsing.

Grondwettelijk Hof 24 november 2022 (154/2022), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-154n.pdf>

Trefwoorden: Publiek recht - Private veiligheid - Bewakingsagent - Beroepsverbod - Veroordeling tot een correctionele of criminele straf - Uitzondering voor de inbreuken op de wegverkeerswet - Uitsluiting - 1. Veroordelingen wegens onopzettelijke slagen en verwondingen in het kader van een verkeersongeval - 2. Veroordelingen wegens inbreuken op de reglementering houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

Samenvatting: Bij arrest nr. 251.519 van 17 september 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 24 september 2021, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 61, 1°, van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, vastgelegd bij de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 14 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, eventueel in samenhang gelezen met het recht op de vrije keuze van beroepsarbeid, zoals met name gewaarborgd bij de artikelen 22 en 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

alsook met de algemene beginselen van niet-retroactiviteit van de strengste strafwet, non bis in idem en evenredigheid van de straf, zoals met name gewaarborgd bij de artikelen 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 3, 6 en 7 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, alsook bij artikel 4 van het Protocol nr. 7 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre het,

- wat de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie betreft (eventueel in samenhang gelezen met het evenredigheidsbeginsel en met artikel 23 van de Grondwet dat het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid waarborgt), op discriminerende wijze en zonder rekening te houden met de elementen van de zaak (bijvoorbeeld het verband met de beoogde functie, de ernst van het misdrijf, het feit dat het misdrijf lang geleden is gepleegd, enz.) bepaalt dat de personen die op basis van het Strafwetboek zijn veroordeeld voor het onopzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen ingevolge een verkeersongeval, niet voldoende betrouwbaar zouden zijn om toe te treden tot de functie van bewakingsagent en dus dat hun een identificatiekaart moet worden geweigerd, in tegenstelling tot de personen die zijn veroordeeld voor inbreuken op de reglementering betreffende de politie over het wegverkeer die zwaarder kunnen zijn en hun betrouwbaarheid meer kunnen aantasten, en dat zij op soortgelijke wijze moeten worden behandeld als de personen die zijn veroordeeld voor inbreuken die geen verband houden met de reglementering betreffende de politie over het wegverkeer maar die zwaarder zijn en hun betrouwbaarheid meer aantasten;

- wat het evenredigheidsbeginsel betreft (eventueel in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet dat het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid waarborgt, en met de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie), op onweerlegbare wijze, zonder begrenzing in de tijd en zonder rekening te houden met de elementen van de zaak (bijvoorbeeld het verband met de beoogde functie, de ernst van het misdrijf, het feit dat het misdrijf lang geleden is gepleegd, enz.) bepaalt dat een persoon die is veroordeeld voor het onopzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen ingevolge een verkeersongeval, niet voldoende betrouwbaar zou zijn om toe te treden tot de functie van bewakingsagent en dus dat de identificatiekaart moet worden geweigerd, zonder dat de wetgever aan de overheid de mogelijkheid biedt om te dezen enige beoordelingsbevoegdheid uit te oefenen;

- wat het beginsel van niet-retroactiviteit van de strengste strafwet betreft, bepaalt dat de identificatiekaart moet worden geweigerd, zelfs voor misdrijven die zijn gepleegd vóór de datum van inwerkingtreding van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private [en bijzondere] veiligheid, terwijl de versie van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid die van kracht was op het ogenblik dat de ten laste gelegde feiten werden gepleegd, niet voorzag in die mogelijkheid tot weigering wegens een veroordeling voor het onopzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen ingevolge een verkeersongeval;

- wat het beginsel non bis in idem betreft, bepaalt dat de identificatiekaart moet worden geweigerd terwijl, gezien de zwaarte van die beslissing, die laatste moet worden beschouwd als een sanctie die bijgevolg niet kan worden opgelegd aan de aanvrager van de identificatiekaart omdat hij reeds strafrechtelijk werd veroordeeld voor identieke feiten, zijnde voor het onopzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen ingevolge een verkeersongeval meer dan zes jaar geleden;

- wat het beginsel van evenredigheid van de straf betreft (eventueel in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet dat het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid waarborgt), bepaalt dat de identificatiekaart moet worden geweigerd,

hetgeen op onweerlegbare wijze en zonder begrenzing in de tijd een onmogelijkheid impliceert om toe te treden tot de functie van bewakingsagent, ondanks het feit dat de aanvrager van de kaart enkel is veroordeeld voor het onopzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen ingevolge een verkeersongeval ? ».

2. Bij arrest nr. 251.786 van 7 oktober 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 19 oktober 2021, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« Schendt artikel 61, 1°, van de wet van 2 oktober 2017 ' tot regeling van de private en bijzondere veiligheid ' het in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet uiteengezette gelijkheidsbeginsel doordat, enerzijds, die bepaling wel een uitzondering maakt voor veroordelingen wegens inbreuken op de wegverkeerswet maar niet voor veroordelingen wegens andere, door de politierechtbank gesanctioneerde tenlasteleggingen en, anderzijds, die bepaling geen onderscheid maakt tussen de veroordelingen wegens alle andere inbreuken dan de inbreuken op de wegverkeerswet en dus een veroordeling wegens een inbreuk op een tijdelijke maatregel om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken op exact dezelfde manier wordt behandeld als veroordelingen wegens andere inbreuken op de strafwet ? »;

« Schendt artikel 61, 1°, van de wet van 2 oktober 2017 ' tot regeling van de private en bijzondere veiligheid ' het recht op arbeid en in het bijzonder het recht op vrije keuze van de beroepsarbeid zoals gewaarborgd door de artikelen 22 en 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, doordat het iedereen die veroordeeld is geweest tot enige correctionele of criminele straf, zoals bedoeld in artikel 7 van het Strafwetboek of tot een gelijkaardige straf in het buitenland, met uitzondering van de inbreuken op de wegverkeerswet, automatisch de toegang ontzegt tot de beroepen bedoeld in artikel 60 van de voormelde wet van 2 oktober 2017 en in het bijzonder tot het beroep van bewakingsagent, zonder dat er ook maar enige beoordeling gebeurt van de aard en de ernst van de strafrechtelijke feiten, de context waarin ze plaatsvonden, de ouderdom, de herhaling, de impact van de strafrechtelijke feiten op het vereiste profiel voor de desbetreffende functie en de persoonlijkheid van de aanvrager van de identificatiekaart ? ».

3. Bij arrest nr. 252.391 van 10 december 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 16 december 2021, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« Schendt artikel 61, 1°, van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het, enerzijds, de personen die zijn veroordeeld tot enige correctionele of criminele straf in de zin van artikel 7 van het Strafwetboek, of tot een gelijkaardige straf in het buitenland, die automatisch worden uitgesloten van de uitoefening van het beroep van bewakingsagent, zonder dat er ook maar enige beoordeling gebeurt van onder meer de aard en de ernst van de strafrechtelijke feiten, de impact ervan op het vereiste profiel voor de desbetreffende functie, de context waarin zij plaatsvonden, de leeftijd, de herhaling en de persoonlijkheid van de aanvrager van de identificatiekaart, en, anderzijds, de personen die zijn veroordeeld wegens een inbreuk op de wet betreffende de politie over het wegverkeer, die niet aan hetzelfde automatisme worden onderworpen en die bijgevolg enkel eventueel de toegang tot het beroep geweigerd zullen zien of van het beroep zullen worden uitgesloten indien de

administratieve overheid op basis van een discretionaire beoordelingsbevoegdheid van oordeel is dat niet of niet meer wordt beantwoord aan het in artikel 64 van dezelfde wet bepaalde 'profiel', verschillend behandelt ? »;

« Schendt artikel 61, 1°, van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het, door een automatische uitsluiting van de uitoefening van het beroep van bewakingsagent, alle personen die zijn veroordeeld tot enige correctionele of criminele straf in de zin van artikel 7 van het Strafwetboek, of tot een gelijkaardige straf in het buitenland, op dezelfde wijze behandelt zonder onderscheid volgens onder meer de aard en de ernst van de strafrechtelijke feiten en de impact ervan op het vereiste profiel voor de desbetreffende functie ? ».

Het Hof zegt voor recht :

1. Artikel 61, 1°, van de wet van 2 oktober 2017 « tot regeling van de private en bijzondere veiligheid » schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het van toepassing is op de veroordelingen wegens onopzettelijke slagen en verwondingen in het kader van een verkeersongeval.

2. Dezelfde bepaling schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij automatisch leidt tot een beroepsverbod in geval van veroordelingen wegens inbreuken op de reglementering houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Brussel 19 november 2019, <i>JLMB</i> 2022, afl. 37, 1628-1631.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Intrusion informatique interne – Notion – Système informatique de son employeur – Autorisation d'accès – Méconnaissance du règlement de travail – Infraction (non).

2. Vol – Soustraction d'une chose – Chose corporelle – Données informatiques (non).

3. Détournement – Acte juridique de disposition – Envoi d'un courriel en contravention au contrat de travail ou au règlement de travail – Infraction (non).

Samenvatting: 1. L'infraction à l'article 550bis, paragraphe 2, du Code pénal suppose que l'agent ait disposé, préalablement à sa commission, d'un droit d'accès au système

informatique et qu'il ait excédé les limites de l'accès qui lui était donné afin de pénétrer ou de se maintenir dans une partie du système informatique à laquelle il n'était pas ou plus autorisé à accéder. L'employé qui transfère des données du système informatique de son employeur par un courriel envoyé de sa boîte électronique professionnelle vers sa boîte électronique privée n'outrepassé pas son pouvoir d'accès à ce système informatique lorsqu'il dispose du droit d'accéder aux données litigieuses. La méconnaissance du règlement de travail qui interdit de transférer un courriel professionnel vers une adresse privée constitue un manquement à une interdiction contractuelle non constitutive de cette infraction pénale.

2. Le vol ne peut porter que sur des choses mobilières corporelles ou matérielles, ce que ne sont pas les données informatiques qui constituent des biens incorporels. Le vol de données ou de programmes informatiques n'existe pas, sauf les cas où le support des données ou des programmes informatiques ou les éléments du système informatique ont été dérobés.

3. Le fait pour un employé de se servir de données du système informatique de son employeur en contravention au contrat de travail ou au règlement de travail de l'entreprise mais sans jamais en dénaturer leur substance et sans en transférer la propriété ne constitue pas un abus de confiance, à défaut d'opérer un acte juridique de disposition de ces données, telle une vente, ni un acte d'appropriation directe de ces données, tel un refus de restitution.

Antwerpen 10 maart 2021, *T.Strafr.* 2022, afl. 5, 297-307.

Hyperlink:

Trefwoorden: Misdrijven – Bijzonder strafrecht – Artikelen 2, eerste lid, en 22 Wet betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong van 5 juli 1994 – KB van 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en vloedderivaten van menselijke oorsprong – Strafbaarstelling – Ratione personae – Particulieren – Voorwaarden – Wettigheidsbeginsel

Samenvatting: De bepalingen van de artikelen 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies en 3octodecies van het koninklijk besluit van 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong betreffen geboden die kunnen worden beschouwd als voorwaarden verbonden aan de bereiding, bewaring, verdeling, ter handstelling en/of aflevering van bloed en bloedderivaten zoals bedoeld in artikel 2 Wet betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong van 5 juli 1994. Deze bepalingen hebben ratione personae ook een algemene draagwijdte, zodat het niet-naleven van deze voorwaarden bij de bereiding of bewaring van bloed en bloedderivaten ook voor de particulier een strafbare handeling kan uitmaken. Het gegeven dat de instelling kan gesanctioneerd worden bij niet-naleving van deze geboden doet daaraan ook geen afbreuk. De beperkende opsomming van potentieel strafbare handelingen in artikel 2 in samenlezing met artikel 22 Wet betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong van 5 juli 1994, gecombineerd met de duidelijke voorwaarden uit het koninklijk besluit van 4 april 1996 betreffende de afneming, de

bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong bakenen duidelijk het strafbaar gestelde gedrag af.

Antwerpen 1 april 2022, *Limburgs Rechtsleven* 2022, afl. 3, 215-216.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafvordering – Verhoor – Nietigheid – Richtlijn 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures – Wet van 21 november 2016 betreffende bepaalde rechten van personen die worden verhoord – Kwetsbaar persoon – Vermoeden van kwetsbaarheid – Geen afstand van het recht op bijstand – Recht op toegang tot een advocaat – Ambtshalve toepassing regels inzake minderjarigen – Zorgplicht

Samenvatting: Als een kwetsbare persoon niet in staat is de procedure te begrijpen en te volgen, kan deze persoon geen afstand doen van het recht op toegang tot een advocaat overeenkomstig Richtlijn 2013/48/EU.

Als regel geldt dat indien de politie vaststelt dat een meerderjarige te verhoren persoon een zwak of kwetsbaar persoon is, de regels inzake minderjarigen worden toegepast.

Luikt 7 september 2022, *JLMB* 2022, afl. 37, 1632-1634.

Hyperlink:

Trefwoorden: Droit transitoire – Loi d’incrimination – Modification – Application successive des deux législations

Samenvatting: Lorsque la loi nouvelle incrimine le fait dans d’autres conditions que celles de la loi modifiée, l’exercice des poursuites suppose que le comportement reproché au prévenu constitue une infraction pénale au regard des deux législations successives, c’est-à-dire tant lors de sa commission que lors de son jugement. Ainsi, lorsqu’un fait constituait une infraction au moment de sa perpétration mais que, à la date de la prononciation du jugement, une loi nouvelle en a modifié la qualification, le juge ne peut déclarer l’infraction établie qu’après avoir constaté que, à la date de la prononciation de sa décision, la loi nouvelle punit encore le fait constitutif de cette infraction.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Brussel (franstalig) 8 mei 2019, *JLMB* 2022, afl. 37, 1634-1638.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Prostitution et débauche – Notion – Distinction.

2. Prostitution et débauche – Sugardating – Prostitution (oui).

3. Infractions diverses – Sexisme – Ratio legis

Samenvatting: 1. La débauche et la prostitution n'ont pas de définition légale et doivent donc s'entendre dans leur sens usuel. La débauche vise les comportements obscènes au sens large que la société considère comme excessifs, en tenant compte, notamment de l'âge de la personne concernée. Cette notion renvoie à des comportements sexuels déviants et socialement dégradants. La prostitution est quant à elle définie comme un comportement vénal d'ordre sexuel qui se réalise contre paiement.

La débauche est une notion plus large que la prostitution. Les deux notions sont cependant distinctes et ne se recouvrent pas nécessairement. Si, dans les deux cas, il est question de comportement d'ordre sexuel, dans la notion de débauche apparaissent les aspects de déviance ou d'excès des comportements alors que la notion de prostitution, quant à elle, se rapporte plus au caractère vénal des actes et à la rémunération de la personne qui propose ses services. Si les activités de prostitution n'excluent pas par principe l'existence de sentiments entre les partenaires, elles se caractérisent essentiellement par la recherche par l'un des partenaires d'une satisfaction d'ordre sexuel obtenu grâce à la prestation prodiguée contre rémunération par son partenaire.

2. Le phénomène du « sugardating » relève de la prostitution lorsque les messages publicitaires démontrent qu'ils s'adressent à des personnes, sinon précarisées, à tout le moins en recherche d'argent, qu'ils insistent sur l'avantage financier obtenu par le « sugarbaby » et sur le caractère sexuel des relations envisagées.

3. L'introduction de la prévention de sexisme dans le champ pénal a pour objectif de renforcer la législation anti-discrimination tout en créant une infraction autonome. Le législateur a souhaité à la fois exprimer de manière indiscutable l'interdiction des comportements sexistes mais s'est également voulu modéré et non-liberticide en ne sanctionnant que les comportements sexistes d'une certaine gravité. La volonté du législateur est de sanctionner des attaques personnelles ou envers un groupe ciblé mais non les publicités sexistes ou machistes.

Corr. Namen (afd. Namen) 7 september 2022, *JT* 2022, afl. 29, 512-515.

Hyperlink:

Trefwoorden: Audience publique – Visioconférence – Conditions – Demande du prévenu empêché de comparaître – Respect des droits de la défense

Samenvatting: En matière pénale, dans l'état actuel du droit, le téléprocès imposé aux parties pour des motifs de rationalité budgétaire, écologique ou des raisons de sécurité apparaît incompatible avec la garantie conventionnelle et constitutionnelle de la publicité de l'audience.

Si la participation de l'accusé aux débats par vidéoconférence n'est pas, en soi, contraire à la Convention européenne des droits de l'homme, il appartient au tribunal de s'assurer que son application poursuit un but légitime et que ses modalités de déroulement sont compatibles avec les exigences du respect des droits de la défense, tels qu'établis par l'article 6 de la Convention, en vérifiant en particulier que le justiciable est en mesure de suivre la procédure et d'être entendu sans obstacles techniques, et de communiquer de manière effective et confidentielle avec son avocat.

Dans l'hypothèse où le justiciable allègue avec vraisemblance qu'il est empêché de se présenter à l'audience et qu'il postule d'être autorisé à « comparaître » par visioconférence, aucune disposition légale, constitutionnelle ou conventionnelle, ne s'oppose à ce qu'il soit interrogé et suive les débats par ce biais, dans le but légitime de lui permettre d'exercer son droit à la contradiction inhérent au droit à se défendre.

Corr. Dendermonde 18 oktober 2022, <i>ER Wekelijks</i> 2022, afl. 108.
--

Hyperlink:

Trefwoorden: Onderzoek - Rechercheur - Nauwgezette en nauwkeurige opname in PV

Samenvatting: Van een rechercheur bij de Federale Gerechtelijke Politie van Dendermonde en officier van gerechtelijke politie mag er verwacht worden dat hij zich loyaal gedraagt in een onderzoek en dat hij de verklaringen evenals de omstandigheden waarin de verklaringen werden afgelegd nauwgezet en waarheidsgetrouw opneemt in zijn processen-verbaal. In het onderzoek naar de moord op I.C. gedroeg beklagde zich echter als een deloyaal onderzoeker voor wie alle middelen, waaronder het plegen van valsheid in het opstellen van een proces-verbaal, toegelaten waren om tot een oplossing te komen. Een principiële bestraffing is dan ook vereist om beklagde te wijzen op het ontoelaatbare van zijn handelen waardoor hij het vertrouwen van de maatschappij in de politionele en gerechtelijke overheden ernstig geschonden heeft.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

Hoge Raad (Nederland) 18 oktober 2022, www.uitspraken.rechtspraak.nl

Hyperlink: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2022:1469>

Trefwoorden: Recht op informatie in strafprocedures - Recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn - Verstekverlening – Wijze van betekening

Samenvatting: Richtlijn 2012/13/EU. Richtlijn (EU) 2016/343. Verstekverlening in hoger beroep na betekening van dagvaarding of oproeping door toezending per gewone post naar adres van verdachte in buitenland (Polen) op de voet van artikel 36e.3 Sv.

1. Stelt het Unierecht, in het bijzonder (a) Richtlijn 2012/13/EU (recht op informatie in strafprocedures) en (b) Richtlijn (EU) 2016/343 (recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn), eisen aan de wijze van betekening van de dagvaarding of oproeping in hoger beroep? 2. Aanwezigheidsrecht. Kon hof verstek verlenen?

Ad 1(a). De Hoge Raad gaat onder verwijzing naar jurisprudentie van het EHRM (Sejdovic/Italië en Pélissier en Sassi/Frankrijk) en het HvJ EU (EU:C:2015:686 (Covaci) en ECLI:EU:C:2021:949 (IS)) in op het in artikel 6, lid 3 onder a) EVRM en artikel 6, lid 3 Richtlijn 2012/13/EU neergelegde recht op informatie in een strafprocedure, in relatie tot de verschillende functies van de dagvaarding in e.a. en h.b. Het in deze bepalingen neergelegde recht op informatie is in het Nederlandse strafproces vooral van belang voor de inhoud van de dagvaarding in eerste aanleg (e.a). Die bepalingen stellen echter geen specifieke - en dus ook niet van artikel 36e.3 Sv en artikel 5 EU-Rechtshulpovereenkomst afwijkende - eisen aan de wijze van betekening van de dagvaarding in e.a. en ook niet van de dagvaarding of oproeping in h.b.. Het beroep op EU:C:2016:346 (Dworzecki) leidt niet tot een ander oordeel, nu de daarin door het HvJ EU gegeven uitleg aan een tweetal autonome begrippen van het Unierecht niet ziet op de wijze van betekening van dagvaardingen in strafzaken (vgl. HR:2017:976). V.z.v. het middel met een beroep op artikel 6.3 Richtlijn 2012/13/EU ertoe strekt dat de oproeping in hoger beroep niet rechtsgeldig is betekend, kan het dus niet slagen.

Ad 1(b). De Hoge Raad gaat onder verwijzing naar EU:C:2022:401 (IR) in op artikel 8 (recht op aanwezigheid bij proces) en artikel 9 (recht op nieuw proces) van Richtlijn (EU) 2016/343. Deze richtlijn beoogt niet te regelen op welke wijze de betekening van de dagvaarding plaatsvindt. Wel volgt uit deze richtlijn dat het onderzoek naar de vraag of verdachte tijdig in

kennis is gesteld van de tz. ertoe dient om vast te stellen of verdachte na een verstekbehandeling recht heeft op een nieuw proces als bedoeld in artikel 9 van die richtlijn. V.zv. het middel berust op de opvatting dat artikel 8.2 Richtlijn (EU) 2016/343 specifieke - van artikel 36e.3 Sv en artikel 5 EURechtshulpovereenkomst afwijkende - eisen stelt aan de betekening van de dagvaarding of oproeping in h.b., faalt het omdat die opvatting onjuist is.

Ad 2. HR herhaalt relevante overwegingen uit HR:2002:AD5163 over het zich door verdachte bereikbaar houden voor zijn raadsman met het oog op het kunnen uitoefenen van het aanwezigheidsrecht. Hof heeft zonder schending van het aanwezigheidsrecht kunnen beslissen de zaak buiten aanwezigheid van verdachte te behandelen, mede in aanmerking genomen dat verdachte en zijn raadvrouw in overeenstemming met de daartoe strekkende wettelijke voorschriften zijn opgeroepen voor de nadere tz., dat verdachte zich kennelijk - hoewel dat in de gegeven omstandigheden van hem mocht worden verlangd - niet bereikbaar heeft gehouden voor zijn raadvrouw om (ook) langs die weg van het tijdstip van de behandeling van het namens hem ingestelde h.b. op de hoogte te komen en dat de ttz. verschenen (niet gemachtigde) raadvrouw, ondanks de mogelijkheid daartoe in h.b., geen aanhoudingsverzoek heeft gedaan met het oog op het kunnen uitoefenen van het aanwezigheidsrecht door verdachte of het verkrijgen van een machtiging ex artikel 279.1 Sv. HR stelt geen prejudiciële vragen aan HvJ EU. Volgt verwerping.

Hof van Cassatie (Frankrijk) 7 november 2022, www.courdecassation.fr

Hyperlink:

https://www.courdecassation.fr/files/files/Communiqu%C3%A9s/D%C3%A9cision_pourvoi_21-83.146.pdf

Trefwoorden: Weigering om de ontgrendelingscode voor een mobiele telefoon te verstrekken kan een strafbaar feit zijn

Samenvatting: Vu les articles 434-15-2 du code pénal et 29 de la loi n° 2004-575 du 21 juin 2004 pour la confiance dans l'économie numérique :

10. Selon le premier de ces textes, est punissable toute personne qui, ayant connaissance de la convention secrète de déchiffrement d'un moyen de cryptologie susceptible d'avoir été utilisé pour préparer, faciliter ou commettre un crime ou un délit, refuse de la remettre aux autorités judiciaires ou de la mettre en oeuvre, sur les réquisitions de ces autorités délivrées en application des titres II et III du livre Ier du code de procédure pénale.

11. Selon le second, un moyen de cryptologie s'entend de tout matériel ou logiciel conçu ou modifié pour transformer des données, qu'il s'agisse d'informations ou de signaux, à l'aide de conventions secrètes ou pour réaliser l'opération inverse avec ou sans convention secrète. Les moyens de cryptologie ont principalement pour objet de garantir la sécurité du stockage ou de la transmission de données, en permettant d'assurer leur confidentialité, leur authentification ou le contrôle de leur intégrité.

12. Pour l'application du premier de ces textes et au sens du second, une convention de déchiffrement s'entend de tout moyen logiciel ou de toute autre information permettant la mise au clair d'une donnée transformée par un moyen de cryptologie, que ce soit à l'occasion de son stockage ou de sa transmission. Il en résulte que le code de déverrouillage

d'un téléphone mobile peut constituer une clé de déchiffrement si ce téléphone est équipé d'un moyen de cryptologie.

13. Dès lors, il incombe au juge de rechercher si le téléphone en cause est équipé d'un tel moyen et si son code de déverrouillage permet de mettre au clair tout ou partie des données cryptées qu'il contient ou auxquelles il donne accès.

14. Pour confirmer la relaxe, l'arrêt retient que la clé de déverrouillage de l'écran d'accueil d'un smartphone n'est pas une convention secrète de déchiffrement, car elle n'intervient pas à l'occasion de l'émission d'un message et ne vise pas à rendre incompréhensibles ou compréhensibles des données, au sens de l'article 29 de la loi du 21 juin 2004, mais tend seulement à permettre d'accéder aux données et aux applications d'un téléphone, lesquelles peuvent être ou non cryptées.

15. En statuant ainsi, la cour d'appel a violé les textes susvisés.

Hoge Raad (Nederland) 15 november 2022, [www.uitspraken.rechtspraak.nl](https://uitspraken.rechtspraak.nl)

Hyperlink:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2022:1647&showbutton=true&keyword=20/02943>

Trefwoorden: Oogmerk tot plegen misdrijf art. 161sexies.1 (oud) Sr – Onbruikbaar maken/storen werk voor telecommunicatie – Voorhanden hebben jammer

Samenvatting: Artikel 161sexies (oud) Sr luidt voor zover van belang:

“1. Hij die opzettelijk enig geautomatiseerd werk of enig werk voor telecommunicatie vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk veroorzaakt, of een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel verijdelt, wordt gestraft: (...)

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft hij die, met het oogmerk dat daarmee een misdrijf als bedoeld in het eerste lid wordt gepleegd:

a. een technisch hulpmiddel dat hoofdzakelijk geschikt gemaakt of ontworpen is tot het plegen van een zodanig misdrijf, vervaardigt, verkoopt, verwerft, invoert, verspreidt of anderszins ter beschikking stelt of voorhanden heeft, of (...)”

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte gedurende drie tot vier jaar een jammer in zijn woning heeft gehad en dat hij zich daarvan bewust is geweest, terwijl de verdachte geen vergunning had voor het gebruik en bezit van een jammer. Daarnaast heeft het hof overwogen dat het voornaamste gebruik van jammers bestaat uit het onbruikbaar maken dan wel verstoren van telecommunicatie, en dat de verdachte geen alternatief gebruik voor zijn jammer heeft aangegeven. Het daarop gebaseerde oordeel van het hof dat de verdachte het bewezenverklarde oogmerk had, kennelijk omdat de verdachte beseft of moet hebben beseft dat een en ander dergelijk gebruik als noodzakelijk en dus door hem gewild gevolg met zich bracht of zou kunnen brengen, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- VERPOORTEN, P., *Internering*, Mechelen, Kluwer, 2022, 258p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- Nihil

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- VAN STEENBERGHE, R., LESAFFRE, P., « La poursuite des crimes internationaux commis en Ukraine : une mobilisation internationale inédite », *JT* 2022, afl. 38, 751-762.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- DEWULF, S., “Over deelneming, samenhang, ondeelbaarheid en de (extra)territoriale rechtsmacht van België”, *NC* 2022, afl. 5, 377-380. (noot bij Cass. 4 mei 2021 (P.21.0148.N))
- DEWULF, S., “De dubbele incriminatie en de extraterritoriale rechtsmacht van België”, *NC* 2022, afl. 5, 409-411. (noot bij Cass. 17 mei 2022 (P.22.0188.N))
- KUTY, F., « La responsabilité pénale individuelle à l’aune des agressions en bande », *JLMB* 2022, afl. 37, 1627-1628.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BORN, C.-H., DE HERDT, J., ROZIE, J., VANDERMEERSCH, D., “Ecocide als misdaad van internationaal recht in het nieuwe Strafwetboek?”, *RW* 2022-2023, afl. 8, 283-297.
- DE BOCK, E., “Informaticabedrog tussen echtgenoten niet langer strafbaar”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 457, 1-2. (noot bij GwH 20 oktober 2022)
- DEJEMEPPE, B., “Une tentative infructueuse de violation du secret professionnel n’est pas punissable », *JT* 2022, afl. 30, 553.

- HAUSMANN, J.-M., « Logiques et éléments de l’incrimination de sexisme par la loi du 22 mai 2014 : analyse législative et jurisprudentielle incrimination de sexisme », *RDP* 2022, afl. 11, 953-984.
- HERBOTS, P., DRIESSEN, M., “Strafmaten in euthanasiewet zullen aangepast moeten worden”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 456, 7. (noot bij GwH 20 oktober 2022)
- VANDERCruysse, L., BAERT, M., “Private omkoping & matchfixing: geen perfecte match”, *NC* 2022, afl. 5, 343-358.
- VANDROMME, S., « Schending beroepsgeheim alleen strafbaar als een derde effectief kennis krijgt van het geheim », *De Juristenkrant* 2022, afl. 454, 2. (noot bij Cass. 29 juni 2022 (P.22.0353.F))
- VASSEUR, R., “Voertuig als wapen. Het misdrijf 'gewapende weerspanningheid' ”, *NJW* 2022, afl. 468, 666-671.

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BORGHS, P., “Dove gedetineerde heeft recht op tolk gebarentaal”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 457, 3. (noot bij Rb. Namen (afd. Namen) 19 oktober 2022, onuitgeg.)
- COLETTE, M., “Tweedehands tegenspraak [opnieuw een grote uitspraak van het EHRM ten opzichte van België in verband met het recht op bijstand door een advocaat bij het verhoor: er is dringend nood aan de implementatie van een tegensprekelijk bijstandsrecht]”, *NJW* 2022, afl. 468, 689-690. (noot bij EHRM 8 maart 2022, Tonkov t. België)
- COLETTE-BASECQZ, N., « Le sort des poursuites pénales en cas d’inaptitude à participer à son procès poursuites pénales », *RDP* 2022, afl. 11, 985-1007.
- DAERDEN, C., “De motiveringsplicht van onderzoeksgerechten bij de beoordeling van de voorlopige hechtenis”, *Limburgs Rechtsleven* 2022, afl. 3, 181-188. (noot bij Cass. 25 januari 2022 (P.22.0074.N))
- DE BACKER, K., CLEMENT, C., “De toegang tot het volledige strafdossier tijdens de fase van het gerechtelijk onderzoek, de saga van de Heilige Graal en de (al te) Reddende Engel”, *T.Strafr.* 2022, afl. 5, 259-268.
- DEWULF, S., “Het Europees aanhoudingsbevel en de mensenrechtelijke weigeringsgrond: wanneer moet de uitvoerende rechterlijke autoriteit om aanvullende informatie vragen aan de autoriteiten van de uitvaardigende staat?”, *T.Strafr.* 2022, afl. 5, 283-288. (noot bij Cass. 19 april 2022 (P.22.0483.N))
- GIACOMETTI, « Les voies de recours disponibles pour les tiers intéressés en cas de saisie exécutée sur le fondement d’une décision d’enquête européenne : la Cour de cassation précise, distingue et restreint », *RDP* 2022, afl. 11, 1029-1039.
- HERBOTS, P., DRIESSEN, M., “Weigeren van getuigen door assisenvoorzitter kan voortaan aangevochten worden”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 455, 7. (noot bij GwH 29 september 2022)
- MERRIGAN, M., “EHRM: 'Algemene geweldsituatie in Chinese detentiefaciliteiten' maakt uitlevering zo goed als onmogelijk”, *Juristenkrant* 2022, afl. 458, 1-2. (EHRM 6 oktober 2022, Liu t. Polen)
- TERSAGO, P., “De vertaalslag van de Beuze-rechtspraak in heropeningsprocedures voor het Hof van Cassatie”, *NC* 2022, afl. 5, 401-405.

- VANDENBRUWAENE, P., “Dataretentie: de zoektocht naar een veilige haven”, *RW* 2022-23, 323-333.
- VANWALLEGHEM, P., “Cassatie geeft ruime invulling aan begrip politionele informatie als start onderzoek”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 455, 10. (noot bij Cass. 6 september 2022 (P.22.0440.N))

E. Gemengde of andere bijdragen

- DE WIT, J., “ ‘De vonnissenfabriek’: studie over hoe straftoemeting gebeurt, bevat interessante inzichten voor juristen”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 455, 8-9.
- MACQ, C., “Réinsertion des étrangers condamnés ou internés sans droit de séjour : l’impossible équation ? », *JT* 2022, afl. 29, 497-512.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- DE SMEDT, P., “Het recht op een schoon, gezond en duurzaam leefmilieu erkend als universeel mensenrecht”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 454, 7.
- DEMETS, J., “EHRM biedt bijkomende waarborgen voor rechterlijke onafhankelijkheid”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 454, 1. (noot bij EHRM 13 september 2022, Baser en Ozelik tegen Turkije)

3.5. Varia

- BOONE, R., “ ‘Het vergt politieke moed om een ander discours te ontwikkelen over misdaad en straf’ – interview met Tom Daems”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 454, 10-11.